

378.9181

จ 441 ท

8.3

ทักษะต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปริญญานิพนธ์

ของ

วัลนิภา พัดเปีย

20 ต.ค. 2539

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการอุดมศึกษา

มีนาคม 2539

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอก
การอุดมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

.....ประธาน

(ดร.จรรवरณ สกุลคู)

.....กรรมการ

(รศ. ดร. วิชัย วงษ์ใหญ่)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน

(ดร.จรรवरณ สกุลคู)

.....กรรมการ

(รศ. ดร. วิชัย วงษ์ใหญ่)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(รศ. ดร. ปรัชญา วิหคโต)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการอุดมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ดร. ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

วันที่.....เดือน.....มีนาคม.....พ.ศ.....2539

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี ด้วยความอนุเคราะห์และความกรุณาอย่างสูงของ ดร.จารุวรรณ สกุลคุ และรองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่ ผู้เป็นประธานและกรรมการ ที่ปรึกษา ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ให้แนวคิด ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่อง สำนวนภาษา ตลอดจนวิธีการเขียนด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี ตั้งแต่เริ่มต้นจนสำเร็จสมบูรณ์ลงได้ ผู้วิจัยขอกราบ ขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา วิหคโต ที่ได้กรุณาเป็นกรรมการ สอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์ฉบับนี้

ท้ายที่สุดนี้ขอกราบขอบพระคุณผู้บริหารของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร บางเขน ปทุมวัน ตลอดจนคณาจารย์ เจ้าหน้าที่และนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ ที่ให้ความร่วมมือในการแจกและตอบแบบสอบถาม และขอขอบคุณเพื่อน ๆ นิสิตปริญญาโท ปริญญาเอก สาขาการ อุดมศึกษา อีกทั้งอาจารย์พิรุษ ภาสุรภัทร และเพื่อนร่วมงานทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือแนะนำ ให้กำลังใจในการวิจัยครั้งนี้ด้วยดีตลอดมา

วัลนิภา พัดเปีย

มีนาคม 2539

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
สมมติฐานในการวิจัย.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
ทัศนคติและคุณลักษณะวิชาชีพครู.....	9
คุณลักษณะประจำตัวนิสิต.....	28
ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยของนิสิต.....	31
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	33
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	33
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	35
วิธีรวบรวมข้อมูล.....	38
การจัดกระทำกับข้อมูล.....	38
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	39

4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
	การวิเคราะห์และการแปลความหมายข้อมูล.....	40
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	76
	ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	76
	วิธีดำเนินการวิจัย.....	76
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	77
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	77
	อภิปรายผล.....	81
	ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	91
	ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	92
	บรรณานุกรม.....	93
	ภาคผนวก.....	103
	ภาคผนวก ก หนังสือแนะนำและแบบสอบถาม.....	104
	ภาคผนวก ข ตารางค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	123
	ภาคผนวก ค รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ.....	126
	ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	128

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสาขาวิชาและชั้นปี.....	34
2	คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะต่อวิชาชีพครูของนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามตัวแปรอิสระ.....	42
3	คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะต่อวิชาชีพครูของนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นรายข้อ.....	45
4	การเปรียบเทียบทักษะต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีเพศต่างกัน.....	49
5	การเปรียบเทียบทักษะต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีชั้นปีต่างกัน.....	50
6	การเปรียบเทียบทักษะต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีภูมิลำเนาต่างกัน.....	50
7	การเปรียบเทียบทักษะต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีระดับเศรษฐกิจของนิสิตต่างกัน.....	51
8	การเปรียบเทียบทักษะต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีอาชีพผู้ปกครองต่างกัน.....	51
9	การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยทักษะต่อวิชาชีพครูของนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีอาชีพผู้ปกครองต่างกัน.....	52
10	การเปรียบเทียบทักษะต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีเหตุจูงใจในการเข้าศึกษาต่างกัน.....	53
11	การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยทักษะต่อวิชาชีพครูของนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีเหตุจูงใจในการเข้าศึกษาต่างกัน.....	54
12	การเปรียบเทียบทักษะต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีวิชาเอกต่างกัน.....	55

13	การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยทักษะต่อวิชาชีพครูของนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีวิชาเอกต่างกัน.....	56
14	การเปรียบเทียบทักษะต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่างกัน.....	58
15	การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยทักษะต่อวิชาชีพครูของนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่างกัน.....	59
16	คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจต่อประสบการณ์ ในมหาวิทยาลัยของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.....	60
17	คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจต่อประสบการณ์ ในมหาวิทยาลัยของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นรายด้านจำแนกตามเพศ.....	64
18	คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจต่อประสบการณ์ ในมหาวิทยาลัยของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นรายด้านจำแนกตามชั้นปี.....	65
19	คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจต่อประสบการณ์ ในมหาวิทยาลัยของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นรายด้านจำแนกตามภูมิลำเนา.....	66
20	คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจต่อประสบการณ์ ในมหาวิทยาลัยของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นรายด้านจำแนกตามระดับเศรษฐกิจของนิสิต.....	67
21	คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจต่อประสบการณ์ ในมหาวิทยาลัยของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นรายด้านจำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง.....	68
22	คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจต่อประสบการณ์ ในมหาวิทยาลัยของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นรายด้านจำแนกตามเหตุจูงใจในการเข้าศึกษา.....	70

23	คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจต่อประสบการณ์ ในมหาวิทยาลัยของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นรายด้านจำแนกตามวิชาเอก.....	71
24	คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจต่อประสบการณ์ ในมหาวิทยาลัยของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นรายด้านจำแนกตามคะแนนเฉลี่ยสะสม.....	74
25	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อวิชาชีพครูกับความพึงพอใจต่อประสบการณ์ ในมหาวิทยาลัยของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.....	75

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

- 1 แผนภูมิองค์ประกอบของทัศนคติตามแนวคิดของโทรแอนด์ส..... 13
- 2 องค์ประกอบของลักษณะวิชาชีพครู ที่เป็นกระบวนการต่อเนื่องตลอดเวลา ที่ยังประกอบอาชีพครู..... 20

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา ประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และสิ่งแวดล้อม ขณะเดียวกันปัจจุบันประเทศไทยกำลังอยู่ในยุคคลื่นลูกที่สาม โดยที่คลื่นลูกที่หนึ่งและลูกที่สอง ได้แก่ เกษตรกรรมและอุตสาหกรรม คลื่นลูกที่สามเป็นยุคของ ข่าวสารข้อมูล เป็นลักษณะโลกไร้พรมแดนหรือโลกาภิวัตน์ (Globalization) โดยมีลักษณะเชื่อมโยงกัน 3 ประการ คือ การเชื่อมโยงกันในลักษณะข่าวสารข้อมูล ซึ่งประเทศต่าง ๆ จะรับรู้ได้พร้อมกัน การเชื่อมโยงประการที่สอง ได้แก่ การเชื่อมโยงทางการค้า คือ สินค้า (Merchandise) และ บริการ (Service) การเชื่อมโยงประการที่สาม ได้แก่ การสัญจรของบุคลากรในระดับสูง จนถึงระดับธรรมดา เมื่อบุคลากรมีการติดต่อสัญจรแลกเปลี่ยนกัน ความคิดภายในระดับชาติเริ่มขยาย เป็นความคิดแบบนานาชาติเพิ่มมากขึ้น การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้ยังส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตส่วนบุคคลและสังคม ตลอดจนทำให้เกิดความต้องการทางการศึกษาที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น (วิชัย วงษ์ใหญ่. 2536 : 60) การอุดมศึกษานับเป็นกลไกสำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ จึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาและปรับบทบาทเพื่อให้ทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ประการแรก การอุดมศึกษาต้องปรับตัวตามสังคมไทยและสังคมโลกให้ทัน ประการที่สองคือ ระบบอุดมศึกษาจำเป็นต้องเตรียมสถาบันตนเอง กำลังคน การสร้างองค์ความรู้ และการให้บริการวิชาการ เพื่อเตรียมสร้างระบบสังคมไทยให้พร้อมสำหรับอนาคตที่จะมาถึง และในประการที่สาม ระบบอุดมศึกษาจำเป็นต้องอนุรักษ์สิ่งดีงามต่าง ๆ ในสังคม ต้องปรับปรุงพัฒนา และในบางครั้งต้องยับยั้งค่านิยมให้เลื่อมทราวม (ประกอบ คูปรัตน์. 2536 : 1)

ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งนับเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่าเป็นทรัพยากรที่มีค่าสูงสุด ให้มีลักษณะที่จะเอื้อหรือเหมาะสมกับการพัฒนาประเทศนั้น นอกจากคุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถในการที่จะออกไปปฏิบัติหน้าที่แล้ว คุณลักษณะสำคัญอีกประการหนึ่งของทรัพยากรมนุษย์ที่ควรเสริมสร้างให้เกิดขึ้นก็คือ ทักษะที่ดีต่อวิชาชีพที่ปฏิบัติ เนื่องจากทัศนคติเป็นแรงจูงใจที่กำหนดทิศทางของพฤติกรรมของบุคคล ถ้าบุคคลมีทัศนคติที่ดีต่องานที่ตนทำ ก็มีแนวโน้มว่าการทำงานนั้นจะประสบความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ครูเป็นวิชาชีพที่ให้บริการสังคมทางด้านการศึกษา ซึ่งมีส่วนสำคัญมากในการพัฒนาประเทศ มีหน้าที่ให้การศึกษาเพื่อเพิ่มขีดความสามารถของประชาชน ให้มีศักยภาพที่จะปรับตัว ปรับใจ ให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยี โดยเน้นการให้ความรู้ ความเข้าใจ เพิ่มพูนทักษะผ่านระบบการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนให้อยู่ในระดับที่ดีขึ้นซึ่งจะสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศภายใต้กรอบของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) ดังนั้น วิชาชีพครูจึงเป็นวิชาชีพที่ต้องมีความรับผิดชอบ มีการเตรียมตัว และมีการคาดหวังจากสังคมในระดับที่สูงขึ้นเรื่อย ๆ ตามความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคม (Evans and Brueckner. 1992 : 31) ครูนอกจากจะมีความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานแล้วจำเป็นจะต้องมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครูด้วย การมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพจะช่วยให้สามารถใช้ความรู้และทักษะต่าง ๆ ที่ได้รับการศึกษาอบรมมาได้อย่างเหมาะสม สามารถให้บริการด้านการศึกษาแก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่สมพงษ์ เกษมสิน. (2520 : 15) กล่าวว่า ผลงานที่ทำด้วยใจรักและมีทัศนคติที่ดีต่องาน ย่อมดีกว่าผลงานที่ทำโดยคนไม่รักงานและมีทัศนคติไม่ดีต่องาน ครารวโหล์ บลูม และมาเซีย (Krathwohl, Bloom and Masia. 1964 : 15-19) ได้ให้ความสำคัญของทัศนคติ โดยกำหนดให้ทัศนคติเป็นจุดมุ่งหมายประการหนึ่งของการเรียนการสอน คือ ความรู้ ทักษะ และทัศนคติ เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาทางอารมณ์ ความรู้สึก และค่านิยมให้เกิดขึ้นภายหลังจากการศึกษา อันเป็นขั้นตอนไปสู่การนำไปเป็นนิสัยของบุคคล และต้องใช้เวลานานในการปลูกฝัง ซึ่งออลพอร์ท (Allport. 1940 : 271) กล่าวว่า การเรียนมีส่วนช่วยสร้างเสริมทัศนคติได้มาก เพราะทัศนคติได้มาจากประสบการณ์ต่าง ๆ ถ้าประสบการณ์เป็นไปในทางดี ประสบความสำเร็จ ทัศนคติจะก่อตัวขึ้นในทิศทางดี

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการช่วยผลิตกำลังคน ทางด้านศึกษาศาสตร์ให้เพียงพอและสอดคล้องกับความต้องการของประเทศ และได้ผลิตบุคลากรที่มีคุณภาพเพื่อออกไปให้บริการแก่สังคมมาเป็นเวลานาน แต่ในระยะหลัง ๆ นี้ ค่านิยมในการประกอบอาชีพครูลดต่ำลง ดังจะเห็นได้จากข้อมูล การสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ปีการศึกษา 2537 (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2537 : 58-60) ซึ่งผู้สมัครส่วนใหญ่เลือกสาขาวิชาในคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในอันดับสามและอันดับสี่ จากการเลือกทั้งหมดสี่อันดับ และเมื่อสอบคัดเลือกผ่านเข้ามาแล้วก็มีอัตราการสละสิทธิ์เข้าสัมภาษณ์เพื่อเข้าศึกษาค่อนข้างสูง

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2523 : 77-78) ได้สรุปผลการวิจัยไว้ว่า สาเหตุที่ทำให้บัณฑิตออกจากมหาวิทยาลัยกลางคันหรือออกจากสถาบันก่อนสำเร็จการศึกษานั้น เรียงลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) การแบ่งเวลาไม่เหมาะสมและไม่ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน 2) ทักษะไม่ดีต่อวิชาและคณะที่เรียน 3) พื้นความรู้และสติปัญญาไม่ดีพอ 4) การทำกิจกรรมของนิสิตมากเกินไปและนิสิตไม่ชอบกิจกรรม 5) การปรับตัวเข้ากับการเรียนชั้นมหาวิทยาลัยไม่ได้ 6) ฐานะทางเศรษฐกิจ 7) สุขภาพอ่อนแอ 8) ที่อยู่อาศัยไม่เหมาะสม ส่วน อรุณช ปุณยกนก (2526 : 55-57) สรุปปัจจัยที่มีผลต่อการออกก่อนสำเร็จการศึกษาของนิสิตชั้นปีที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้แก่ 1) ความสัมพันธ์กับอาจารย์ 2) ทักษะที่มีต่อวิชาชีพที่ศึกษา 3) ฐานะเศรษฐกิจและการเงิน 4) ความสามารถของนิสิตและเนื้อหาของหลักสูตร 5) ความต้องการของผู้ปกครอง 6) ลักษณะของครอบครัว 7) ทักษะต่อกิจกรรมของมหาวิทยาลัย 8) ปัญหาที่อยู่อาศัย

คروش (Cross. 1993 : 1323A) ได้ศึกษาครุติเด่นของรัฐวอชิงตันเกี่ยวกับทัศนคติต่อความสำเร็จในการเป็นครูและพบว่า ครุติเด่นเหล่านี้มาเป็นครูเพราะมีจุดมุ่งหมายที่ทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม และความสำเร็จในการสอนก็คือ ความสามารถที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาการ และผลของความสำเร็จก็คือ ความสำเร็จของนักเรียนแต่ละคนนั่นเอง

จะเห็นได้ว่า ปัจจัยที่มีความสำคัญในระดับสูง ต่อความสำเร็จในการศึกษาของนิสิตปัจจัยหนึ่งก็คือ ทักษะต่อวิชาชีพ และไม่เพียงแต่ทักษะจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมในระหว่างที่ศึกษาอยู่ในสถาบันเท่านั้น แต่ยังมีผลต่อการประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพในอนาคตด้วย ผู้วิจัยจึงมีความสนใจจะศึกษาทักษะต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อว่าผลการวิจัยอาจเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารมหาวิทยาลัยในการกำหนดนโยบาย วางแผน และพัฒนางานในด้านต่าง ๆ ของคณะศึกษาศาสตร์และมหาวิทยาลัย เพื่อจะได้ผลิตกำลังคนทางด้านศึกษาศาสตร์ ให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศและลดความสูญเปล่าทางการศึกษาลงได้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ

1. ศึกษาระดับทักษะต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. เปรียบเทียบระดับทักษะต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยจำแนกตาม เพศ ชั้นปี ภูมิภาค ระดับเศรษฐกิจของนิสิต อาชีพของผู้ปกครอง เหตุจูงใจในการเข้าศึกษา วิชาเอก และคะแนนเฉลี่ยสะสม

3. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย และทักษะต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ ดังนี้

1. ใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย การวางแผน และการดำเนินการคัดเลือกนิสิตที่จะเข้าศึกษาในคณะศึกษาศาสตร์ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

2. ใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนา การบริหารงานต่าง ๆ เช่น การบริหารวิชาการ การบริหารกิจการนิสิต และการจัดสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ภายในคณะศึกษาศาสตร์และภายในมหาวิทยาลัยให้อยู่ในแนวทางที่จะช่วยพัฒนานิสิต และเสริมสร้างทักษะต่อวิชาชีพครูของนิสิตให้ดียิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตกลาง ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 จำนวน 1,214 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

2.1 เพศ

2.1.1 ชาย

2.1.2 หญิง

2.2 ชั้นปี

2.2.1 ชั้นปีที่ 1

2.2.2 ชั้นปีที่ 2

2.2.3 ชั้นปีที่ 3

2.2.4 ชั้นปีที่ 4

2.3 ภูมิภาค

2.3.1 กรุงเทพมหานคร

2.3.2 ต่างจังหวัด

2.4 ระดับเศรษฐกิจของนิสิต

2.4.1 ระดับเศรษฐกิจต่ำ (รายได้ 5,000 บาท และต่ำกว่าต่อเดือน)

2.4.2 ระดับเศรษฐกิจปานกลาง (รายได้ 5,001-10,000 บาทต่อเดือน)

2.4.3 ระดับเศรษฐกิจสูง (รายได้ 10,001 บาท และมากกว่าต่อเดือน)

2.5 อาชีพของผู้ปกครอง

2.5.1 เกษตรกร

2.5.2 ค้าขาย

2.5.3 พนักงานสถานประกอบการเอกชน

2.5.4 พนักงานรัฐวิสาหกิจ

2.5.5 รับราชการ

2.5.6 ประกอบอาชีพอิสระอื่น ๆ โปรดระบุ

2.6 เหตุจูงใจในการเข้าศึกษา

2.6.1 ความมุ่งหวังในการศึกษาและอาชีพ

2.6.2 การสนับสนุนจากบุคคลอื่น

2.6.3 เหตุผลส่วนตัว

2.7 วิชาเอก

- 2.7.1 ดุริยางคศาสตร์ (ไทย)
- 2.7.2 ดุริยางคศาสตร์ (สากล)
- 2.7.3 บรรณารักษศาสตร์
- 2.7.4 ภาษาไทย
- 2.7.5 ภาษาอังกฤษ
- 2.7.6 ภาษาฝรั่งเศส
- 2.7.7 ศิลปศึกษา
- 2.7.8 คหกรรมศาสตร์
- 2.7.9 วิทยาศาสตร์ - คณิตศาสตร์
- 2.7.10 วิทยาศาสตร์ - เคมี
- 2.7.11 วิทยาศาสตร์ - ชีววิทยา
- 2.7.12 วิทยาศาสตร์ - ฟิสิกส์
- 2.7.13 วิทยาศาสตร์กายภาพชีวภาพ
- 2.7.14 ธุรกิจศึกษา (การตลาด)
- 2.7.15 สังคมศึกษา
- 2.7.16 พลศึกษา
- 2.7.17 การแนะแนว
- 2.7.18 เทคโนโลยีทางการศึกษา
- 2.7.19 การประถมศึกษา

2.8 คะแนนเฉลี่ยสะสม

- 2.8.1 คะแนนเฉลี่ยสะสมสูง (3.00 ขึ้นไป)
- 2.8.2 คะแนนเฉลี่ยสะสมปานกลาง (2.50 - 2.99)
- 2.8.3 คะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำ (2.49 และต่ำกว่า)

2.9 ความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยของนิสิต

2.9.1 ประสบการณ์ทางวิชาการ

2.9.2 ประสบการณ์ทางสังคม

2.9.3 ประสบการณ์ทางสิ่งแวดล้อม

2.10 ทักษะต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **ทักษะ** หมายถึง ความรู้สึก ทำที่ ความคิดเห็น ทศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อันเป็นผลเนื่องมาจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ ซึ่งเป็นแรงจูงใจที่กำหนดทิศทางของพฤติกรรมของบุคคลที่มีต่อสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ โดยอาจเป็นไปในทางสนับสนุนหรือคัดค้านก็ได้ ทศนะต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งมีลักษณะค่อนข้างจะคงทนจนกว่าจะมีสิ่งมากระตุ้นให้ทศนะเปลี่ยนแปลงไป ในการวิจัยนี้ หมายถึง ความคิดเห็นหรือทศนคติของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ที่มีต่อวิชาชีพครู

2. **วิชาชีพครู** หมายถึง อาชีพซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในการให้การศึกษาอบรมสั่งสอนแก่ผู้เรียน โดยผู้ที่มีอาชีพนี้จะต้องผ่านการศึกษาวชิการศึกษำขั้นสูง มีความรู้ความสามารถทางวิชาการ มีทักษะที่จำเป็นที่จะทำให้อำนาจให้บริการสังคมด้านการเรียนการสอน และมีจริยธรรมวิชาชีพ มีการพัฒนาดตนเองอยู่เสมอตลอดเวลาที่ประกอบอาชีพนี้อยู่

3. **มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ** หมายถึง มหาวิทยาลัยที่สร้างขึ้นตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. 2517 มีหน้าที่ให้การศึกษาในด้านวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการวิจัย ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ในงานวิจัยนี้ หมายถึง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ~~บางเขน และปทุมวัน~~

4. **คณะศึกษาศาสตร์** หมายถึง คณะวิชาในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ทำหน้าที่จัดการเรียนการสอนและการวิจัยในสาขาวิชาต่าง ๆ ทางการศึกษา ในวิจัยนี้ หมายถึง คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ~~บางเขน และปทุมวัน~~

5. **ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย** หมายถึง การรับรู้เรื่องราวต่าง ๆ หรือการได้ร่วมกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ในขณะที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย เช่น การได้เรียนรู้อาชีพต่าง ๆ การได้พบเพื่อนใหม่ทั้งในสาขาวิชาเดียวกันและต่างสาขา การเข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัย หรือกิจกรรมที่นิสิตจัดทำขึ้นเองในด้านกีฬา ด้านบันเทิง ด้านบำเพ็ญประโยชน์ และด้านศิลปวัฒนธรรม ซึ่งล้วนก่อให้เกิดประสบการณ์แก่นิสิต ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยในงานวิจัยนี้ประกอบด้วย

1) **ประสบการณ์ทางวิชาการ** หมายถึง ความคิดเห็นของนิสิตเกี่ยวกับประสบการณ์ทางวิชาการที่ได้รับระหว่างศึกษาในมหาวิทยาลัย เช่น การพัฒนาทางวิชาการและการพัฒนาทางสติปัญญา หลักสูตรและการเรียนการสอน

2) **ประสบการณ์ทางสังคม** หมายถึง ความคิดเห็นของนิสิตเกี่ยวกับประสบการณ์ทางสังคมระหว่างศึกษาในมหาวิทยาลัย เช่น ความสัมพันธ์กับเพื่อน ความสัมพันธ์กับอาจารย์ ความรับผิดชอบของอาจารย์ต่อการสอนและการพัฒนานิสิต

3) **ประสบการณ์ทางสิ่งแวดล้อม** หมายถึง ความคิดเห็นของนิสิตเกี่ยวกับประสบการณ์ทางด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัย เช่น ความสัมพันธ์ทางด้านบริหารของมหาวิทยาลัย อาคารสถานที่ กิจกรรม และ/หรือ ลักษณะใด ๆ ที่นิสิตรับรู้ว่าจะก่อให้เกิดผลส่งเสริมหรือขัดขวางความก้าวหน้าของการพัฒนาความรู้ ความคิด ทักษะและทักษะของตน

สมมติฐานในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้มีดังนี้

1. นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ที่มีเพศต่างกันมีทัศนคติต่อวิชาชีพครูต่างกัน
2. นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ที่เรียนชั้นปีต่างกันมีทัศนคติต่อวิชาชีพครูต่างกัน
3. นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ที่มาจากภูมิภาคต่างกันมีทัศนคติต่อวิชาชีพครูต่างกัน
4. นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ที่มีระดับเศรษฐกิจต่างกันมีทัศนคติต่อวิชาชีพครูต่างกัน
5. นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ที่มีอาชีพของผู้ปกครองต่างกันมีทัศนคติต่อวิชาชีพครูต่างกัน
6. นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ที่มีเหตุจูงใจในการเข้าเรียนต่างกันมีทัศนคติต่อวิชาชีพครูต่างกัน
7. นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ที่มีวิชาเอกต่างกันมีทัศนคติต่อวิชาชีพครูต่างกัน
8. นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมต่างกัน มีทัศนคติต่อวิชาชีพครูต่างกัน
9. ทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยของนิสิต

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้มุ่งที่จะศึกษาทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งสารออกเป็น 3 ด้านดังต่อไปนี้

1. ทัศนคติและคุณลักษณะวิชาชีพครู
2. คุณลักษณะประจำตัวนิสิต
3. ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย

ซึ่งมีรายละเอียดในแต่ละด้านดังต่อไปนี้

ทัศนคติและคุณลักษณะวิชาชีพครู

สาขาวิชาที่เรียนในมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษานั้น เป็นความคาดหวังของนิสิต แต่ละคนที่มีต่อสถานะทางการประกอบอาชีพในอนาคต (Tinto, 1975 : 102) นอกจากความรู้ความสามารถของนิสิตและอิทธิพลในด้านอื่น ๆ ที่มีต่อการเรียนในสาขาวิชาหนึ่ง ๆ ของนิสิตแล้ว ทัศนคติต่อวิชาที่เรียนจัดว่ามีความสำคัญต่อการที่จะเรียนวิชานั้น ๆ ให้สำเร็จด้วย เพราะทัศนคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งของบุคคลเป็นเครื่องแสดงว่าบุคคลมีความรู้สึกทางด้านดี หรือไม่เกี่ยวกับสิ่งนั้น มากน้อยเพียงใด และมีความรู้สึกชอบ หรือไม่ชอบสิ่งนั้นเพียงใด ทัศนคติของบุคคลจึงเป็นเครื่องทำนายว่าบุคคลนั้นจะมีการกระทำต่อสิ่งนั้นไปในทำนองใดด้วย ฉะนั้น การทราบทัศนคติของบุคคลย่อมช่วยให้สามารถทำนายการกระทำของบุคคลนั้นได้ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2523 : 2)

ความหมายของทัศนคติ

ทัศนคติ (Attitude) มาจากคำศัพท์ภาษาละตินว่า "Aptus" ซึ่งหมายถึง ความเหมาะสม (Fitness) และการปรับเปลี่ยน (Adaptedness) เป็นพฤติกรรมการเตรียมพร้อมทางสมองในการที่จะกระทำ ซึ่งจะบ่งบอกถึงหน้าที่ของสภาวะจิตใจหรือสภาพของอารมณ์ ทัศนคติเป็นคำที่มีความหมายกว้างขวาง ได้มีผู้ให้ความหมายไว้หลายอย่าง ได้แก่

ออลพอร์ท (Allport, 1940 : 810) ได้ให้นิยามว่า ทัศนคติ หมายถึง สภาวะความพร้อมของจิตใจหรือประสาท อันเกิดจากประสบการณ์ซึ่งจะเป็นตัวกำหนดทิศทางของการตอบสนองของบุคคล

ที่มีต่อวัตถุหรือสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง ทศนคติเป็นคำที่มีลักษณะเป็นนามธรรม เช่นเดียวกับคำว่า “ความวิตกกังวล” หรือ “I.Q.” ซึ่งเป็นลักษณะภาวะเชิงสมมติฐาน (Hypothetical Constructs) ทางจิตวิทยา เป็นสิ่งที่ไม่สามารถจะวัดหรือสังเกตได้โดยตรง นักจิตวิทยาจึงใช้วิธีการทางอ้อม คือ การสังเกตพฤติกรรมภายนอกบางอย่างของบุคคลที่แสดงออกแล้วอนุมานไปถึงทศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดได้

นิวคอมบ์ (Newcomb. 1954 : 12) กล่าวว่า ทศนคติเป็นความรู้สึกโน้มเอียงของจิตใจที่มีต่อประสบการณ์ที่บุคคลได้รับ ทศนคติแสดงออกมาได้ทางพฤติกรรมเป็นสามลักษณะใหญ่ ๆ คือ แสดงออกในลักษณะของความพึงพอใจ เห็นด้วยหรือชอบในสิ่งนั้นซึ่งจะทำให้อยากเข้าหาหรือเข้าไปใกล้สิ่งนั้น ลักษณะเช่นนี้เรียกว่า ทศนคติทางบวก (Positive Attitude) ส่วนอีกลักษณะหนึ่งแสดงออกถึงความไม่พอใจ ไม่ชอบ ไม่เห็นด้วย ซึ่งเป็นเหตุที่ทำให้อยากอยู่ห่างสิ่งนั้น ลักษณะนี้เรียกว่า ทศนคติทางลบ (Negative Attitude) ส่วนการแสดงออกในลักษณะเฉย ๆ หรือไม่แสดงออกว่าชอบหรือไม่ชอบ เรียกว่าทศนคติแบบกลาง ๆ (Neutral Attitude)

เทอร์สโตน (Thurstone. 1967 : 77) กล่าวว่า ทศนคติเป็นเรื่องของความชอบ ความไม่ชอบ ความลำเอียง ความคิดเห็น ความรู้สึก และความเชื่อต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ดังนั้น ทศนคติจึงวัดโดยตรงไม่ได้ แต่สามารถวัดได้ในรูปความคิดเห็นหรือการแสดงออกทางภาษา ส่วน โรเคิช (Rokeach. 1972 : 112) ให้ความหมายว่า ทศนคติเป็นการผสมผสานกัน หรือการจัดระเบียบของความเชื่อที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือสถานการณ์หนึ่ง ผลรวมของความเชื่อนี้จะเป็นตัวกำหนดแนวโน้มของบุคคลในการที่จะมีปฏิกิริยาตอบสนองในลักษณะที่ชอบหรือไม่ชอบ ซึ่งคล้ายกับความหมายที่ให้โดย เคนด์เลอร์ (Kendler. 1974 : 671) ที่ว่าทศนคติ หมายถึง ความพร้อมของบุคคลที่จะแสดงพฤติกรรมในทางที่จะสนับสนุนหรือต่อต้านประสบการณ์บางอย่าง บุคคล สถาบัน หรือแนวความคิดบางอย่าง

เอ็ดเวิร์ด (Edward. 1957 : 2) กล่าวว่า ทศนคติ หมายถึง ปริมาณของความรู้สึกเชิงบวกหรือเชิงลบที่บุคคลมีต่อสิ่งเร้าทางจิตวิทยา ซึ่งได้แก่ สัญลักษณ์ต่าง ๆ สถาบัน นิยามคติพจน์ อุดมการณ์หรือต่อบุคคลอื่น ๆ ส่วนฮิลการ์ด (Hilgard. 1962 : 214) กล่าวว่า ทศนคติ คือ พฤติกรรมหรือความรู้สึกครั้งแรกที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ต่อแนวความคิดใดหรือสภาพการณ์ใดในทางเข้าหาหรือออกห่างและเป็นความพร้อมที่จะตอบสนองในครั้งต่อ ๆ ไปในทางที่เอนเอียงไปในลักษณะอย่างเดิมเมื่อพบกับสิ่งนั้นหรือแนวความคิดนั้นหรือสถานการณ์นั้นอีก ในขณะที่ ซีคอร์ดและแบ็คแมน (Secord and Backman. 1964 : 97) นิยามสั้น ๆ ว่า ทศนคติ เป็นความรู้สึก

(Affection) ความนึกคิด (Cognition) และพฤติกรรม (Behavior) ของแต่ละบุคคลต่อสภาพแวดล้อม เรื่องนี้ เคลาส์เมียร์และริพเพิล (Klausmeir and Ripple. 1971 : 518-528) เห็นว่าทัศนคติเป็นตัวกำหนดให้บุคคลประพฤติปฏิบัติหรือตอบสนองในการที่จะชอบหรือไม่ชอบต่อบุคคลอื่น ๆ วัตถุ สถานการณ์ หรือความคิดเห็นต่าง ๆ ทัศนคติไม่สามารถวัดได้โดยตรง แต่สามารถอ้างอิงจากพฤติกรรมหรือการตอบสนองของบุคคลนั้น ๆ ครูซ (Cruze. 1974 : 187) ให้ความหมายว่า ทัศนคติเป็นความรู้ ความเอนเอียงของจิตใจที่มีต่อประสบการณ์ที่คนเราได้รับ ทัศนคติเป็นส่วนหนึ่งของบุคลิกภาพ ฟิชเบนและอะเจน (Fishbein and Ajzen. 1975 : 6) กล่าวว่า ทัศนคติเป็นจิตลักษณะอย่างหนึ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ในการที่จะตอบสนองในลักษณะชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง และเชฟเวอร์ (Shaver. 1977 : 168) กล่าวว่า ทัศนคติ หมายถึง จิตลักษณะประเภทหนึ่งที่เป็นความโน้มเอียงหรือความรู้สึกที่จะตอบสนองไปในทางชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรืออาจกล่าวว่า ทัศนคติเป็นความคิดเห็นของมนุษย์ต่อสิ่งต่าง ๆ โดยมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบ รวมทั้งความพร้อมที่จะแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะ

เดโซ สวานานนท์ (2512 : 28) กล่าวว่า ทัศนคติเป็นคุณลักษณะหนึ่งของบุคลิกภาพที่สร้างขึ้นได้ เปลี่ยนแปลงได้ และเป็นแรงจูงใจที่กำหนดทิศทางของพฤติกรรมของบุคคลที่มีต่อสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ดังนั้น จึงเป็นองค์ประกอบสำคัญยิ่งที่ทำให้บุคคลประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวในหน้าที่การงานหรืออาชีพของงาน

เชิดศักดิ์ โฆวสินธุ์ (2520 : 41) ได้สรุปความหมายของทัศนคติว่า เป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ อันเป็นผลเนื่องจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ ซึ่งจะเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมหรือแนวโน้มที่จะตอบสนองต่อสิ่งเรานั้น ๆ ไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง อาจเป็นไปในทางสนับสนุนหรือคัดค้านก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกระบวนการอบรมให้เรียนรู้ระเบียบวิธีของสังคม (Socialization) ซึ่งทัศนคตินี้จะแสดงออกหรือปรากฏให้เห็นชัดเจนในกรณีที่เป็นสิ่งเร้าทางสังคม

ชม ภูมิภาค (2522 : 62) กล่าวว่า ทัศนคติเป็นวิถีทางที่บุคคลเกิดความรู้สึกต่อบางสิ่งบางอย่าง เป็นความพร้อมที่จะตอบสนองต่อวัตถุหนึ่ง วัตถุนั้นเป็นอะไรก็ได้ อาจจะมีตัวตน หรือเหตุการณ์ หรือความคิด เรียกว่า วัตถุทางจิตวิทยา คือ สิ่งที่เกิดขึ้นมาในจิตใจของคนเรา เป็นความรู้สึกในทางอารมณ์ว่าเป็นไปในทางที่ดี หรือไม่ดี ทัศนคติดังกล่าวแตกต่างกันในหลายมิติ เช่น ทิศทาง ปริมาณความเข้มข้น ตลอดจนความรู้สึกสำนึกหรือไม่สำนึก พฤติกรรมต่าง ๆ ย่อมถูกกำหนดด้วยทัศนคติ ส่วนพรหมิ ชูทัย (2522 : 195) กล่าวว่า ทัศนคติ เป็นเรื่องของ

ความรู้สึกทั้งที่พอใจและไม่พอใจที่บุคคลจะมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งอิทธิพลทำให้แต่ละคนตอบสนองต่อสิ่งเร้าแตกต่างกันไป บุคคลจะมีทัศนคติในทางดีหรือไม่ดีต่อสิ่งใดนั้นบุคคลรอบข้างมีอิทธิพลอย่างยิ่ง ทัศนคติของบุคคลมีแนวโน้มที่จะขึ้นอยู่กับค่านิยมของบุคคลนั้น และทิตยา สุวรรณะขุ (2527 : 47) ให้ความหมายของทัศนคติว่า หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด เป็นแนวทางปฏิบัติหรือแบบการมองของบุคคลใดบุคคลหนึ่งต่อสิ่งเร้าอันใดอันหนึ่ง หรือสิ่งที่เราประเมินโดยที่ความรู้สึกนึกคิดหรือแบบของการมองที่จะเป็นการประเมินค่าของสิ่งนั้นโดยใช้มาตรฐานของบุคคลนั้นเป็นเครื่องวัด

จากนิยามหรือความหมายเกี่ยวกับทัศนคติดังกล่าวมาข้างต้น อาจสรุปได้ว่า ทัศนคติหมายถึง ท่าที ความรู้สึก ความคิดเห็นที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งภายหลังจากที่บุคคลได้รับประสบการณ์เรื่องนั้นมาแล้ว ทัศนคติแสดงออกได้ทางพฤติกรรมซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ ทัศนคติในลักษณะความพอใจ เห็นด้วย พฤติกรรมที่แสดงออกจะเป็นไปในลักษณะที่อยากปฏิบัติ อยากได้ อยากเข้าใกล้สิ่งนั้น ลักษณะเช่นนี้ เรียกว่า ทัศนคติเชิงบวก (Positive Attitude) ทัศนคติในลักษณะไม่พึงพอใจ ไม่ชอบหรือไม่เห็นด้วย พฤติกรรมที่แสดงออกจะเป็นไปในลักษณะเบียดเบียน ชิงชัง อยากหนีห่างจากสิ่งนั้น ลักษณะเช่นนี้เรียกว่า ทัศนคติเชิงลบ (Negative Attitude) ส่วนทัศนคติที่แสดงออกมาในลักษณะความรู้สึกเฉย ๆ เรียกว่า ทัศนคติแบบกลาง (Neutral Attitude)

จากนิยามทัศนคติมีลักษณะสำคัญหลายประการรวมกันอยู่คือ

1. ทัศนคติมีที่หมาย (Attitude Object) ได้แก่ สิ่งของ บุคคล สถานที่ แนวคิด สถานการณ์ต่าง ๆ
2. มีการประเมิน (Evaluation Aspect) ทางใดทางหนึ่งต่อสิ่งที่เป็นที่หมาย
3. มีลักษณะค่อนข้างคงทน (Relatively Enduring) ทัศนคติของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งไม่ถาวร แต่ลักษณะความคงทนเป็นที่ยอมรับกัน คือ สามารถคงทนอยู่ได้นานพอสมควร จนกว่าจะมีสิ่งใด ๆ มากระตุ้นให้ทัศนคติเปลี่ยนไป
4. ความพร้อมในการตอบสนอง (Readiness for Response) บุคคลจะมีความพร้อมในการตอบสนองต่อที่หมายของทัศนคติตามความรู้สึกที่มีต่อที่หมายนั้น ๆ (Mcquiere . 1969 : 152)

องค์ประกอบของทัศนคติ

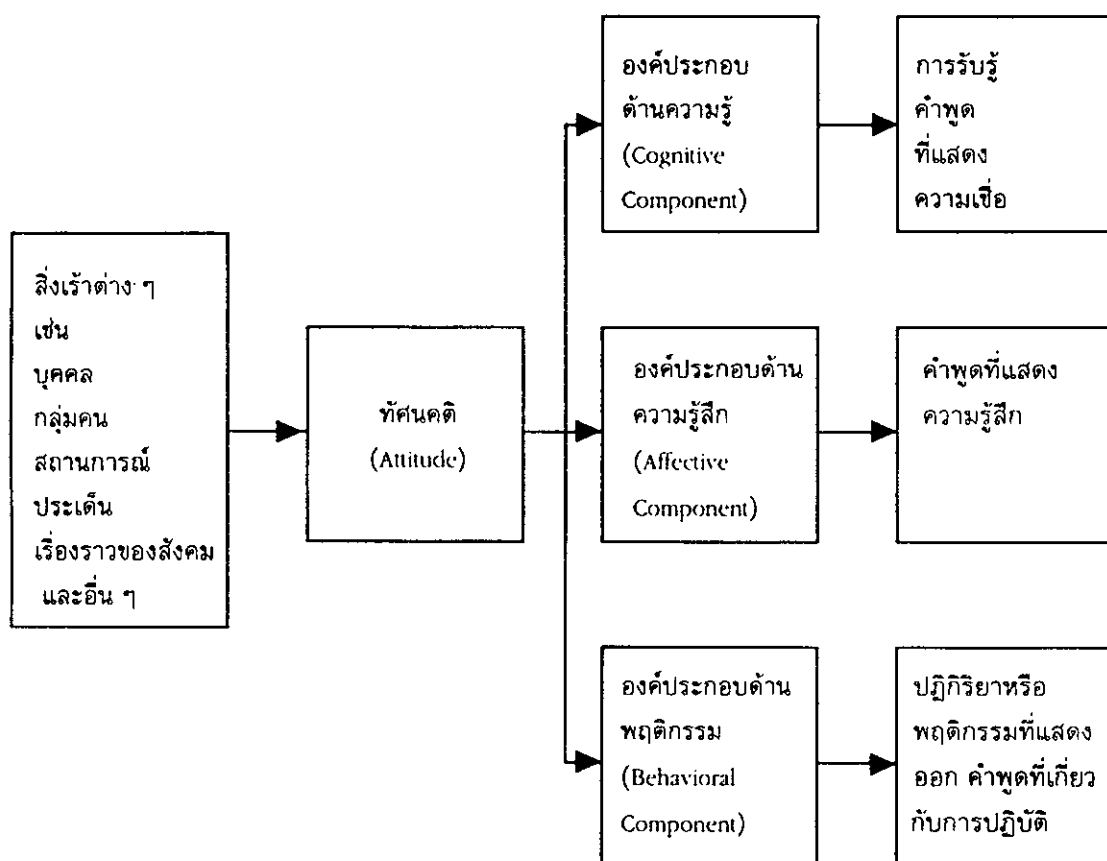
องค์ประกอบของทัศนคติมี 3 ประการคือ

1. องค์ประกอบด้านความรู้ (Cognitive Component) ได้แก่ ความรู้ และความคิดที่

บุคคลมีต่อสิ่งเร้า ซึ่งอาจเป็น บุคคล กลุ่มหรือสภาวะการณ์ใด ๆ ความรู้และความคิดดังกล่าว จะเป็นส่วนกำหนดลักษณะและทิศทางของทัศนคติของบุคคล กล่าวคือ ถ้าบุคคลมีความรู้และการติดต่อกับสิ่งเร้าได้ครบถ้วนแล้ว บุคคลจะมีทัศนคติต่อสิ่งเร้าไปในทางบวกหรือทางลบชัดเจนขึ้น

2. องค์ประกอบด้านความรู้สึก (Affective Component) ได้แก่ อารมณ์หรือความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้า อารมณ์หรือความรู้สึกดังกล่าวจะเป็นส่วนกำหนดลักษณะและทิศทางของทัศนคติของบุคคล กล่าวคือ ถ้าบุคคลมีอารมณ์หรือความรู้สึกที่ติดต่อกับสิ่งใด บุคคลก็จะมีทัศนคติทางบวกต่อสิ่งนั้น แต่ถ้าบุคคลมีอารมณ์หรือความรู้สึกไม่ติดต่อกับสิ่งใด บุคคลจะมีทัศนคติในทางลบต่อสิ่งนั้น

3. องค์ประกอบด้านพฤติกรรม (Behavioral Component) ได้แก่ พฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกต่อสิ่งเร้าอย่างใดอย่างหนึ่ง พฤติกรรมดังกล่าวจะเป็นสิ่งที่บอกลักษณะและทิศทางของทัศนคติของบุคคล กล่าวคือ ถ้าพฤติกรรมของบุคคลที่จะแสดงออกต่อสิ่งเร้านั้นชัดเจนแน่นอน ทัศนคติก็น่าจะมีลักษณะเป็นบวกหรือเป็นลบ ชัดเจน แน่นนอน (Triandis. 1971 : 2-3)

ภาพประกอบ 1 แผนภูมิองค์ประกอบของทัศนคติตามแนวคิดของไตรแอนด์ซิส

การเกิดทัศนคติ

เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่า ทัศนคติ (Attitude) เกิดจากประสบการณ์และการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning)

ออลพอร์ท (Allport, 1940 : 180) กล่าวว่า ทัศนคติเกิดขึ้นจาก

1. การเรียนรู้ถึงวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมต่าง ๆ ของสังคม แล้วนำเอาสิ่งที่เรียนรู้เหล่านั้นมาเป็นรากฐานของทัศนคติ
2. การแบ่งแยกความรู้ที่ได้มาจากประสบการณ์ของตนเอง
3. ประสบการณ์ที่ได้รับมาแต่เดิม ที่มีความรุนแรงในด้านดีหรือไม่ดี เช่น บุคคลที่ทำให้เกลียดมากมีรูปร่างลักษณะอย่างไร ก็มักมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อบุคคลที่มีรูปร่างลักษณะเช่นนั้นด้วย
4. การเลียนแบบในที่สุดก็รับเอาทัศนคติของผู้ที่ตนเลียนแบบไปเป็นทัศนคติของตนเอง เช่น การที่บุตรเลียนแบบบิดามารดาของตน เมื่อบิดามีทัศนคติต่อสถาบันหนึ่งหรือบุคคลหนึ่งบุคคลใด บุตรก็มักมีทัศนคติเช่นนั้นด้วย

ไตรแอนดิส (Triandis, 1971 : 7) กล่าวถึงการเกิดทัศนคติว่า

1. เป็นเรื่องของการเรียนรู้จากการอบรมสั่งสอนตั้งแต่เด็ก ในลักษณะค่อย ๆ ดูซึมจากพ่อแม่และคนข้างเคียงเกี่ยวกับวัฒนธรรม ประเพณี และความเชื่อต่าง ๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อม
2. เกิดจากประสบการณ์ของบุคคล
3. เกิดจากการรับถ่ายทอดจากทัศนคติของบุคคลในอุดมคติหรือกลุ่มสังคมที่มีอยู่แล้ว เช่น การรังเกียจผิว
4. เกิดจากการสรุปความจากลักษณะที่ปรากฏ เช่น ดูรูปร่างลักษณะของคนแล้วสรุปความว่า คนนั้นจะมีบุคลิกภาพอย่างไร ซึ่งอาจจะใกล้เคียงหรือไม่ตรงกับความเป็นจริง

ธีระพร อุวรรณโณ (2529 : 51-54) กล่าวว่า ทัศนคติเกิดขึ้นจากอิทธิพลต่าง ๆ ดังนี้

1. อิทธิพลจากพ่อแม่ เป็นแหล่งที่มีอิทธิพลสูงสุด โดยเฉพาะในวัยเด็ก ซึ่งจะพัฒนา ค่านิยม ความเชื่อ และความรู้สึกนึกคิดขึ้นมาในกรอบของครอบครัวที่มีพ่อแม่ เป็นผู้มีความอำนาจให้คุณเมื่อทำความดี และมีอำนาจให้โทษเมื่อทำสิ่งไม่ดีหรือสิ่งที่พ่อแม่ไม่เห็นด้วย
2. อิทธิพลจากกลุ่มต่าง ๆ ในสถานศึกษา เช่น ครู และเพื่อนก็มีอิทธิพลต่อการสร้างทัศนคติ

3. อิทธิพลจากประสบการณ์ส่วนตัว นักจิตวิทยาสกุลจิตวิเคราะห์เน้นเรื่องประสบการณ์ในวัยเด็กว่ามีอิทธิพลต่อการพัฒนาของบุคคล รวมทั้งพัฒนาทัศนคติของบุคคลด้วย โดยเฉพาะประสบการณ์ที่รุนแรงหรือกระทบกระเทือนใจบุคคลได้นาน

4. อิทธิพลจากสื่อมวลชน เช่น การโฆษณาประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ ที่พยายามเปลี่ยนทัศนคติของคนให้หันไปนิยมผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ

การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ (Attitude Change)

ทัศนคติแม้จะเป็นสภาวะทางจิตที่มีความคงที่พอสมควรแต่ก็อาจจะเปลี่ยนแปลงไปได้ แต่ในบางกรณีก็อาจเปลี่ยนแปลงได้น้อย ทัศนคติอย่างเดียวกันอาจเกิดขึ้นในตัวบุคคลสองคนด้วยวิธีการที่แตกต่างกัน กระบวนการที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติในตัวบุคคลจึงไม่เหมือนกัน เจลลิว บุริภักดี (2517 : 220-221) ได้กล่าวถึง การเปลี่ยนแปลงทัศนคติว่า ทัศนคติของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งจะเปลี่ยนไปได้มากและรวดเร็วขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อม ซึ่งหมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่รอบตัวเราและขึ้นอยู่กับ “การจูงใจชักชวนจากแหล่งอื่น (Persuasion)” ซึ่งมีความมุ่งหมายสามประการคือ ประการแรก เพื่อสร้างทัศนคติที่ไม่มีอยู่ให้เกิดขึ้น ประการที่สอง เพื่อเปลี่ยนทัศนคติที่มีอยู่เดิมให้กลับไปในทางตรงกันข้าม และประการที่สาม เพื่อส่งเสริมทัศนคติที่มีอยู่เดิมให้เข้มข้นยิ่งขึ้น การเปลี่ยนทัศนคติของบุคคลเกิดขึ้นโดย

1. เปลี่ยนความรู้ เช่น การรับข้อมูลใหม่จากบุคคลอื่นหรือเกิดประสบการณ์ตรง
2. เปลี่ยนความรู้สึก เป็นภาวะทางอารมณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น ความพอใจหรือไม่พอใจกับประสบการณ์

ไทรแอนดิส (Triandis. 1971 : 13) กล่าวถึงสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติว่าเป็นเพราะ

1. ได้รับข้อมูลใหม่จากบุคคลหรือสื่อมวลชน
2. ได้รับประสบการณ์ตรงหรือความกระทบกระเทือนใจ
3. ถูกบังคับให้ปฏิบัติไม่ตรงกับทัศนะของตน
4. การศึกษาเพื่อให้เข้าใจเหตุผลให้ถูกต้องขึ้น
5. เปลี่ยนเพื่อให้สอดคล้องกับพฤติกรรมใหม่

อดิสรณ์ วิริยะประสพโชค (2525 : 11-16) กล่าวว่า ทักษะคติจะเปลี่ยนแปลงยึดหยุ่นไปกับสภาวะการณ์ทางสังคมและวัฒนธรรมและองค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีผลต่อความคงที่และความแปรเปลี่ยนของทัศนคติของ บุคคลได้แก่

1. ลักษณะพื้นเพเดิมของครอบครัว
2. อายุ
3. ระบบการศึกษา
4. ระดับชั้นทางสังคม
5. ระดับสติปัญญา
6. ลักษณะงานอาชีพ
7. สภาพทางด้านภูมิศาสตร์

การเปลี่ยนแปลงทัศนคติของบุคคลมีวิธีการดังนี้

1. วิธีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติอย่างเป็นทางการ (Formal Attitude Change Approach) มีพื้นฐานมาจากทฤษฎีการเรียนรู้ โดยเชื่อว่าบุคคลมีเหตุผลรู้จักคิดและสามารถรับข่าวสาร และสามารถถูกกระตุ้นให้เกิดภาวะการสนใจให้สนใจข่าวสารต่าง ๆ ทำให้รู้เนื้อหาข้อสนเทศต่าง ๆ และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้ ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงทัศนคติของบุคคลจากวิธีนี้ก็โดยการปรับปรุงแหล่งข่าวสารและวิธีการสื่อสารที่เหมาะสม

2. วิธีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติอย่างไม่เป็นทางการ (Informal Attitude Change Approach) วิธีนี้มีพื้นฐานมาจากทฤษฎีสถาน (Cognition Field Theory) โดยเชื่อว่าบุคคลเป็นสัตว์สังคมซึ่งต้องเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่น ๆ ในสังคม เพื่อชีวิตความเป็นอยู่ คือ รู้จักปรับตัวเอง และปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม และปรับปรุงการปฏิบัติของตนให้เข้ากับปทัสฐานของกลุ่ม เครื่องมือที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนะโดยวิธีนี้ คือ ปทัสฐานของกลุ่ม (Group Norms) และแรงผลักดันที่ทำให้บุคคลอยากอยู่ร่วมกับกลุ่มและความต้องการเป็นที่ยอมรับของกลุ่ม (Oskamp. 1968 : 77)

ทฤษฎีเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ (Attitudes Change Theories)

ทฤษฎีที่กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของบุคคลมีหลายทฤษฎี ซึ่งอาจแบ่งออกเป็นกลุ่มใหญ่ ๆ ได้ดังนี้

1. ทฤษฎีความสอดคล้อง (Consistency Theory)
2. ทฤษฎีการตัดสินทางสังคม (Social Judgement Theory)
3. ทฤษฎีการเสริมแรง (Reinforcement Theory)

1. ทฤษฎีความสอดคล้อง (Consistency Theory)

ความสอดคล้องเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นในตัวบุคคล เป็นภาวะที่ทุกสิ่งทุกอย่างกลมกลืนกัน ไม่มีความกดดันหรือขัดแย้งทางใดทางหนึ่ง แต่ถ้าเกิดความไม่สอดคล้องขึ้นจะทำให้เกิดการเปลี่ยนทัศนคติ นักจิตวิทยาได้ศึกษาการเปลี่ยนแปลงทัศนคติโดยยึดหลักเกี่ยวกับความสอดคล้องนี้ แต่เน้นรายละเอียดแตกต่างกันออกไป (Insko. 1967 : 199)

1.1 ทฤษฎีความขัดแย้งทางความคิด (Cognitive Dissonance Theory) ทฤษฎีนี้เป็นแนวคิดของเฟสติงเจอร์ (Festinger) ซึ่งอธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติ และพฤติกรรม โดยเสนอหลักการพื้นฐานจากกลไกการปรับตัวของบุคคลสองประการ คือ

1.1.1 การเกิดความขัดแย้ง (Dissonance) เมื่อความรู้ความคิดของบุคคลส่วนหนึ่งขัดแย้งกับความรู้ความเข้าใจอีกส่วนหนึ่ง เนื่องจากได้รับข้อมูลใหม่หรือเหตุการณ์ใหม่ เป็นภาวะที่บุคคลไม่สบายใจ ไม่สามารถทนต่อภาวะขัดแย้งได้ จะเกิดภาวะจูงใจให้บุคคลพยายามลดหรือขจัดความขัดแย้งให้หมดไป (Consonance) โดยการกระตุ้นให้บุคคลมีพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง (Activate) และชี้แนะ (Direct) ให้บุคคลมีปฏิกิริยาไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง

1.1.2 เมื่อเกิดความขัดแย้งขึ้น นอกจากจะพยายามขจัดความขัดแย้งแล้วยังพยายามที่จะหลีกเลี่ยงสถานการณ์หรือข่าวสารที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้ง การลดความขัดแย้งบุคคล สามารถทำได้สามวิธี

- 1) เปลี่ยนความรู้ความเข้าใจต่อพฤติกรรม (Changing a Behavioral Cognitive Element)
- 2) เปลี่ยนความรู้ความเข้าใจต่อสภาพแวดล้อม (Changing an Environmental Cognitive Element)
- 3) เพิ่มความรู้ความเข้าใจ (Adding New Cognitive Element)

1.2 ทฤษฎีความสอดคล้องทางความคิด (Theory of Cognitive Consistency) ซึ่งกล่าวว่า เมื่อบุคคลมีส่วนประกอบอยู่ 3 ส่วน คือ ก ข และ ค เมื่อ ก ชอบ ข และ ข ชอบ ค ก็มีแนวโน้มที่จะทำให้ ก ชอบ ค ด้วย ปกติความสัมพันธ์ของทั้งสามส่วน จะมีความเกี่ยวข้องกัน

ทั้งทางด้านบวกและลบ ภาวะที่สมดุล คือ เมื่อความสัมพันธ์ของทั้งสามส่วนเป็นไปในทางบวก และภาวะที่ไม่สมดุล คือ เมื่อความสัมพันธ์ของทั้งสามส่วนเป็นไปในทางลบ เมื่อภาวะไม่สมดุล เกิดขึ้นจะเกิดแนวโน้มที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์ระหว่างความคิดความเข้าใจ ของทั้งสามส่วนเพื่อให้เหมือนหรือตรงกัน

การเปลี่ยนแปลงทัศนคติโดยวิธีการเปลี่ยนแปลงส่วนประกอบของความรู้ความเข้าใจให้ เป็นภาวะสมดุลนี้ เป็นพื้นฐานของทฤษฎีอื่น ๆ เช่นของ นิวคอมบ์ และโรเซนเบิร์ก เป็นต้น

โรเซนเบิร์ก (Rosenburg. 1960 : 322) ตั้งทฤษฎีความสอดคล้องระหว่างความรู้สึก ความคิด ความเข้าใจ (Affective Cognitive Consistency) ขึ้น กล่าวคือ ความสอดคล้องหรือความ สมดุลจะเกิดขึ้นในลักษณะที่ความคิดกับความรู้สึกของบุคคลสอดคล้องกัน ทัศนคติต่อสิ่งต่าง ๆ จะ คงที่ แต่เมื่อความคิดกับความรู้สึกไม่สอดคล้องกันมากจนถึงระดับที่ไม่สามารถจะทนได้ บุคคลจะ ลดความขัดแย้งให้มาอยู่ในภาวะที่สมดุลโดย

1) คงทัศนคติเดิมของตนไว้โดยไม่รับรู้ข้อมูลที่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง หรือเลือกรับ เฉพาะข้อมูลที่สอดคล้องกับความรู้สึกและความคิดของตน

2) เปลี่ยนแปลงทัศนคติ

นิวคอมบ์ (Newcomb. 1961 : 123) ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและอิทธิพล ของกลุ่มที่บุคคลนั้นเป็นสมาชิกอยู่ ว่าอาจเปลี่ยนทัศนคติของบุคคลไปตามสภาพการณ์ใหม่ ๆ ที่ เกิดขึ้นตามอิทธิพลของกลุ่ม เช่น การเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มใหม่ ทำให้บุคคลต้องปฏิบัติตามกฎ ของกลุ่มใหม่ ซึ่งอาจจะขัดกับทัศนคติเดิมที่บุคคลมีอยู่ ทำให้บุคคลนั้นเกิดภาวะไม่สมดุล ต้อง แสวงหาความสอดคล้องระหว่างพฤติกรรมกับความคิดของตน ภาวะนั้นจะทำให้บุคคลเปลี่ยน ทัศนคติไปตามสภาพการณ์ที่ได้รับนั้น ๆ ได้

2. ทฤษฎีการตัดสินใจทางสังคม

2.1 ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติโดยการปรับตัวให้เข้ากับสังคม (The Social Judgement Theory of Attitude Change) เป็นแนวคิดของเชอริฟและฮอฟแลนด์ ทฤษฎีนี้เกี่ยวข้องกับ องค์ประกอบของทัศนคติด้านพฤติกรรมโดยขึ้นอยู่กับปทัสถานของสังคม การเปลี่ยนทัศนคติ เกิดขึ้นเมื่อบุคคลมีความขัดแย้งระหว่างทัศนคติเดิมกับข้อมูลใหม่ที่ได้รับ ซึ่งจะทำให้บุคคลสงสัยว่า ทัศนคติของตนคลาดเคลื่อนไปจากปทัสถานของกลุ่ม บุคคลจะเห็นว่าปทัสถานของกลุ่มถูกต้อง มากกว่า ทำให้ทัศนคติของบุคคลเปลี่ยนไปได้ ซึ่งเชอริฟกับฮอฟแลนด์เชื่อว่ากระบวนการเปลี่ยน-

แปลง ทศนคติมี 2 ขั้นตอน คือ

1) บุคคลจะต้องตัดสินใจและให้การวินิจฉัยข้อมูลใหม่ และพิจารณาข้อมูลใหม่ โดยอาศัยความรู้หรือข่าวสารเดิมด้วย

2) ทศนคติจะเกิดขึ้นภายหลังได้ทำการพิจารณาเปรียบเทียบหรือตัดสินใจแล้ว (Sherief and Hovland. 1961 : 155-167)

ถ้าความขัดแย้งระหว่างทศนคติเดิมกับข้อมูลใหม่มีน้อย ทิศทางของทศนคติจะเปลี่ยนไปตามข้อมูลใหม่ ถ้าความขัดแย้งมีมากทิศทางของทศนคติจะเปลี่ยนเป็นตรงกันข้ามกับข้อมูลใหม่ (Kiesler, Collins and Miller. 1965 : 238-244)

2.2 ทฤษฎีการมีส่วนร่วม (Active Participation Theory) การเปลี่ยนแปลงทศนคติและการเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคล อาจทำได้โดยการสร้างสถานการณ์ให้เกิดการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากความคิดเห็นและปทัสถานของกลุ่ม จะเป็นข้อมูลใหม่ซึ่งจะมีผลต่อพฤติกรรมและความคิดเห็นของบุคคลได้ เมื่อบุคคลได้รับข่าวสารใหม่ ก็จะต้องตัดสินใจโดยนำข้อมูลใหม่มาสัมพันธ์กับข้อมูลเดิมหรือความรู้เดิม ซึ่งอาจทำให้บุคคลต้องเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบของทศนะได้ ความคิดเห็นหรือความเชื่อที่บุคคลได้รับจากกลุ่มมี 3 ลักษณะ คือ

1) ความคิดที่มีแหล่งกำเนิดจากภายนอก (Externally Originated Thoughts)

2) ความคิดที่ได้จากการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงข่าวสารบางส่วน (Recipient Modified Thoughts)

3) ความคิดที่เกิดจากตัวบุคคล (Recipient Generated Thoughts) (Greenwald. 1968 : 167-170)

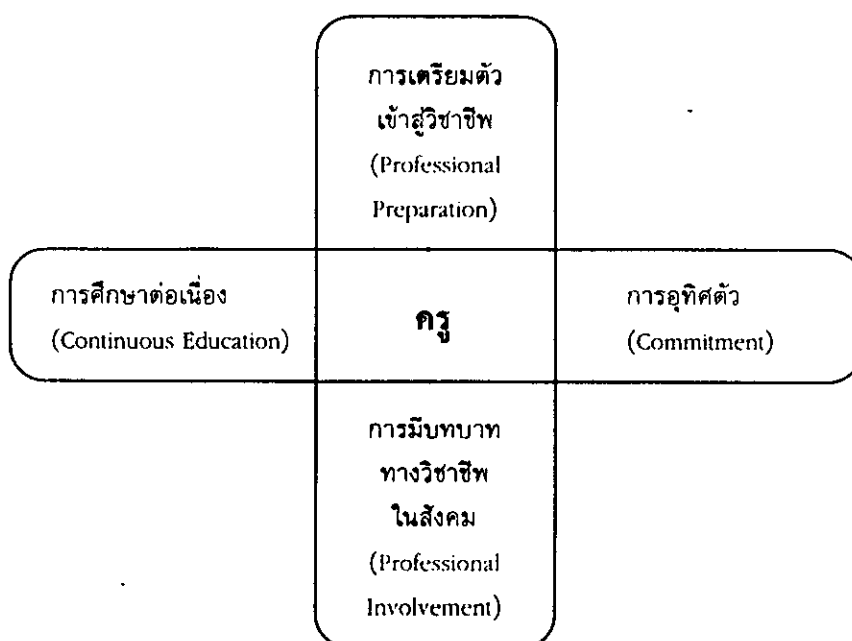
3. ทฤษฎีการเรียนรู้หรือทฤษฎีการเสริมแรง (Learning Theory or Reinforcement Theory) เป็นการนำหลักการของทฤษฎีการเรียนรู้แบบวางเงื่อนไข คือ การให้การเสริมแรง (Reinforcement) และการลงโทษ (Punishment) มาศึกษาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทศนคติ

ทศนคติเกิดจากการเรียนรู้และทศนคติของบุคคลจะเปลี่ยนไปเมื่อบุคคลเปลี่ยนความคิดเห็น การเรียนรู้ทำให้บุคคลได้รับความคิดเห็นใหม่ ๆ และการเรียนรู้จะเกิดขึ้นมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับ การได้รับการเสริมแรง บุคคลมีประสบการณ์ที่ดีต่อสิ่งใดเนื่องจากได้รับการเสริมแรง บุคคลจะมี

ทัศนคติที่ดีต่อสิ่งนั้น และเมื่อบุคคลมีประสบการณ์ที่ไม่ดีต่อสิ่งใด เพราะเคยได้รับการลงโทษบุคคล จะมีทัศนคติไม่ดีต่อสิ่งนั้น

คุณลักษณะวิชาชีพครู

วิชาชีพครูคืออะไร เป็นคำถามพื้นฐานของผู้ที่กำลังพิจารณาเลือกอาชีพทางการศึกษา เป็นคำถามที่สำคัญที่จะต้องกล่าวถึงในตอนเริ่มต้นของกระบวนการตัดสินใจ คำว่า “วิชาชีพ” หมายถึง อาชีพซึ่งมีความจำเป็นจะต้องศึกษาเรียนรู้อยู่เสมอ การศึกษาดังกล่าวมักจะเริ่มที่วิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัยและติดต่อกันไปจนตลอดเวลาที่ประกอบอาชีพ (Strike. 1990 : 91-117) วิชาชีพจะต้องอาศัยการอุทิศตัวตลอดชีวิตในการให้บริการเฉพาะอย่างแก่ผู้อื่น ผู้อยู่ในวิชาชีพ จำเป็นต้องมีการพัฒนาตนเอง ในทักษะที่จำเป็นเพื่อให้สามารถให้บริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ วิชาชีพสร้างเสริมและสนับสนุนระดับจริยธรรมสูงระหว่างสมาชิก และพยายามค้นหาบุคคลที่เหมาะสมเข้ามาสู่วิชาชีพ และพยายามรักษาให้บุคคลที่มีคุณลักษณะเหมาะสมที่จะเป็นครูนี้คงอยู่ในองค์กร บุคคลที่ไม่มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนการสอนจะได้รับคำแนะนำว่าไม่ควรเข้าสู่วิชาชีพครู การเป็นครูที่ดีต้องมีการอุทิศตัวสูง ทั้งอุทิศพลังงาน เวลา และมีความตั้งใจจริงที่จะพัฒนานตนเองทางวิชาชีพอยู่เสมอ (Evans and Brueckner. 1992 : 3-5) ดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 องค์ประกอบของคุณลักษณะวิชาชีพครู ซึ่งเป็นกระบวนการต่อเนื่องตลอดเวลาที่ยังประกอบอาชีพครู

อาร์มสตรอง (Armstrong. 1994 : 535A) ได้สำรวจทัศนคติของครูในรัฐอลาบามา จำนวน 709 คน ต่อโครงการเตรียมบุคลากรเพื่อเป็นครู และพบว่า ขณะที่กำลังเป็นนักศึกษาอยู่ผู้ตอบจะมีทัศนคติที่ดีต่อนักเรียน ระบบต่าง ๆ ของโรงเรียนและโปรแกรมการเรียนและเมื่อความสัมพันธ์ขาดตอนลง ครูจะเริ่มรู้สึกแยกตัวจากสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ส่วนเซนิด้า (Senita. 1993 : Abstract) ศึกษาผลของการทดลองปฏิบัติงานต่อทัศนคติและพฤติกรรมการสอนของผู้กำลังจะมาเป็นครู โดยใช้ Minnesota Teacher Attitude Inventory วัดทัศนคติ และใช้ Teacher Assessment and Development System ในการวัดพฤติกรรมการสอน ผลปรากฏว่า ไม่พบความแตกต่างของทัศนคติและพฤติกรรมการสอนระหว่างผู้ที่ทดลองปฏิบัติงานนาน 1 ปี กับ 13 สัปดาห์

มาร์ติน (Martin. 1991 : 885A) ศึกษาทัศนคติของครูต่อการสอนในปีแรก และศึกษาบทบาทของการศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยที่มีต่อการเป็นครูโดยใช้การวิเคราะห์สถานการณ์และการสัมภาษณ์ และพบว่า แม้จะมีระดับความกังวลใจ ความสงสัย ความกังวลกับอนาคต แต่จุดมุ่งหมายใหญ่ของครูใหม่เหล่านี้ก็มีใช่เพียงเพื่อความอยู่รอด หากแต่เป็นความปรารถนาที่จะเป็นครูที่ดี มีความรับผิดชอบสูงต่อนักเรียน และปัญหาสำคัญต่าง ๆ เกี่ยวกับการเรียนการสอน เช่น จะสอนอะไร สอนอย่างไร นักเรียนเกิดการเรียนรู้อะไรหรือไม่ การศึกษาวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยมีบทบาทสำคัญต่อวิธีการสอนของครูเหล่านี้ และสิ่งที่ครูต้องการมากที่สุด คือ ประสบการณ์กับการศึกษาที่เชื่อมโยงทฤษฎีการปฏิบัติ การเตรียมตัวอย่างดีในเรื่องวิธีการสอน การให้ข้อมูลย้อนกลับขณะทำการสอนในลักษณะที่เป็นการสร้างสรรค์และไม่เป็นการประเมิณเพื่อนร่วมงานที่ช่วยในการวางแผนและรับรู้ปัญหาในการทำงานรวมทั้งอุปกรณ์การสอนที่เหมาะสม คลาร์ก (Clark. 1993 : 2332A) ได้ทำการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์ครูและสังเกตความเชื่อ ความรู้และประสบการณ์ที่มีผลต่อพฤติกรรมและพบว่า ความเชื่อกับการกระทำของครูมีความสัมพันธ์กันสูง ความเชื่อของครูเป็นแนวทางในการกำหนดพฤติกรรมการสอน ครูจะเชื่อมโยงกิจกรรมในชั้นเรียนกับความเชื่อเกี่ยวกับการเรียนการสอน

การจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพนั้น ครูนับว่ามีบทบาทสำคัญยิ่ง วิภา เกษรศิริเจริญ กล่าวไว้ว่า ครูที่มีประสิทธิภาพจะต้องประกอบด้วยคุณลักษณะตามเกณฑ์ดังนี้

1. **ประสบการณ์ของครู** (Formative Experiences) ได้แก่ ประสบการณ์ในด้านการศึกษาอบรม (Teacher Training) สังคมประภคติ (Socialization) และตำแหน่งที่ได้รับ (Ascribed Positions)

การฝึกอบรม (Teacher Training) เป็นประสบการณ์ทางด้านการศึกษาที่ครูแต่ละคนได้รับ ครูมัธยมศึกษาควรสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีทางการศึกษาหรือปริญญาตรีสาขาอื่น ๆ แต่ต้องมีวุฒิวิชาชีพทางครูด้วย วิชาชีพครูจะทำให้มีความรู้ในด้านต่าง ๆ เช่น จิตวิทยาการศึกษา ปรัชญาการศึกษา เทคนิควิธีการสอน การวัดผลและประเมินผล ซึ่งทำให้การควบคุมชั้นเรียนมีความยืดหยุ่น นักเรียนมีโอกาสดูจะตอบสนองได้กว้างขวางขึ้น ครูที่ได้รับการศึกษาในสาขาวิชาใดก็ควรสอนตรงกับสาขาวิชาที่ได้เรียนมา นอกจากนั้นครูควรได้รับการศึกษาเพิ่มเติมภายหลังที่ทำงานแล้ว ตลอดจนเข้ารับการฝึกอบรมในสาขาวิชาที่สอน

สังคมประภคติ (Socialization) เป็นประสบการณ์ที่ครูได้รับจากทางบ้าน และสิ่งแวดล้อม เช่น โรงเรียนที่เคยศึกษา ครอบครัว ความสัมพันธ์กับนักเรียน เพื่อนครู ผู้ปกครองนักเรียน ตลอดจนการเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ครูที่มีประสิทธิภาพย่อมประสบความสำเร็จในการศึกษาเล่าเรียนตลอดจนการเข้าสังคม

ตำแหน่งที่ได้รับ (Ascribed Positions) ครูที่มีความรู้ความสามารถหรือมีประสิทธิภาพ ย่อมจะได้รับการยกย่องให้ดำรงตำแหน่งหน้าที่ต่าง ๆ

2. **คุณสมบัติของครู (Teacher Properties)** หมายถึง คุณสมบัติในด้านทักษะ (Skills) เหตุจูงใจ (Motives) นิสัย (Habits) และความรู้ (Knowledge)

ทักษะ (Skills) ครูที่มีประสิทธิภาพ จะต้องมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่ นักเรียน เตรียมการสอนและตั้งใจสอน มีความมั่นใจในวิชาชีพที่สอน มีเทคนิคการสอนที่ดี และน่าสนใจสอนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล รู้จักใช้อุปกรณ์ในการสอน กระตุ้นส่งเสริมให้นักเรียนให้สนใจเรียนมากขึ้น สามารถนำประสบการณ์มาประยุกต์เข้ากับการเรียนการสอน เน้นประเด็นสำคัญของบทเรียน ตลอดจนมีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกับนักเรียน โดยคำนึงถึงความเหมาะสมของบทเรียนและการควบคุมชั้นเรียน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนการสอน

เหตุจูงใจ (Motive) ครูที่ดีมีประสิทธิภาพควรได้รับเหตุจูงใจที่ดีต่อวิชาชีพครู มีความศรัทธาในวิชาชีพ ให้เกียรติแก่ครูด้วยกัน และมีความภาคภูมิใจในงานอาชีพครู

นิสัย (Habits) ครูที่มีประสิทธิภาพ จะต้องมิลักษณะนิสัยที่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ มีความขยันหมั่นเพียร มานะอดทน ประหยัด ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเป็นอย่างดี เอาใจใส่ในงานสอนและงานในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเป็นอย่างดี เอาใจใส่งาน กระตือรือร้นในการสอนและการตรวจงาน เห็นความสำคัญของงานในหน้าที่ สนใจในความประพฤติปฏิบัติของนักเรียน

ความรู้ (Knowledge) ครูที่มีประสิทธิภาพ จะต้องสนใจศึกษาหาความรู้เสมอ เพื่อความก้าวหน้าในวิชาการมีความรู้กว้างขวางไม่เฉพาะแต่วิชาที่สอน ส่งเสริมความรู้แก่นักเรียนให้ทันต่อความรู้ใหม่ที่เปลี่ยนแปลง รู้จักแนะแนวทางการนำวิชาที่เรียนไปใช้ประโยชน์ให้นักเรียนตลอดจนมีความรู้ความเข้าใจในการวัดผล และประเมินผลการเรียนการสอน

3. **พฤติกรรมของครู (Teacher Behaviors)** หมายถึง พฤติกรรมที่ครูแต่ละคน แสดงออก อันเป็นผลจากลักษณะที่แท้จริงของตัวครูเอง กับผลที่เกิดจากการศึกษาอบรม เช่น

ครูที่ให้ความอบอุ่น มีความเข้าใจและเป็นมิตรกับนักเรียน มีความรับผิดชอบ เอาการ เอางาน มีระเบียบ สุขุมรอบคอบ มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่ใจนักเรียน มีความคิดเห็นในทางชอบนักเรียน ให้คำแนะนำปรึกษา ชอบการปกครองระบอบประชาธิปไตย มีความเข้าใจทางภาษาสูง มีความมั่นคงทางอารมณ์ ยุติธรรม ซื่อสัตย์สุจริต และมีแนวโน้มที่จะตอบสนองในทางที่ดี

4. **ผลในปัจจุบัน (Immediate Effects)** หมายถึง ผลของบุคลิกลักษณะ พฤติกรรม เทคนิค วิธีการสอนต่าง ๆ ของครู ทำให้นักเรียนมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อครู ครูที่มีประสิทธิภาพ ย่อมสามารถโน้มน้าวใจนักเรียนให้ตอบสนองต่อครูในทิศทางที่ดี และบรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมายของการศึกษา

5. **ผลในระยะยาว (Long-Term Consequences)** หมายถึง ความสำเร็จของครูที่สามารถชักนำให้นักเรียนประสบความสำเร็จในด้านการศึกษา สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม การเปลี่ยนแปลงของชีวิต มีทัศนคติที่ดีต่อผู้อื่น สามารถนำวิชาความรู้ที่ได้จากการศึกษาเล่าเรียนไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันในด้านตัวครู ครูที่มีประสิทธิภาพควรสนับสนุนแนวคิดใหม่ทางการศึกษา ตลอดจนสนับสนุนความก้าวหน้าทางอาชีพครู (วิภา เกษรศิริเจริญ, 2521 : 9-12)

กรมการฝึกหัดครู (กรมการฝึกหัดครู, 2516 : 17-18) ได้สรุปคุณลักษณะที่ดีของครูเป็น 8 คุณลักษณะ ได้แก่

1. **คุณลักษณะด้านการสอน** เช่น มีความรู้ในจุดมุ่งหมายการศึกษาของชาติ มีความรู้ความเข้าใจหลักสูตร มีการเตรียมการสอน และสามารถดำเนินการสอนได้ตามที่เตรียม มีความสามารถในการวัดประเมินผล สามารถเลือกวิธีสอนได้เหมาะสม มีความสามารถในการปกครอง ยอมรับฟังความคิดเห็นของเด็ก สอนให้เด็กรู้จักคิด

2. **คุณลักษณะด้านวิชาการ** เช่น ค้นคว้าหาความรู้อยู่เสมอ ค้นคว้าหาเทคนิควิธีสอนใหม่ ๆ มาใช้ ติดตามความเคลื่อนไหวทางการศึกษา สนใจฟังการอภิปรายและปาฐกถา ฯลฯ

3. **คุณลักษณะด้านสุขภาพกายและสุขภาพจิต** เช่น รู้จักพักผ่อน เอาใจใส่ในการจัดสิ่งแวดล้อมให้สะอาด เอาใจใส่ในการป้องกันโรคติดต่อ มีอารมณ์ดี รู้จักผ่อนคลายอารมณ์ ไม่มีความกังวลใจ

4. **คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์** เช่น มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน บุคคลทั่วไป เพื่อนร่วมงาน และผู้บังคับบัญชา

5. **คุณลักษณะด้านคุณธรรมและความประพฤติ** เช่น ความเที่ยงธรรม ความเมตตา กรุณา ความยินดีในความสำเร็จของผู้อื่น ความซื่อสัตย์สุจริต การวางตนอย่างเหมาะสม ความรับผิดชอบในหน้าที่และการงาน ไม่ดูหมิ่นศาสนาอื่น

6. **คุณลักษณะด้านบุคลิกลักษณะ** เช่น ร่างกายแข็งแรง สุขภาพอ่อนโยน ขยันขันแข็ง รูปร่างหน้าตาดี แต่งกายเหมาะสม มีความคล่องแคล่วว่องไว รู้จักควบคุมอารมณ์ มีความกระตือรือร้นในการทำงาน

7. **คุณลักษณะด้านการอบรม นำนวและปกครอง** เช่น รู้จักการปกครองแบบประชาธิปไตย มีน้ำใจเป็นนักกีฬา รักษาความลับของนักเรียน เป็นผู้มีระเบียบวินัย เป็นตัวอย่างที่ดี รู้จักใช้ความเด็ดขาดหรืออะลุ่มอล่วยได้อย่างเหมาะสม มีเหตุผล

8. **คุณลักษณะด้านการเป็นพลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตย** เช่น ยอมรับนับถือผู้อื่น ให้ความร่วมมือกับผู้อื่น ใช้หลักเหตุผลในการแก้ปัญหา รู้จักสิทธิของตนตามกฎหมาย รู้จักร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับประเพณีนิยม รู้จักปรับปรุงฐานะให้ดีขึ้น ประหยัด

เยาวรินทร์ จันทนัมภุระ (2536 : 12-14) กล่าวว่า เนื่องจากครูเป็นบุคคลสำคัญในการพัฒนาประเทศ ครูจึงเป็นบุคคลที่พึงมีประสิทธิภาพในการทำงานดังนี้

1. **ประสิทธิภาพในการการสอน** หมายถึง พฤติกรรมต่าง ๆ ที่แสดงออกเพื่อกระตุ้นถ่ายทอด นำนว หรือหาวิธีการให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และวิธีที่จะเรียน มีการทดสอบได้อย่างชัดเจน ปฏิบัติจริง เตรียมการสอนอย่างดีทุกครั้ง รู้จักใช้วิธีสอนและอุปกรณ์การสอนอย่างเหมาะสม มีความรู้เรื่องหลักสูตรดี ขยัน ตั้งใจสอน ช่วยเหลือและใส่ใจนักเรียนที่อ่อน สอดแทรกการอบรมจรรยาบรรณในขณะสอนโดยให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่กำลังเรียน เสนอบทเรียนและกิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นที่สนใจของนักเรียน เพื่อให้ นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาที่เรียน

สามารถวิเคราะห์พฤติกรรมของนักเรียนซึ่งแสดงออกในขณะที่กำลังเรียน มีเทคนิคกลวิธีการ วินิจฉัยและสอนซ่อมเสริมให้แก่ นักเรียน

2. **ประสิทธิภาพในด้านสัมพันธภาพกับนักเรียน** หมายถึง พฤติกรรมที่มีเอื้อยสัมพันธ์กับนักเรียน ให้ความรักและเมตตากับนักเรียนทั่วหน้ากัน ทำตัวให้นักเรียนทั้งรักทั้งเกรง ติดตาม ได้ถามทุกข์สุขของนักเรียนเสมอ เอาใจใส่ในนักเรียนทั้งทางด้านการเรียน สุขภาพอนามัย และความประพฤติ ให้กำลังใจและยกย่องชมเชยเมื่อนักเรียนทำงานสำเร็จและได้ผลก้าวหน้า สนใจร่วม กิจกรรมของนักเรียน มีอารมณ์ดี รู้จักให้อภัยนักเรียน มีความอดกลั้นต่อการแสดงออกที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน พิจารณาตัดสินและลงโทษนักเรียนอย่างยุติธรรม ดักเตือนและชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจเมื่อกระทำผิด รักษาความลับของนักเรียน มีความหวังดีต่อนักเรียนทุกคนช่วยเหลือให้นักเรียนแก้ปัญหาด้วยตนเองได้

3. **ประสิทธิภาพเกี่ยวกับความประพฤติ คุณธรรมและศีลธรรม** หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออก หรือวางตนอย่างมีแบบแผน อยู่ในกรอบธรรมเนียมของสังคมอันเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป เช่น มีความกตัญญูกตเวทีต่อผู้มีพระคุณ มีจิตใจโอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีความประพฤติเรียบร้อย สุภาพอ่อนน้อม ยึดมั่นในศีลธรรม รู้จักนำหลักธรรมมาปฏิบัติให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและสังคม ไม่หลงมัวเมาในอบายมุข รู้จักทำจิตใจให้ว่างผ่องใส ปราศจากทิฐิ คิด พุด ทำอะไร คำนึงถึงเกียรติยศชื่อเสียงของตนเอง และวงศ์ตระกูล มีน้ำใจต่อคนทั่วไป

4. **ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานทั่วไป** หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกเกี่ยวกับการพัฒนาโรงเรียนในด้านอื่น ๆ นอกจากการเรียนการสอน เช่น ปรับปรุงโรงเรียนให้เจริญก้าวหน้าดูแลรับผิดชอบทรัพย์สินสมบัติโรงเรียน มีความภาคภูมิใจในงานอาชีพของตนเอง ไม่นิ่งดูดาย มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความรับผิดชอบสูงในงานที่ได้รับมอบหมาย

5. **ประสิทธิภาพด้านมนุษยสัมพันธ์** หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกอย่างมีศิลปะเพื่อจูงใจให้เกิดความร่วมมือในงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ เช่น ให้การต้อนรับผู้มาติดต่อ ปรับปรุงตนเองให้เข้าได้กับคนทุกชั้นทุกสังคม ให้ความร่วมมือช่วยเหลือในการพัฒนาท้องถิ่น มองบุคคลอื่นและเพื่อนร่วมงานในแง่ดีเสมอ ไม่เป็นคนส่อพลอ ไม่เห็นแก่ตัว ไม่เอาเปรียบผู้ร่วมงาน ไม่ก้าวก่ายงานของเพื่อนร่วมงาน เว้นแต่ได้รับการขอร้อง ยินดีรับฟังคำวิจารณ์เกี่ยวกับข้อบกพร่องของงาน

6. **ประสิทธิภาพเกี่ยวกับบุคลิกลักษณะท่าทาง** หมายถึง พฤติกรรมโดยรวมที่แสดงออกมาอย่างเห็นได้ชัดเจน ไม่เกี่ยวกับคุณลักษณะอื่น เช่น ยิ้มแย้มอยู่เสมอ มีกำลังใจกำลังกาย

เข้มแข็ง ไม่แสดงความอ่อนแออ่อนไหวให้คนอื่นเห็นเอาใจใส่กับการรักษาความสะอาดของร่างกาย มีนิสัยกระตือรือร้นกระฉับกระเฉงว่องไว ไม่ย่อท้อ เป็นคนอ่อนน้อม เป็นมิตรกับคนทุกชั้น ไม่ทำตัวเป็นคนมีปมด้อย

เคอร์รี่ (Kerry. 1986 : 171) กล่าวว่า การเป็นครูนั้นจำเป็นจะต้องมีทักษะและคุณลักษณะบางประการ เช่น มีความสามารถในการจัดการ มีความสามารถทางสติปัญญาในระดับสูง เชาวนปัญญาดี เนื่องจากงานสอนมีชั่วโมงที่เจ้านั่งอยู่กับโต๊ะตลอดเวลา

พระเทพเวที (ประยุทธ์ ปยุตโต) (2533 : 61-64) ได้ชี้ให้เห็นว่า ผู้มีหน้าที่สั่งสอนให้การศึกษาแก่ผู้อื่น โดยเฉพาะครูอาจารย์ พึงประกอบด้วยคุณสมบัติและประพฤติดตามหลักปฏิบัติดังนี้

ก. **เป็นกัลยาณมิตร** คือ ประกอบด้วยองค์คุณของกัลยาณมิตรหรือกัลยาณมิตรธรรม 7 ประการ ดังนี้

1. **ปิโย น่ารัก** คือ เข้าถึงจิตใจ สร้างความรู้สึกสนิทสนมเป็นกันเอง ชวนใจผู้เรียนให้อยากเข้าไปปรึกษาได้ถาม

2. **ครุ น่าเคารพ** คือ มีความประพฤติสมควรแก่ฐานะทำให้เกิดความรู้สึกอบอุ่นใจเป็นที่พึ่งได้และปลอดภัย

3. **ภาวนีโย น่าเจริญใจ** คือ มีความรู้จริงทรงภูมิปัญญาแท้จริงและเป็นผู้ฝึกฝนปรับปรุงตนอยู่เสมอ เป็นที่น่ายกย่องควรเอาอย่าง ทำให้ศิษย์เอ๋ยอ้างและรำลึกถึงดังกล่าวด้วยความซาบซึ้งมั่นใจและภาคภูมิใจ

4. **วัตตา รู้จักพูดให้ได้ผล** คือ รู้จักชี้แจงให้เข้าใจรู้ว่าเมื่อไรควรพูดอะไร อย่างไรคอยให้คำแนะนำว่ากล่าวตักเตือน เป็นที่ปรึกษาที่ดี

5. **วณนภิโม อุดหนุนถ้อยคำ** คือ พร้อมทั้งจะรับฟังคำปรึกษาซักถาม แม้จักจกตลอดจนคำล่วงเกินและคำตักเตือน วิพากษ์วิจารณ์ อุดหนุนฟังได้ไม่เบื้อหน่าย ไม่เสียอารมณ์

6. **คัมภีรญจะ กะถัง กัตตา แดลงเรื่องล้าลึกได้** คือ กล่าวชี้แจงเรื่องต่าง ๆ ที่ยุ่งยากลึกซึ้งให้เข้าใจได้ และสอนศิษย์ให้ได้เรียนรู้เรื่องราวที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้นไป

7. **โน จัฎฐาณ นิโยชะเย ไม่ชักนำในอฐาน** คือ ไม่ชักจูงไปในทางเสื่อมเสีย เรื่องเหลวไหลไม่สมควร

ข. **ตั้งใจประสิทธิ์ความรู้** โดยตั้งคนอยู่ในธรรมของผู้แสดงธรรม ที่เรียกว่า ธรรมเทศกธรรม 5 ประการ คือ

1. อนุพุททิกถา สอนให้มีขั้นตอนถูกลำดับ คือ แสดงหลักธรรมหรือเนื้อหาตามลำดับความง่ายยาก ลุ่มลึก มีเหตุผลสัมพันธ์ต่อเนื่องกันไปโดยลำดับ

2. ปริยายทสสวารี จับจุดสำคัญมาขยายให้เข้าใจเหตุผล คือ ชี้แจงยกเหตุผลมาแสดงให้เข้าใจชัดในแต่ละแง่แต่ละประเด็น อธิบายยกเยื้องไปต่าง ๆ ให้มองเห็นกระจ่างตามแนวเหตุผล

3. อนุทยตา ตั้งจิตเมตตาสอนด้วยปรารภนาติ คือ สอนเขาด้วยจิตเมตตา มุ่งจะให้ประโยชน์แก่ผู้รับคำสอน

4. อนามัยสันดร ไม่มีจิตเพ่งเล็งมุ่งเห็นแก่อาภิส คือ สอนเขามีไข่มุกที่ตนจะได้ลาภสินจ้าง หรือผลประโยชน์ตอบแทน

5. อนุพัทจจ์ วางจิตตรงไม่กระทบตนและผู้อื่น คือ สอนตามหลักเนื้อหา มุ่งแสดงอรรถแสดงธรรม ไม่ยกตน ไม่เลียดสีข่มขู่ผู้อื่น

ค. **ดำเนินลีลาครูทั้งสี่** ครูที่สามารถมีลีลาของนักสอนดังนี้

1. สันทสสนา ชี้ให้ชัด จะสอนอะไร ก็ชี้แจงแสดงเหตุผล แยกแยะอธิบายให้แจ่มแจ้ง ดังจูงมือไปดูเห็นกับตา

2. สมาทปนา ชวนให้ปฏิบัติ คือ สิ่งใดควรทำ ก็บรรยายให้มองเห็นความสำคัญและซาบซึ้งในคุณค่า เห็นสมจริง จนผู้ฟังยอมรับ อยากลงมือทำ หรือนำไปปฏิบัติ

3. สมุตเตชนา เร้าให้กล้า คือ ปลุกใจให้คึกคัก เกิดความกระตือรือร้น มีกำลังใจ แข็งขัน มั่นใจที่จะทำได้สำเร็จ ไม่กลัวเหน็ดเหนื่อยหรือยากลำบาก

4. สัมปหังสนา ปลุกให้ร่าเริง คือ ทำบรรยากาศให้สนุก สดชื่นแจ่มใส เบิกบานใจ ทำให้ผู้ฟังชื่นชมขึ้นมีความหวัง มองเห็นผลดีและทางสำเร็จ

ง. **มีหลักตรวจสอบสาม** เมื่อพูดอย่างรวบรัดที่สุด ครูอาจตรวจสอบตนเองด้วยลักษณะการสอนของพระพุทธเจ้าซึ่งเป็นบรมครู 3 ประการ คือ

1. สอนด้วยความรู้จักจริง รู้จริงทำได้จริงจึงสอนเขา
2. สอนอย่างมีเหตุผล ให้เขาพิจารณาเข้าใจแจ่มแจ้งด้วยปัญญาของเขาเอง
3. สอนให้ได้ผลจริง สำเร็จความมุ่งหมายของเรื่องที่สอนนั้น ๆ เช่น เข้าใจได้จริง เห็นความจริง ทำได้จริง นำไปปฏิบัติได้ผลจริง เป็นต้น

จ. **ทำหน้าที่ครูต่อศิษย์** คือ ปฏิบัติต่อศิษย์ โดยอนุเคราะห์ตามหลักธรรม เสมอเป็นทิศเบื้องขวา ดังนี้

1. แนะนำฝึกอบรมให้เป็นคนดี
2. สอนให้เข้าใจแจ่มแจ้ง
3. สอนศิลปวิทยาให้สิ้นเชิง
4. ส่งเสริมยกย่องความดีงาม ความสามารถให้ปรากฏ
5. สร้างเครื่องคุ้มภัยในสารทิศ คือ สอนฝึกให้สามารถใช้วิชาเลี้ยงชีพและรู้จักดำรงรักษาตน ในอันที่จะดำเนินชีวิตต่อไปด้วยดี

คุณลักษณะประจำตัวนิสิต

นิสิตที่เข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษามีความแตกต่างกันทั้งในด้านคุณลักษณะและภูมิหลังทางชีวสังคม รวมทั้งด้านจิตพิสัย ซึ่งลักษณะเหล่านี้มีผลทางตรงและทางอ้อมต่อพฤติกรรม (Tinto. 1975 : 93-94) ปัจจัยเหล่านี้ได้แก่

เพศ จากผลวิจัยหลายฉบับ เช่น ดิพบอยและแอนเดอร์สัน (Dipboye and Anderson. 1954 : 121-124) ที่ศึกษาค่านิยมในการเลือกอาชีพของนักเรียนมัธยมปลายในโรงเรียนมัธยมในรัฐนิวยอร์ก พบว่า นักเรียนชายเลือกอาชีพที่มีรายได้สูงมีความก้าวหน้าในงานและความมีอิสระในการทำงาน ส่วนนักเรียนหญิงเลือกอาชีพที่มีเกียรติยศในสังคม ความน่าสนใจของวิชาชีพ มีการทำงานร่วมกับผู้อื่น และสภาพของการทำงานดี ส่วนกริบบอนและโลเนส (Gribbon and Lohnes. 1965 : 248-252) ศึกษาค่านิยมด้านอาชีพของนักเรียนในเมืองบอสตัน พบว่า นักเรียนชายเลือกอาชีพที่มีรายได้สูงและมีเกียรติ ส่วนนักเรียนหญิงเลือกอาชีพที่มีการติดต่อกับผู้คนและการบริการสังคม ดังนั้น อาจเป็นไปได้ที่การมีเพศแตกต่างกันจะทำให้สนใจอาชีพที่มีลักษณะวิชาชีพแตกต่างกัน และมีผลทำให้ทัศนคติต่อวิชาชีพแตกต่างกันได้ และเมื่อเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยแล้ว เนลสัน (Nelson. 1984 : 50-54) พบว่า นักศึกษาชายมีการออกจากสถาบันก่อนสำเร็จการศึกษาสูงกว่านักศึกษาหญิงอย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้นักวิทยาศาสตร์หลายคนพบว่ามีความแตกต่างระหว่างเพศในด้านต่าง ๆ เช่น ความสามารถในการรับรู้อารมณ์ของบุคคลอื่น ๆ ความสามารถในการจดจำสัญลักษณ์และโครงการต่าง ๆ ความสามารถทางภาษา ความสามารถทางคณิตศาสตร์ เป็นต้น (Gorman. 1992 : 32-39) จากความสามารถที่แตกต่างกันนี้จะมีผลต่อทัศนคติต่อวิชาชีพได้

ชั้นปีที่ศึกษา นิสิตที่เข้าเรียนก่อน-หลัง ย่อมมีประสบการณ์แตกต่างกันออกไปวุฒิภาวะที่มีเพิ่มขึ้นตามชั้นปีอาจมีส่วนทำให้ทัศนคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งเปลี่ยนแปลงไปด้วย ในช่วงวัยรุ่นตอนต้น

นิสิตหญิงมักจะมีความสามารถทางการเรียนสูงแต่พอเข้าวัยรุ่นตอนปลายหรือวัยผู้ใหญ่ความสามารถทางการเรียนมักจะลดลง (Ehrenreich. 1992 : 39) นอกจากนี้ ปทัสถานของกลุ่มบุคคลที่เป็นสมาชิกซึ่งอาจเปลี่ยนไปตามชั้นปีที่ศึกษาก็อาจมีส่วนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติได้ (Newcomb. 1961 : 123)

ภูมิลำเนา ผลกระทบทางภูมิศาสตร์ของนิสิตมีอิทธิพลต่อการเรียนในมหาวิทยาลัยของนิสิต (Astin. 1977 : 177) เพราะสภาพภูมิศาสตร์ที่แตกต่างกันมักจะมีผลแตกต่างกันเกี่ยวกับขนบธรรมเนียม ประเพณี ค่านิยม จุดมุ่งหมายในการดำเนินชีวิต ความเชื่อในการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวและสภาพชุมชน (Cope and Hannah. 1975 : 23) สภาพการเดินทางมายังสถานศึกษาก็อาจเป็นสาเหตุที่ทำให้ทัศนคติเปลี่ยนแปลงได้โดยเฉพาะในกรณีที่ประสบกับความยากลำบากในการเดินทางเป็นเวลานาน จากงานวิจัยของแพนเทจส์และครีดอน (Pantages and Creedon. 1978 : 60) ซึ่งสรุปว่า ระยะทางจากภูมิลำเนายังมหาวิทยาลัยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการออกจากมหาวิทยาลัยก่อนการสำเร็จการศึกษา

ระดับเศรษฐกิจของนิสิต ระดับเศรษฐกิจของนิสิตอาจมีอิทธิพลต่อทัศนคติต่อวิชาชีพ เจอจันท์ จงสถิตอยู่ (2525 : 19-20) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีผลสำคัญในการเลือกเข้าศึกษาของนักศึกษาอย่างหนึ่งก็คือสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม นอกจากนี้การศึกษาจำเป็นต้องใช้ทุนทรัพย์ สถานภาพทางเศรษฐกิจของนิสิตอาจไม่เอื้ออำนวยให้นิสิตเลือกวิชาชีพที่ตนมีความสนใจอย่างแท้จริง เพราะสาขานั้น ๆ ใช้ทุนทรัพย์สูงกว่าวิชาชีพครูก็อาจมีผลให้นิสิตเรียนวิชาชีพครูด้วยความจำใจและส่งผลต่อทัศนคติต่อวิชาชีพครูในภายหลัง และในทางกลับกันนิสิตส่วนหนึ่งอาจจะเห็นว่าวิชาชีพครูจะเป็นวิชาชีพที่มั่นคงสามารถนำรายได้มาช่วยฟื้นฟูสถานภาพเศรษฐกิจของครอบครัวได้

อาชีพของผู้ปกครอง พฤติกรรมและการเรียนรู้ส่วนมากที่บุคคลกระทำอยู่ เป็นพฤติกรรมที่บุคคลเรียนรู้มาจากการสังเกตพฤติกรรมที่ดี และไม่ดีเมื่อพิจารณาจากบรรทัดฐานของสังคม ซึ่งแหล่งการเรียนรู้ของบุคคลส่วนใหญ่ คือ ครอบครัว กลุ่มเพื่อน สถาบันการศึกษา ชุมชน และสื่อมวลชนต่าง ๆ ในครอบครัวไทย บิดามารดาเป็นแบบอย่างที่มีอิทธิพลสูง ซึ่งจะเป็นตัวแบบให้บุตรมีพฤติกรรมตามโดยไม่ต้องลองผิดลองถูก ถ้าบุตรเห็นว่าพฤติกรรมของบิดามารดาให้ผลในทางบวก ก็มีแนวโน้มว่าบุตรจะมีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมนั้นและอยากกระทำตามลักษณะเช่นนี้ สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม โดยใช้การเรียนรู้จากการสังเกตตัวแบบของแบนดูรา (Bandura. 1986 : 47-105) นอกจากนี้การได้รู้จักคุ้นเคยหรือไม่คุ้นเคยกับวิชาชีพ ก็อาจมีส่วนต่อทัศนคติได้ เพราะทัศนคติมีความรู้เป็นองค์ประกอบอยู่ด้วย (Triandis. 1971 : 2-3)

เหตุจูงใจในการเข้าศึกษา เหตุจูงใจเป็นปัจจัย วิธีการ กระบวนการหรือสิ่งเร้าที่ชักนำ ผลักดัน และส่งเสริมให้บุคคลแสดงพฤติกรรมเพื่อตอบสนองความต้องการของคน

ตินโต (Tinto. 1975 : 102) กล่าวว่า เหตุจูงใจในการศึกษามี 3 ประการ คือ 1) การวางแผนในการศึกษา 2) ความคาดหวังในการศึกษา 3) ความคาดหวังในการประกอบอาชีพในอนาคต เจือจันทร์ จงสถิตอยู่ (2525 : 19-20) กล่าวถึงเหตุจูงใจในการศึกษาว่าขึ้นอยู่กับ 1) สถานะทางเศรษฐกิจสังคม 2) ทุนทรัพย์ที่ใช้ในการศึกษา 3) คุณภาพของการจัดการศึกษา 4) สถานที่ตั้งของสถานศึกษา 5) ความมีชื่อเสียงของสถานศึกษา

พจน์ สะเพียรชัย (2526 : 13) ได้กล่าวถึงเหตุจูงใจในการศึกษาระดับต่าง ๆ โดยเฉพาะชั้นระดับอุดมศึกษาว่า ส่วนหนึ่งมาจากความต้องการของผู้เรียน ส่วนหนึ่งมาจากค่านิยมในปริญญา และอีกส่วนหนึ่งมาจากการมีงานทำหรือไม่มีงานทำ

ทิพย์วรรณ นพวงศ์ ณ อยุธยา (2526 : 32-34) กล่าวว่า เหตุจูงใจในการศึกษามีดังนี้ คือ 1) ผลได้ทางเศรษฐกิจ 2) ค่านิยมของพ่อแม่พี่น้อง 3) สถิติปัญญา 4) ความสนใจ

มนัส ประสงค์ (2526 : ง-จ) พบว่า สาเหตุส่วนหนึ่งที่ทำให้นิสิตสละสิทธิ์เข้าเรียนในมหาวิทยาลัย ได้แก่ คณะที่สอบได้เมื่อเรียนจบแล้วหางานทำยาก เมื่อเรียนจบแล้วรายได้ไม่พอกับค่าครองชีพ คณะสังกัดอยู่ในมหาวิทยาลัยที่ไม่มีชื่อเสียง คณะที่สอบได้ไม่มีชื่อเสียงทางสังคม คณะที่สอบได้เมื่อเรียนจบแล้วต้องทำงานที่ไม่มีเกียรติในสังคม ทำงานไม่ก้าวหน้า มีความรู้สึกด้อยกว่าเพื่อนอื่น ๆ บิดามารดาไม่สนับสนุน เป็นต้น ส่วนอรนุช บุญยกนก (2526 : 55-56) พบว่า สาเหตุส่วนหนึ่งที่ทำให้นิสิตออกจากมหาวิทยาลัยก่อนสำเร็จการศึกษา ได้แก่ ไม่เห็นประโยชน์จากการประกอบอาชีพตามที่เรียน มองไม่เห็นแนวทางประกอบอาชีพ ถ้าประกอบอาชีพที่ตรงกับสาขาวิชาเรียนจะไม่มีเกียรติ เมื่อเรียนสำเร็จแล้วต้องประกอบอาชีพที่ตนไม่ชอบ รายได้ต่ำ และงานหนัก ผู้ปกครองไม่สนับสนุน มีทัศนคติไม่ดีต่อคณะที่ศึกษา เป็นต้น และยุพา วีระไวทยะ และคนอื่น ๆ (2532 : 176-208) พบว่า สาเหตุที่สำคัญที่ทำให้นิสิตออกจากมหาวิทยาลัยก่อนสำเร็จการศึกษา ได้แก่ มองอนาคตแล้วหางานได้ยาก เรียนไปแล้วพบว่าไม่ถนัดในสาขาวิชานั้น อาชีพที่ตรงกับสาขาที่เรียนไม่ได้อยู่ในความสนใจ คณะจัดหลักสูตรไม่น่าสนใจ อาชีพที่ตรงกับสาขาที่เรียนได้รายได้ต่ำ เบื่อหน่ายการเรียน อาจารย์ใช้วิธีสอนน่าเบื่อหน่าย ผลการเรียนต่ำ และเตรียมตัวสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยใหม่

แจ็คสัน (Jackson. 1993 : 2333A) ศึกษาแรงจูงใจในการเลือกวิชาชีพครูของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเอครอน โดยศึกษาแรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) และแรงจูงใจภายนอก

(Extrinsic Motivation) จำแนกตามเพศ อายุ เกรดเฉลี่ยในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และ เกรดเฉลี่ยเมื่อเรียนในมหาวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาจำนวน 721 คน ที่กำลังเรียนวิชาชีพครู (Introduction to Professional Education) พบว่า สามอันดับแรกของแรงจูงใจในการเลือกวิชาชีพครูเป็นแรงจูงใจภายนอก และผู้ที่มีอิทธิพลในการตัดสินใจเลือกอาชีพครู ได้แก่ ครูที่เคยสอนเมื่อเรียนชั้นประถมและมัธยม นอกจากนี้แรงจูงใจในการเลือกอาชีพครูยังมาจากประสบการณ์การฝึกสอนจริงในโรงเรียน

ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยของนิสิต

ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยของนิสิตเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการศึกษาของนิสิต แอสติน (Astin. 1968 : 2-10) กล่าวถึง ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยว่าเป็นสิ่งเร้าเชิงสภาพแวดล้อมของสถาบัน ซึ่งได้แก่ พฤติกรรมเหตุการณ์หรือคุณลักษณะใด ๆ ของสถาบันที่สังเกตเห็นได้ซึ่งก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับการรับรู้ด้านประสาธสัมพันธ์ของทุกคนในสถาบัน โดยเฉพาะนิสิต สภาพที่เป็นอยู่หรือสิ่งที่เกิดขึ้นขึ้นต่าง ๆ เหล่านี้สามารถยืนยันและตรวจสอบได้จากการสังเกตอิสระ แอสติน แบ่งสิ่งเร้าเชิงสภาพแวดล้อมออกเป็น 4 ด้าน คือ 1) สภาพแวดล้อมทางด้านเพื่อน (Peer Environment) 2) สภาพแวดล้อมทางด้านการเรียนการสอน (Classroom Environment) 3) สภาพแวดล้อมทางด้านการบริหาร (Administrative Environment) 4) สภาพแวดล้อมทางด้านอาคารสถานที่ (Physical Environment) ส่วน ชิคเคอริงและแบล็คเบอร์น (Chickering and Blackburn. 1970 : 7) กล่าวว่า ประสบการณ์ในสถาบันอุดมศึกษาจะรวมถึงหลักสูตรการเรียนการสอน ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนิสิต กิจกรรมเสริมหลักสูตร แผนนโยบายของสถาบัน การศึกษาและบรรยากาศทางวิชาการซึ่งครอบคลุมระบบการศึกษา ระบบการปกครอง และกิจกรรมต่าง ๆ

อรรถพร คุณพันธ์ (2521 : 24) กล่าวว่า การรับรู้และความประทับใจของนิสิตที่มีต่อลักษณะต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย ได้แก่ ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย การบริหาร บรรยากาศในการเรียนการสอน พฤติกรรมเกี่ยวกับเพื่อน อาคารสถานที่ซึ่งมีอิทธิพลต่อชีวิตความเป็นอยู่และพัฒนาการทุกด้านของมวลสมาชิก ลักษณะต่าง ๆ เหล่านี้สามารถตรวจสอบได้จากการสังเกตโดยตรง ส่วนนัยนา อ้างสันติกุล (2522 : 16-17) กล่าวว่า ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ทางวิชาการของนิสิต หมายถึง พฤติกรรม เหตุการณ์ สถานที่หรือลักษณะใด ๆ ที่นิสิตรับรู้

ว่าก่อให้เกิดผลที่จะส่งเสริมหรือขัดขวางความก้าวหน้าของการพัฒนาความรู้ ความคิด ทักษะคติ และทักษะในวิชาชีพที่ตนกำลังศึกษาเล่าเรียน ซึ่งได้เสนอว่ามีองค์ประกอบ คือ 1) ความประทับใจมหาวิทยาลัย 2) บรรยากาศในการเรียน 3) การเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร 4) บุคลิกภาพเพื่อนสนิท 5) บรรยากาศทางการบริหาร 6) อาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2528 : 85) กล่าวว่า สิ่งเร้าอันก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในความรู้สึกระหว่างสัมผัสของนิสิตนักศึกษา เช่น ความประทับใจในมหาวิทยาลัยโดยส่วนรวม สภาพการเรียนการสอน เพื่อน การบริหาร และอาคารสถานที่กับการบริการวิชาการเป็นประสบการณ์ที่สามารถสังเกตได้โดยตรง และบุรุษชัย จงกลณี (2531 : 26) กล่าวว่า ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยที่เกื้อกูล สนับสนุน สร้างสรรค์ รักษาและถ่ายทอดวิชาการ ได้แก่ สภาพตามธรรมชาติ รวมทั้งถาวรวัตถุ สภาพทางสังคม จิตใจและสติปัญญาของบุคลากรทุกฝ่ายที่ประกอบกิจการงานและดำเนินชีวิตร่วมกันในมหาวิทยาลัยเป็นองค์ประกอบสำคัญในการสร้างเสริมให้เกิดบรรยากาศวิชาการที่ดี

ความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย คาดว่าจะมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้มุ่งสำรวจทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้คือ การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ลักษณะของเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การจัดการกับข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งจะนำเสนอตามลำดับ

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ระดับปริญญาตรีทุกชั้นปีที่กำลังศึกษาอยู่ใน ปีการศึกษา 2538 จำนวน 1,214 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2538 จำนวน 1,105 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ตารางบประมาณจำนวนของ เคริจและมอร์แกน (Krijcie and Morgan. 1970 : 607-610) เทียบสัดส่วนระหว่างประชากรกับกลุ่มตัวอย่าง ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสาขาวิชาและชั้นปี

สาขาวิชา	ชั้นปีที่ 1		ชั้นปีที่ 2		ชั้นปีที่ 3		ชั้นปีที่ 4		รวม	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ดุริยางคศาสตร์ (ไทย)	12	11	11	10	32	29	17	16	72	66
ดุริยางคศาสตร์ (สากล)	21	20	22	20	19	18	14	13	76	71
บรรณารักษศาสตร์	37	34	-	-	24	23	14	13	75	70
ภาษาไทย	32	29	65	56	22	20	26	25	145	130
ภาษาอังกฤษ	-	-	30	28	-	-	-	-	30	28
ภาษาฝรั่งเศส	-	-	31	28	-	-	-	-	31	28
ศิลปศึกษา	29	27	26	25	22	20	4	4	81	76
คหกรรมศาสตร์	-	-	-	-	29	27	-	-	29	27
วิทยาศาสตร์ - คณิตศาสตร์	27	25	22	20	13	12	6	6	68	63
วิทยาศาสตร์ - เคมี	31	28	20	19	-	-	17	16	68	63
วิทยาศาสตร์ - ชีววิทยา	28	26	22	20	-	-	12	11	62	57
วิทยาศาสตร์ - ฟิสิกส์	19	18	-	-	-	-	3	3	22	21
วิทยาศาสตร์กายภาพชีวภาพ	-	-	-	-	-	-	8	8	8	8
ธุรกิจศึกษา (การตลาด)	-	-	-	-	33	31	-	-	33	31
สังคมศึกษา	18	17	25	24	-	-	-	-	43	41
พลศึกษา	-	-	-	-	31	28	122	93	153	121
การแนะแนว	24	23	20	19	-	-	-	-	44	42
เทคโนโลยีทางการศึกษา	29	27	28	26	-	-	2	2	59	55
การประถมศึกษา	30	28	31	28	30	28	24	23	115	107
รวม	337	313	353	323	255	236	269	233	1,214	1,105

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะต่อวิชาชีพครูและประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย และวิธีการสร้างแบบสอบถามตามแนวของไลเคิร์ต
2. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์และแบบสอบถามความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยของนิสิต
3. นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา และสำนวนของข้อคำถาม และนำแบบสอบถามไปแก้ไขตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำเสนอประธานและกรรมการผู้ควบคุมปริญญาพันธ์เพื่อพิจารณาความสมบูรณ์
4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ จำนวน 40 คน
5. หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อโดยใช้ t-test เลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงกว่า 1.734 ไว้เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล (ภาคผนวก ข)
6. หาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α - coefficient) (ภาคผนวก ข)
7. เมื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว นำเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาปริญญาพันธ์เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ และนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ชั้นปี ภูมิลำเนา ระดับเศรษฐกิจของนิสิต อาชีพของผู้ปกครอง เหตุสนใจในการเข้าศึกษา วิชาเอก คะแนนเฉลี่ยสะสม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยของนิสิตเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า ตามแบบของไลเคิร์ท จำนวน 32 ข้อ แต่ละข้อควมมีตัวเลือก 5 ระดับ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามทัศนคติของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ต่อวิชาชีพครู เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า ตามแบบของไลเคิร์ท จำนวน 50 ข้อ แต่ละข้อมีตัวเลือก 5 ระดับ มีทั้งข้อความในเชิงนิมิตและนิเสธ

การให้คะแนน

สำหรับตัวเลือกของแบบสอบถามในตอนที่ 2 กับตอนที่ 3 มีการให้คะแนนดังนี้

		ข้อความเชิงนิมิต	ข้อความเชิงนิเสธ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้	5 คะแนน	1 คะแนน
เห็นด้วย	ให้	4 คะแนน	2 คะแนน
ไม่แน่ใจ	ให้	3 คะแนน	3 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้	2 คะแนน	4 คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้	1 คะแนน	5 คะแนน

การแปลความหมายของคะแนน

การศึกษาทัศนคติของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ต่อวิชาชีพครู มีวิธีการแปลความหมายคะแนนดังนี้

สำหรับแบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยของนิสิต

คะแนนเฉลี่ย	4.50 - 5.00	หมายความว่าผู้ตอบมีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ ในมหาวิทยาลัยในระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.50 - 4.49	หมายความว่าผู้ตอบมีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ ในมหาวิทยาลัยในระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.50 - 3.49	หมายความว่าผู้ตอบมีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ ในมหาวิทยาลัยในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.50 - 2.49	หมายความว่าผู้ตอบมีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ ในมหาวิทยาลัยในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.49	หมายความว่าผู้ตอบมีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ ในมหาวิทยาลัยในระดับน้อยที่สุด

แบบสอบถามตอนที่ 3 เกี่ยวกับทัศนะของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ต่อวิชาชีพครูมีการแปล
ความหมายของคะแนนดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	4.50 - 5.00	หมายความว่าผู้ตอบมีทัศนะที่ดีต่อวิชาชีพครูใน ระดับสูงมาก
คะแนนเฉลี่ย	3.50 - 4.49	หมายความว่าผู้ตอบมีทัศนะที่ดีต่อวิชาชีพครูใน ระดับสูง
คะแนนเฉลี่ย	2.50 - 3.49	หมายความว่าผู้ตอบมีทัศนะที่ดีต่อวิชาชีพครูใน ระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.50 - 2.49	หมายความว่าผู้ตอบมีทัศนะที่ดีต่อวิชาชีพครูใน ระดับต่ำ
คะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.49	หมายความว่าผู้ตอบมีทัศนะที่ดีต่อวิชาชีพครูใน ระดับต่ำมาก

วิธีรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากคณาบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

การจัดกระทำกับข้อมูล

1. เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับมาแล้ว ผู้วิจัยนำแบบสอบถามทั้งหมดมาคัดเลือกรูปแบบที่สมบูรณ์ แล้วตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้
2. บันทึกคะแนนที่ได้ลงในตารางบันทึกข้อมูลเพื่อเตรียมบันทึกข้อมูล
3. บันทึกข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เอส พี เอส เอส - เอ็กซ์ (Statistic Package of Social Sciences - X หรือ SPSS - X)

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ศึกษาระดับทักษะต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์และระดับความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยของนิสิต วิเคราะห์โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. เปรียบเทียบระดับทักษะต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ โดยจำแนกตามเพศ ภูมิภาค ทดสอบสมมติฐานโดยใช้ t-test
3. เปรียบเทียบระดับทักษะต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ โดยจำแนกตามชั้นปี ระดับเศรษฐกิจของนิสิต อาชีพของบิดา เหตุจูงใจในการเข้าเรียน วิชาเอก คะแนนเฉลี่ยสะสม ทดสอบสมมติฐานโดยใช้ One-way Analysis of Variance และ ถ้ามีนัยสำคัญทางสถิติ ทดสอบเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของ Scheffé

4. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยของนิสิต กับทัศนคติต่อวิชาชีพครู โดยการหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่
 - 1) ค่าเฉลี่ย (Ferguson. 1981 : 49)
 - 2) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Ferguson. 1981 : 68)
2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ
 - 1) หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อโดยใช้ t-test (dependent) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มสูงกับกลุ่มต่ำ (Ferguson. 1981 : 180)
 - 2) หาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยการหาสัมประสิทธิ์อัลฟา (Cronbach. 1984 : 64)
3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน
 - 1) ในกรณีทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ใช้ t-test (Ferguson. 1981 : 178)
 - 2) ในกรณีทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม ใช้ One-way Analysis of Variance (Ferguson. 1981 : 190) และถ้าพบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติ ทดสอบเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffé) (Ferguson. 1981 : 308)
 - 3) หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยของนิสิตกับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนิสิต โดยใช้ Pearson Product - Moment Correlation Coefficient (Ferguson. 1981 : 113)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

$\bar{X}$	หมายถึง	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
S	หมายถึง	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	หมายถึง	ค่าที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
F	หมายถึง	ค่าที่ใช้พิจารณาใน F-distribution
n	หมายถึง	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
SS	หมายถึง	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Square)
MS	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean Square)
df	หมายถึง	ระดับขั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom)
p	หมายถึง	ค่าความน่าจะเป็นของสถิติที่ใช้ทดสอบ
*	หมายถึง	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	หมายถึง	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
***	หมายถึง	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

การวิเคราะห์และการแปลความหมายข้อมูล

การวิเคราะห์และการแปลความหมายข้อมูลแบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ศึกษาาระดับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบทัศนคติต่อวิชาชีพครู ของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตาม เพศ ชั้นปี ภูมิลำเนา ระดับเศรษฐกิจของนิสิต อาชีพของผู้ปกครอง เหตุสนใจในการเข้าศึกษา วิชาเอก และคะแนนเฉลี่ยสะสม

ตอนที่ 3 ศึกษาระดับความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 4 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติวิชาชีพครูกับความพึงพอใจต่อประสบการณ์
ในมหาวิทยาลัยของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1

การศึกษาทัศนคติวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
คะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติวิชาชีพครูของนิสิต แสดงไว้ในตาราง

2—3

ตาราง 2 คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติวิชาชีพครูของนิสิต
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามตัวแปรอิสระ

ตัวแปร	รายการ	คะแนนเฉลี่ย $\bar{X}$	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน S
เพศ	เพศชาย (n = 303)	3.613	0.328
	เพศหญิง (n = 612)	3.573	0.293
ชั้นปี	ชั้นปีที่ 1 (n = 268)	3.570	0.336
	ชั้นปีที่ 2 (n = 254)	3.575	0.307
	ชั้นปีที่ 3 (n = 200)	3.573	0.283
	ชั้นปีที่ 4 (n = 193)	3.638	0.274
ภูมิลำเนา	กรุงเทพมหานคร (n = 357)	3.517	0.306
	ต่างจังหวัด (n = 558)	3.630	0.296
ระดับเศรษฐกิจ ของนิสิต	ระดับเศรษฐกิจต่ำ (n = 812)	3.586	0.305
	ระดับเศรษฐกิจปานกลาง (n = 87)	3.584	0.299
	ระดับเศรษฐกิจสูง (n = 16)	3.594	0.360
อาชีพของ ผู้ปกครอง	เกษตรกร (n = 208)	3.687	0.313
	ค้าขาย (n = 193)	3.592	0.271
	พนักงานสถานประกอบการเอกชน (n = 68)	3.509	0.339
	พนักงานรัฐวิสาหกิจ (n = 34)	3.435	0.358
	รับราชการ (n = 204)	3.558	0.296
	ประกอบอาชีพอิสระอื่น ๆ (n = 208)	3.557	0.289
เหตุผลใจใน การเข้าศึกษา	ความมุ่งหวังในการศึกษาและอาชีพ (n = 292)	3.720	0.289
	การสนับสนุนจากบุคคลอื่น (n = 110)	3.576	0.280
	เหตุผลส่วนตัว (n = 513)	3.512	0.294

ตาราง 2 (ต่อ)

ตัวแปร	รายการ	คะแนนเฉลี่ย $\bar{X}$	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน S
วิชาเอก	1. ศึกษาศาสตร์ (ไทย) (n = 67)	3.585	0.272
	2. ศึกษาศาสตร์ (สากล) (n = 47)	3.590	0.314
	3. บรรณารักษศาสตร์ (n = 42)	3.510	0.275
	4. ภาษาไทย (n = 132)	3.527	0.261
	5. ภาษาอังกฤษ (n = 22)	3.584	0.227
	6. ภาษาฝรั่งเศส (n = 29)	3.561	0.275
	7. ศิลปศึกษา (n = 64)	3.427	0.321
	8. คหกรรมศาสตร์ (n = 22)	3.528	0.280
	9. วิทยาศาสตร์ - คณิตศาสตร์ (n = 52)	3.624	0.303
	10. วิทยาศาสตร์ - เคมี (n = 46)	3.524	0.270
	11. วิทยาศาสตร์ - ชีววิทยา (n = 49)	3.511	0.281
	12. วิทยาศาสตร์ - ฟิสิกส์ (n = 24)	3.577	0.281
	13. วิทยาศาสตร์กายภาพชีวภาพ (n = 8)	3.742	0.257
	14. ธุรกิจศึกษา (การตลาด) (n = 27)	3.618	0.260
	15. สังคมศึกษา (n = 30)	3.634	0.244
	16. พลศึกษา (n = 87)	3.711	0.298
	17. การแนะแนว (n = 28)	3.541	0.485
	18. เทคโนโลยีทางการศึกษา (n = 28)	3.449	0.303
	19. การประถมศึกษา (n = 111)	3.752	0.303
คะแนนเฉลี่ย สะสม	คะแนนเฉลี่ยสะสมสูง (n = 211)	3.664	0.298
	คะแนนเฉลี่ยสะสมปานกลาง (n = 505)	3.567	0.305
	คะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำ (n = 199)	3.553	0.301
รวม (n = 915)		3.586	0.305

ข้อมูลจากตาราง 2 แสดงระดับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามตัวแปร เพศ ชั้นปี ภูมิลำเนา ระดับเศรษฐกิจของนิสิต อาชีพของผู้ปกครอง เหตุจูงใจในการเข้าศึกษา วิชาเอก และคะแนนเฉลี่ยสะสม ตามลำดับ

นิสิตทั้งเพศชายและเพศหญิง มีทัศนคติต่อวิชาชีพครูในระดับสูง ($\bar{X} = 3.613, S = 0.328$ และ $\bar{X} = 3.573, S = 0.293$ ตามลำดับ) เมื่อศึกษาจำแนกตามชั้นปี พบว่า นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ ทั้งชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 มีทัศนคติต่อวิชาชีพครูในระดับสูงเช่นกัน ($\bar{X} = 3.570, S = 0.336$; $\bar{X} = 3.575, S = 0.307$; $\bar{X} = 3.573, S = 0.283$; และ $\bar{X} = 3.638, S = 0.0274$ ตามลำดับ) เมื่อจำแนกตามภูมิลำเนา พบว่า นิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร กับกลุ่มที่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด ต่างก็มีทัศนคติต่อวิชาชีพครูในระดับสูง ($\bar{X} = 3.517, S = 0.306$; $\bar{X} = 3.630, S = 0.296$) นิสิตทั้งที่มีระดับเศรษฐกิจต่ำ ปานกลาง และสูง มีทัศนคติต่อวิชาชีพครูในระดับสูง ($\bar{X} = 3.586, S = 0.305$; $\bar{X} = 3.584, S = 0.299$; $\bar{X} = 3.594, S = 0.360$) เมื่อศึกษาจำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง พบว่า นิสิตที่ผู้ปกครองมีอาชีพพนักงาน รัฐวิสาหกิจ มีทัศนคติต่อวิชาชีพครู ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.435, S = 0.358$) ส่วนนิสิต ที่มีผู้ปกครองมีอาชีพเกษตรกร ค้าขาย พนักงานในสถานประกอบการเอกชน รับราชการ และ ประกอบอาชีพอิสระอื่น ๆ มีทัศนคติต่อวิชาชีพครูในระดับสูง ($\bar{X} = 3.687, S = 0.313$; $\bar{X} = 3.592, S = 0.271$; $\bar{X} = 3.509, S = 0.339$; $\bar{X} = 3.558, S = 0.296$; $\bar{X} = 3.557, S = 0.289$ ตามลำดับ)

นิสิตที่เข้าศึกษาเพราะความมุ่งมั่นในการศึกษาและอาชีพ นิสิตที่เข้าศึกษาเพราะได้รับการสนับสนุนจากบุคคลอื่น และนิสิตที่เข้าศึกษาเพราะเหตุผลส่วนตัวต่างมีทัศนคติต่อวิชาชีพครูในระดับสูง ($\bar{X} = 3.720, S = 0.289$; $\bar{X} = 3.576, S = 0.280$; และ $\bar{X} = 3.512, S = 0.294$ ตามลำดับ) เมื่อจำแนกตามสาขาวิชาเอก พบว่า นิสิตจากเกือบทุกสาขาวิชาเอก มีทัศนคติต่อวิชาชีพครูในระดับสูง ($\bar{X}$ มีค่าอยู่ระหว่าง 3.510-3.752 และ S มีค่าอยู่ระหว่าง 0.227-0.485) ยกเว้นนิสิตจากสาขาวิชาศิลปศึกษา และนิสิตจากสาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา ซึ่งมีทัศนคติต่อวิชาชีพครูในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.427, S = 0.321$ และ $\bar{X} = 3.449, S = 0.303$)

เมื่อศึกษาจำแนกตามคะแนนเฉลี่ยสะสมพบว่า นิสิตที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมสูง ปานกลาง และต่ำ มีทัศนคติต่อวิชาชีพครูในระดับสูงเช่นเดียวกัน ($\bar{X} = 3.664, S = 0.298$; $\bar{X} = 3.567, S = 0.305$; $\bar{X} = 3.553, S = 0.301$ ตามลำดับ)

โดยส่วนรวม นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีทัศนคติต่อวิชาชีพครูในระดับสูง ($\bar{X} = 3.586$, $S = 0.305$)

ตาราง 3 คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นรายข้อ

ลำดับที่	ข้อความ	คะแนนเฉลี่ย $\bar{X}$	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน S
1.	ความรู้ทางวิชาชีพครูฝึกให้ท่านมีความเชื่อมั่นในตนเอง	4.08	0.68
2.	การเป็นครูเป็นอาชีพที่น่าภูมิใจ	4.22	0.73
3.	ท่านชอบอภิปรายกับเพื่อนเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นครู	3.50	0.92
4.	อาชีพครูเป็นอาชีพที่มีความมั่นคงสูง	3.53	1.01
5.	วิชาชีพครูช่วยให้ท่านมองโลกในแง่ดี	3.78	0.84
6.	ท่านชอบอ่านบทความและวารสารเกี่ยวกับวิชาชีพครูเสมอ	3.02	1.00
7.	การเรียนรู้วิชาชีพครูฝึกให้ท่านเป็นคนละเอียดถี่ถ้วน	3.92	0.77
8.	ความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพครูช่วยให้ท่านตัดสินใจได้ดีขึ้น	3.90	0.75
9.	ท่านศรัทธาในความเสียสละของครูต่อสังคม	4.02	0.85
10.	อาชีพครูมีอุดมการณ์และจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน	3.96	0.84
11.	การสอนเด็กเป็นเรื่องน่าเบื่อหน่าย	2.59	1.14
12.	ท่านมีความตั้งใจที่จะหาความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อวิชาชีพครูเพิ่มเติมเสมอ	3.70	0.84
13.	การแก้ปัญหาเฉพาะหน้าในขณะการสอนเป็นเรื่องน่าสนใจ	3.64	0.96
14.	ท่านรู้สึกไม่สบายใจที่รู้ว่า ยังมีเด็กเป็นจำนวนมากยังขาดความเท่าเทียมทางโอกาสการศึกษา	1.66	0.70
15.	วิชาชีพครูช่วยให้ท่านมีความอดทนสูงขึ้น	4.11	0.77
16.	ท่านมั่นใจในความสามารถของตนเองว่าจะประกอบอาชีพด้านอื่นได้ดีกว่าอาชีพครู	3.61	0.93
17.	วิชาชีพครูช่วยปลูกฝังคุณลักษณะประชาธิปไตยแก่ท่าน	3.87	0.79
18.	ท่านรู้สึกเสียใจที่ไม่ได้เข้าร่วมฟังการอภิปรายปัญหาที่เกี่ยวกับการสอนวิชาชีพครู	3.43	0.93

ตาราง 3 (ต่อ)

ลำดับที่	ข้อความ	คะแนนเฉลี่ย $\bar{X}$	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน S
19.	ครูต้องทำงานหนักจนแทบไม่มีเวลาพักผ่อน	3.50	1.00
20.	คนที่เรียนอะไรไม่ได้แล้วเท่านั้นถึงจะมาเรียนทางครู	3.86	1.13
21.	ท่านเห็นว่าการได้ช่วยสอนให้เด็กได้เรียนรู้เป็นสิ่งที่จะทำให้ท่านบรรลุจุดมุ่งหมายของชีวิต	4.00	0.84
22.	การเรียนวิชาชีพครูช่วยให้ท่านยอมรับความเปลี่ยนแปลงได้ดีขึ้น	3.85	0.70
23.	ท่านรู้สึกปวดศีรษะขึ้นมาทันทีเมื่อคิดว่าเรียนจบแล้วต้องไปเป็นครู	2.79	1.11
24.	ท่านมาเรียนทางครูด้วยความจำใจ	2.67	1.18
25.	ท่านศึกษาวิทยาการใหม่ ๆ เพื่อเตรียมพร้อมก่อนออกไปประกอบอาชีพครู	3.57	0.82
26.	ท่านภูมิใจที่จะมีส่วนช่วยในการพัฒนาทางการศึกษาของประเทศ	4.04	0.71
27.	การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ช่วยให้ท่านมีไหวพริบเพิ่มขึ้น	4.00	0.74
28.	วิชาชีพครูช่วยให้ท่านสามารถพึ่งตนเองได้ดียิ่งขึ้น	4.00	0.74
29.	อาชีพครูเป็นอาชีพที่ท่านสมัยอยู่เสมอ	3.48	0.96
30.	การได้เรียนวิชาชีพครูฝึกให้ท่านรู้จักควบคุมตนเอง	4.04	0.73
31.	อาชีพครูเป็นอาชีพที่มีรายได้น้อย	3.88	1.02
32.	ถ้าเลือกได้ท่านคงไม่มาเรียนวิชาที่จบแล้วทำงานเป็นครู	2.87	1.18
33.	ท่านเห็นว่าการเป็นครูในปัจจุบันมีเกียรติน้อยลง	3.32	1.13
34.	อาชีพครูจะเปิดโอกาสให้ท่านได้ทำประโยชน์ต่อส่วนรวม	4.12	0.67
35.	ท่านเห็นครูที่หมดความอดทนในการสอนแล้วก็คิดว่าท่านก็คงเป็นเหมือนเขาด้วย	2.82	1.05
36.	อาชีพครูเปิดโอกาสให้ใช้ความรู้ความสามารถได้เต็มที่	3.89	0.82
37.	ความก้าวหน้าทางวิชาการสาขาต่าง ๆ มีความสำคัญต่อวิชาชีพครู	4.23	0.65
38.	ท่านทุ่มเทความพยายามให้กับการเรียนวิชาชีพครูอย่างเต็มที่เพราะเชื่อมั่นในอนาคตที่ดีงาม	3.69	0.86
39.	ท่านไม่ขาดเรียนถ้าไม่มีความจำเป็นจริง ๆ	1.98	0.90

ตาราง 3 (ต่อ)

ลำดับที่	ข้อความ	คะแนนเฉลี่ย $\bar{X}$	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน S
40.	ท่านรู้สึกท้อแท้ต่อการเรียนวิชาชีพครูบ่อย ๆ	3.04	1.08
41.	ท่านสนับสนุนให้ผู้อื่นมาเรียนวิชาชีพครู	3.30	0.96
42.	อาชีพครูไม่ค่อยมีหลักเกณฑ์อะไร ใคร ๆ ก็สอนได้	3.97	1.03
43.	ท่านจะยินดีมากถ้าไม่ต้องทำงานกับนักเรียน	2.73	1.13
44.	ท่านสนใจการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอน	3.94	0.81
45.	การช่วยให้นักเรียนมีความรู้ขึ้นมา จากที่ไม่เคยรู้ เป็นเรื่องน่าภูมิใจ	4.40	0.68
46.	วิชาชีพครูช่วยให้ท่านเข้าใจสังคมอื่น และเข้าใจความเกี่ยวโยงสัมพันธ์กันไปทั่วโลก	3.99	0.73
47.	แม้จะต้องไปปฏิบัติงานในที่เสี่ยงอันตราย ท่านคิดว่าความเป็นครูคงช่วยให้ท่านมีความปลอดภัย	3.40	0.88
48.	วิชาชีพครูฝึกให้ท่านสามารถวิเคราะห์ทางเลือกต่าง ๆ ที่ต้องเผชิญ	3.92	0.69
49.	ท่านมั่นใจว่าท่านจะสามารถหาความสุขจากการเป็นครู	3.54	0.92
50.	ท่านมั่นใจว่าวิชาชีพครูเป็นที่ยอมรับของสังคม	3.94	0.85
	รวม	3.59	0.31

ข้อมูลจากตาราง 3 แสดงว่า นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยส่วนรวมมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครูในระดับสูง ($\bar{X} = 3.59$, $S = 0.31$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่นิสิตมีทัศนคติในระดับต่ำ ได้แก่ ข้อ 14 ‘ท่านรู้สึกไม่สบายใจที่รู้ว่ายังมีเด็กเป็นจำนวนมากยังขาดความเท่าเทียมทางโอกาสการศึกษา’ ($\bar{X} = 1.66$, $S = 0.70$) ข้อ 39 ‘ท่านไม่ขาดเรียนถ้าไม่มีความจำเป็นจริง ๆ’ ($\bar{X} = 1.98$, $S = 0.90$) ข้อที่นิสิตมีทัศนคติในระดับปานกลาง ได้แก่ ข้อ 6 ‘ท่านชอบอ่านบทความและวารสารเกี่ยวกับวิชาชีพครูเสมอ’ ($\bar{X} = 3.02$, $S = 1.00$) ข้อ 11 ‘การสอนเด็กเป็นเรื่องน่าเบื่อหน่าย’ ($\bar{X} = 2.59$, $S = 1.14$) ข้อ 23 ‘ท่านรู้สึกปวดศีรษะขึ้นมาทันทีเมื่อคิดว่าเรียนจบแล้วต้องไปเป็นครู’ ($\bar{X} = 2.79$,

S = 1.11) ข้อ 24 'ท่านมาเรียนทางครูด้วยความจำใจ' ($\bar{X}$ = 2.67, S = 1.18) ข้อ 29 'อาชีพครูเป็นอาชีพที่ทันสมัยอยู่เสมอ' ($\bar{X}$ = 3.48, S = 0.96) ข้อ 32 'ถ้าเลือกได้ท่านคงไม่มาเรียนวิชาที่จบแล้วทำงานเป็นครู' ($\bar{X}$ = 2.87, S = 1.18) ข้อ 33 'ท่านเห็นว่าการเป็นครูในปัจจุบันมีเกียรติน้อยลง' ($\bar{X}$ = 3.32, S = 1.13) ข้อ 35 'ท่านเห็นครูที่หมดความอดทนในการสอนแล้วก็คิดว่าท่านก็คงเป็นเหมือนเขาด้วย' ($\bar{X}$ = 2.82, S = 1.05) ข้อ 40 'ท่านรู้สึกท้อแท้ต่อการเรียนวิชาชีพครูบ่อย ๆ' ($\bar{X}$ = 3.04, S = 1.08) ข้อ 41 'ท่านสนับสนุนให้ผู้อื่นมาเรียนวิชาชีพครู' ($\bar{X}$ = 3.30, S = 0.96) ข้อ 43 'ท่านจะยินดีมากถ้าไม่ต้องทำงานกับนักเรียน' ($\bar{X}$ = 2.73, S = 1.13) ข้อ 47 'แม้จะต้องไปปฏิบัติงานในที่เสี่ยงอันตรายท่านคิดว่าความเป็นครูคงช่วยให้ท่านมีความปลอดภัย' ($\bar{X}$ = 3.40, S = 0.88)

สำหรับข้ออื่น ๆ ที่เหลือ นิสิตมีทัศนคติในระดับสูง โดยมีประเด็นที่นิสิตมีระดับทัศนคติเรียงจากสูงไปต่ำ เช่น ข้อ 45 'การช่วยให้นักเรียนมีความรู้ขึ้นมาจากที่ไม่เคยรู้เป็นเรื่องน่าภูมิใจ' ($\bar{X}$ = 4.40, S = 0.68) ข้อ 37 'ความก้าวหน้าทางวิชาการสาขาต่าง ๆ มีความสำคัญต่อวิชาชีพครู' ($\bar{X}$ = 4.23, S = 0.65) ข้อ 2 'การเป็นครูเป็นอาชีพที่น่าภูมิใจ' ($\bar{X}$ = 4.22, S = 0.73) ข้อ 34 'อาชีพครูจะเปิดโอกาสให้ท่านได้ทำประโยชน์ต่อส่วนรวม' ($\bar{X}$ = 4.12, S = 0.67) ข้อ 15 'วิชาชีพครูช่วยให้ท่านมีความอดทนสูงขึ้น' ($\bar{X}$ = 4.11, S = 0.77) ข้อ 1 'ความรู้ทางวิชาชีพครูฝึกให้ท่านมีความเชื่อมั่นในตนเอง' ($\bar{X}$ = 4.08, S = 0.68) ข้อ 26 'ท่านภูมิใจที่จะมีส่วนช่วยในการพัฒนาด้านการศึกษาของประเทศ' ($\bar{X}$ = 4.04, S = 0.71) ข้อ 30 'การได้เรียนวิชาชีพครูฝึกให้ท่านรู้จักควบคุมตนเอง' ($\bar{X}$ = 4.04, S = 0.73) ข้อ 27 'การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ช่วยให้ท่านมีไหวพริบเพิ่มขึ้น' ($\bar{X}$ = 4.00, S = 0.74) ข้อ 28 'วิชาชีพครูช่วยให้ท่านสามารถพึ่งตนเองได้ดียิ่งขึ้น' ($\bar{X}$ = 4.00, S = 0.74) ข้อ 21 'ท่านเห็นว่า การได้ช่วยสอนให้เด็กได้เรียนรู้เป็นสิ่งที่จะทำให้ท่านบรรลุจุดมุ่งหมายของชีวิต' ($\bar{X}$ = 4.00, S = 0.84) ข้อ 9 'ท่านศรัทธาในความเสียสละของครูต่อสังคม' ($\bar{X}$ = 4.02, S = 0.85) ดังนั้นเป็นต้น

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 2

การเปรียบเทียบทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามตัวแปร เพศ ชั้นปี ภูมิภาค ระดับเศรษฐกิจของนิสิต อาชีพของผู้ปกครอง เหตุสนใจในการเข้าศึกษา วิชาเอก และระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม ผลการวิจัยปรากฏในตาราง 4–15 ตามลำดับ

ตาราง 4 การเปรียบเทียบทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีเพศต่างกัน

ตัวแปร	เพศชาย (n = 303)		เพศหญิง (n = 612)		t	P
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S		
ทัศนคติต่อวิชาชีพครู	3.613	0.328	3.573	0.293	1.84	.066

ข้อมูลจากตาราง 4 แสดงว่า เมื่อเปรียบเทียบทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพศชาย และเพศหญิงแล้ว ไม่พบว่ามีความแตกต่างกัน

ตาราง 5 การเปรียบเทียบทักษะต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีชั้นปีต่างกัน

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	3	.6613	.2204	2.3799	.068
ภายในกลุ่ม	911	84.3815	.0926		
ทั้งหมด	914	85.0428			

ข้อมูลจากตาราง 5 แสดงว่า เมื่อเปรียบเทียบทักษะต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีชั้นปีต่างกันแล้วไม่พบว่ามีทักษะแตกต่างกัน

ตาราง 6 การเปรียบเทียบทักษะต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีภูมิลำเนาต่างกัน

ตัวแปร	กรุงเทพมหานคร (n = 357)		ต่างจังหวัด (n = 558)		t	P
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S		
ทักษะต่อวิชาชีพครู	3.517	0.306	3.630	0.296	-5.54 ***	.001

ข้อมูลจากตาราง 6 แสดงว่า นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร กับกลุ่มที่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด มีทักษะต่อวิชาชีพครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ตาราง 7 การเปรียบเทียบทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีระดับเศรษฐกิจของนิสิตต่างกัน

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	2	.0015	.0007	.0079	.992
ภายในกลุ่ม	912	85.0414	.0932		
ทั้งหมด	914	85.0428			

จากตาราง 7 เมื่อเปรียบเทียบทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีระดับเศรษฐกิจของนิสิตต่างกันแล้ว ไม่พบว่ามีทัศนคติแตกต่างกัน

ตาราง 8 การเปรียบเทียบทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีอาชีพของผู้ปกครองต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	5	3.6550	0.731	8.1644 ***	.001
ภายในกลุ่ม	909	81.3878	0.089		
ทั้งหมด	914	85.0428			

ข้อมูลจากตาราง 8 แสดงว่า นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน มีทัศนคติต่อวิชาชีพครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ตามวิธีของเซฟเฟ ผลปรากฏดังแสดงใน ตาราง 9

ตาราง 9 การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยทักษะต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีอาชีพผู้ปกครองต่างกัน

กลุ่มตัวอย่าง นิสิตที่มีอาชีพ ผู้ปกครอง	ระดับทักษะต่อวิชาชีพครู						
	$\bar{X}$	อาชีพผู้ปกครอง					
		พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	พนักงานสถาน ประกอบการ เอกชน	ประกอบอาชีพ อิสระอื่น ๆ	รับราชการ	ค้าขาย	เกษตรกร
		3.435	3.509	3.557	3.558	3.592	3.687
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	3.435	-	0.074	0.122	0.123	0.157	0.252*
พนักงานสถาน ประกอบการเอกชน	3.509		-	0.048	0.049	0.083	0.178*
ประกอบอาชีพอิสระ อื่น ๆ	3.557			-	0.001	0.035	0.130*
รับราชการ	3.558				-	0.034	0.129*
ค้าขาย	3.592					-	0.095
เกษตรกร	3.687						-

จากตาราง 9 ผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่พบว่า นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กลุ่มที่ผู้ปกครองมีอาชีพคู่ต่อไปนี้ มีทักษะต่อวิชาชีพครูแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

กลุ่มที่ผู้ปกครองมีอาชีพเกษตรกร กับ พนักงานรัฐวิสาหกิจ

กลุ่มที่ผู้ปกครองมีอาชีพเกษตรกร กับ พนักงานสถานประกอบการเอกชน

กลุ่มที่ผู้ปกครองมีอาชีพเกษตรกร กับ ประกอบอาชีพอิสระอื่น ๆ

กลุ่มที่ผู้ปกครองมีอาชีพเกษตรกร กับ รับราชการ

ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบว่ามีความแตกต่าง

ตาราง 10 การเปรียบเทียบทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีเหตุจูงใจในการเข้าศึกษาต่างกัน

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	2	8.0209	0.0104	47.4868***	.001
ภายในกลุ่ม	912	77.0219	0.0845		
ทั้งหมด	914	85.0428			

ข้อมูลจากตาราง 10 แสดงว่า นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีเหตุจูงใจในการเข้าศึกษาต่างกัน มีทัศนคติต่อวิชาชีพครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .001 จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ตามวิธีของเชฟเฟ ผลปรากฏดังแสดงในตาราง 11

ตาราง 11 การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีเหตุจูงใจในการเข้าศึกษาต่างกัน

กลุ่มตัวอย่าง นิสิตที่มีเหตุจูงใจ ในการเข้าศึกษา	ระดับทัศนคติต่อวิชาชีพครู			
	$\bar{X}$	เหตุจูงใจในการเข้าศึกษา		
		เหตุผลส่วนตัว	การสนับสนุนจากบุคคลอื่น	ความมุ่งหวังในการศึกษาและอาชีพ
		3.512	3.576	3.720
เหตุผลส่วนตัว	3.512	-	0.064	0.208 *
การสนับสนุนจากบุคคลอื่น	3.576	-	-	0.144 *
ความมุ่งหวังในการศึกษาและอาชีพ	3.720	-	-	-

จากตาราง 11 ผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่พบว่า นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กลุ่มที่มีเหตุจูงใจในการเข้าศึกษาเพราะความมุ่งหวังในการศึกษาและอาชีพกับกลุ่มที่มีเหตุจูงใจในการเข้าศึกษาเพราะเหตุผลส่วนตัว และกลุ่มที่มีเหตุจูงใจในการเข้าศึกษาเพราะความมุ่งหวังในการศึกษาและอาชีพกับกลุ่มที่มีเหตุจูงใจในการเข้าศึกษาเพราะการสนับสนุนจากบุคคลอื่น มีทัศนคติต่อวิชาชีพครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

* แสดงว่ามีความแตกต่าง

ตาราง 12 การเปรียบเทียบทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีวิชาเอกต่างกัน

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	18	8.2274	0.4571	5.3315***	.001
ภายในกลุ่ม	896	76.8154	0.0857		
ทั้งหมด	914	85.0428			

ข้อมูลจากตาราง 12 แสดงว่า นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีวิชาเอกต่างกัน มีทัศนคติต่อวิชาชีพครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ตามวิธีของเซฟเฟ ผลปรากฏดังแสดงในตาราง 13

จากตาราง 13 ผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ปรากฏว่า นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีวิชาเอกคู่ต่อไปนี้ มีทักษะต่อวิชาชีพครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ

วิชาเอกการประถมศึกษา กับ วิชาเอกศิลปศึกษา

วิชาเอกการประถมศึกษา กับ วิชาเอกภาษาไทย

วิชาเอกพลศึกษา กับ วิชาเอกศิลปศึกษา

ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบว่ามีทักษะต่อวิชาชีพครูแตกต่างกัน

ความหมายของคำย่อ

ดท หมายถึง	ดุริยางคศาสตร์ (ไทย)	วช หมายถึง	วิทยาศาสตร์-ชีววิทยา
ดส หมายถึง	ดุริยางคศาสตร์ (สากล)	วฟ หมายถึง	วิทยาศาสตร์-ฟิสิกส์
บศ หมายถึง	บรรณารักษศาสตร์	วก หมายถึง	วิทยาศาสตร์กายภาพชีวภาพ
ภท หมายถึง	ภาษาไทย	ธศ หมายถึง	ธุรกิจศึกษา (การตลาด)
ภอ หมายถึง	ภาษาอังกฤษ	สศ หมายถึง	สังคมศึกษา
ภฝ หมายถึง	ภาษาฝรั่งเศส	พศ หมายถึง	พลศึกษา
ศศ หมายถึง	ศิลปศึกษา	กน หมายถึง	การแนะแนว
คศ หมายถึง	คหกรรมศาสตร์	ทศ หมายถึง	เทคโนโลยีทางการศึกษา
วคศ หมายถึง	วิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์	กศ หมายถึง	การประถมศึกษา
วค หมายถึง	วิทยาศาสตร์-เคมี		

ตาราง 14 การเปรียบเทียบทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่างกัน

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	2	1.6856	.8428	9.2207 ^{***}	.001
ภายในกลุ่ม	912	83.3573	.0914		
ทั้งหมด	914				

ข้อมูลจากตาราง 14 แสดงว่า นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่างกัน มีทัศนคติต่อวิชาชีพครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ตามวิธีของเชฟเฟ ผลปรากฏดังแสดงในตาราง 15

ตาราง 15 การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยทักษะต่อวิชาชีพครูของนิสิต
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่างกัน

กลุ่มตัวอย่าง นิสิตที่มี คะแนนเฉลี่ยสะสม	ระดับทักษะต่อวิชาชีพครู			
	$\bar{X}$	นิสิตที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม		
		ต่ำ	ปานกลาง	สูง
		3.553	3.567	3.664
ต่ำ	3.553	-	0.014	0.111*
ปานกลาง	3.567		-	0.097*
สูง	3.664			-

จากตาราง 15 ผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า นิสิตคณะศึกษาศาสตร์
ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมสูงกับนิสิตที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำ และนิสิตที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมสูงกับ
นิสิตที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมปานกลาง มีทักษะต่อวิชาชีพครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 3

การศึกษาระดับความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามตัวแปรอิสระ ปรากฏในตาราง 16–24

ตาราง 16 คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจต่อประสบการณ์
ในมหาวิทยาลัยของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตัวแปร	รายการ	คะแนนเฉลี่ย $\bar{X}$	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน s
เพศ	เพศชาย (n = 303)	3.505	0.519
	เพศหญิง (n = 612)	3.493	0.475
ชั้นปี	ชั้นปีที่ 1 (n = 268)	3.617	0.519
	ชั้นปีที่ 2 (n = 254)	3.472	0.443
	ชั้นปีที่ 3 (n = 200)	3.418	0.446
	ชั้นปีที่ 4 (n = 193)	3.445	0.521
ภูมิลำเนา	กรุงเทพมหานคร (n = 357)	3.455	0.512
	ต่างจังหวัด (n = 558)	3.524	0.473
ระดับเศรษฐกิจ ของนิสิต	ระดับเศรษฐกิจต่ำ (n = 812)	3.505	0.487
	ระดับเศรษฐกิจปานกลาง (n = 87)	3.411	0.514
	ระดับเศรษฐกิจสูง (n = 16)	3.566	0.474
อาชีพของ ผู้ปกครอง	เกษตรกร (n = 208)	3.570	0.439
	ค้าขาย (n = 193)	3.523	0.494
	พนักงานสถานประกอบการเอกชน (n = 68)	3.435	0.513
	พนักงานรัฐวิสาหกิจ (n = 34)	3.435	0.514
	รับราชการ (n = 204)	3.437	0.496
	ประกอบอาชีพอิสระอื่น ๆ (n = 208)	3.489	0.509

ตาราง 16 (ต่อ)

ตัวแปร	รายการ	คะแนนเฉลี่ย $\bar{X}$	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน S
เหตุจูงใจในการเข้าศึกษา	ความมุ่งมั่นในการศึกษาและอาชีพ (n = 292)	3.588	0.476
	การสนับสนุนจากบุคคลอื่น (n = 110)	3.507	0.479
	เหตุผลส่วนตัว (n = 513)	3.443	0.492
วิชาเอก	1. ศึกษาศาสตร์ (ไทย) (n = 67)	3.491	0.399
	2. ศึกษาศาสตร์ (สากล) (n = 47)	3.387	0.524
	3. บรรณารักษศาสตร์ (n = 42)	3.563	0.450
	4. ภาษาไทย (n = 132)	3.450	0.542
	5. ภาษาอังกฤษ (n = 22)	3.584	0.511
	6. ภาษาฝรั่งเศส (n = 29)	3.650	0.444
	7. ศิลปศึกษา (n = 64)	3.286	0.535
	8. คหกรรมศาสตร์ (n = 22)	3.151	0.495
	9. วิทยาศาสตร์ - คณิตศาสตร์ (n = 52)	3.535	0.400
	10. วิทยาศาสตร์ - เคมี (n = 46)	3.528	0.544
	11. วิทยาศาสตร์ - ชีววิทยา (n = 49)	3.440	0.404
	12. วิทยาศาสตร์ - ฟิสิกส์ (n = 24)	3.697	0.530
	13. วิทยาศาสตร์กายภาพชีวภาพ (n = 8)	3.559	0.567
	14. ธุรกิจศึกษา (การตลาด) (n = 27)	3.391	0.438
	15. สังคมศึกษา (n = 30)	3.650	0.470
	16. พลศึกษา (n = 87)	3.633	0.443
	17. การแนะแนว (n = 28)	3.525	0.513
	18. เทคโนโลยีทางการศึกษา (n = 28)	3.341	0.499
	19. การประถมศึกษา (n = 111)	3.568	0.451
คะแนนเฉลี่ยสะสม	คะแนนเฉลี่ยสะสมสูง (n = 211)	3.494	0.479
	คะแนนเฉลี่ยสะสมปานกลาง (n = 505)	3.486	0.485
	คะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำ (n = 199)	3.527	0.513
รวม (n = 915)		3.50	0.490

ข้อมูลจากตาราง 16 แสดงระดับความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย ของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามตัวแปร เพศ ชั้นปี ภูมิลำเนา ระดับเศรษฐกิจของนิสิต อาชีพของผู้ปกครอง เหตุสนใจในการเข้าศึกษา วิชาเอก และคะแนนเฉลี่ยสะสม

นิสิตเพศชายมีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยในระดับมาก ($\bar{X} = 3.505$, $S = 0.519$) ส่วนนิสิตหญิงมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.493$, $S = 0.475$) เมื่อศึกษาจำแนกตามชั้นปี พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 1 มีความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{X} = 3.617$, $S = 0.519$) ในขณะที่ นิสิตชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.472$, $S = 0.443$; $\bar{X} = 3.418$, $S = 0.446$ และ $\bar{X} = 3.445$, $S = 0.521$ ตามลำดับ) เมื่อจำแนกตามภูมิลำเนาของนิสิต พบว่า นิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานครมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.455$, $S = 0.512$) ส่วนนิสิตจากต่างจังหวัดมีความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{X} = 3.524$, $S = 0.473$) เมื่อพิจารณาตามระดับเศรษฐกิจของนิสิต นิสิตที่มีระดับเศรษฐกิจต่ำ และสูง มีความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{X} = 3.505$, $S = 0.487$ และ $\bar{X} = 3.566$, $S = 0.474$) ส่วนนิสิตที่มีระดับเศรษฐกิจปานกลางมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.411$, $S = 0.514$)

นิสิตที่ผู้ปกครองมีอาชีพเกษตรกรและค้าขาย มีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.570$, $S = 0.439$ และ $\bar{X} = 3.523$, $S = 0.494$) ส่วนนิสิตที่ผู้ปกครองมีอาชีพ ในอีก 4 กลุ่ม คือ พนักงานสถานประกอบการเอกชน พนักงานรัฐวิสาหกิจ รับราชการ และประกอบอาชีพอิสระอื่น ๆ มีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.435$, $S = 0.513$; $\bar{X} = 3.435$, $S = 0.514$; $\bar{X} = 3.437$, $S = 0.496$ และ $\bar{X} = 3.489$, $S = 0.509$ ตามลำดับ)

นิสิตที่เข้าศึกษาเพราะมีความมุ่งมั่นในการศึกษาและอาชีพ และนิสิตที่เข้าศึกษาเพราะได้รับการสนับสนุนจากบุคคลอื่น มีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยในระดับมาก ($\bar{X} = 3.588$, $S = 0.476$ และ $\bar{X} = 3.507$, $S = 0.479$) ส่วนนิสิตที่เข้าศึกษาเนื่องจากมีเหตุผลส่วนตัวมีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.443$, $S = 0.492$)

เมื่อศึกษาจำแนกตามสาขาวิชาเอก พบว่า นิสิตจากสาขาวิชาเอกต่อไปนี้ มีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยในระดับมาก บรรณารักษศาสตร์ ($\bar{X} = 3.563$, $S = 0.450$)

ภาษาอังกฤษ ($\bar{X} = 3.584, S = 0.511$) ภาษาฝรั่งเศส ($\bar{X} = 3.650, S = 0.444$)
 วิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ ($\bar{X} = 3.535, S = 0.400$) วิทยาศาสตร์-เคมี ($\bar{X} = 3.528, S = 0.544$) วิทยาศาสตร์-ฟิสิกส์ ($\bar{X} = 3.697, S = 0.530$) วิทยาศาสตร์กายภาพชีวภาพ ($\bar{X} = 3.559, S = 0.567$) สังคมศึกษา ($\bar{X} = 3.650, S = 0.470$) พลศึกษา ($\bar{X} = 3.633, S = 0.443$) การแนะแนว ($\bar{X} = 3.525, S = 0.513$) และการประถมศึกษา ($\bar{X} = 3.568, S = 0.451$) ส่วนนิสิตจากสาขาวิชาเอกอื่น ๆ ที่เหลือ มีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยในระดับปานกลาง ซึ่งได้แก่ ศึกษาศาสตร์ (ไทย) ($\bar{X} = 3.491, S = 0.399$) ศึกษาศาสตร์ (สากล) ($\bar{X} = 3.387, S = 0.524$) ภาษาไทย ($\bar{X} = 3.450, S = 0.542$) ศิลปศึกษา ($\bar{X} = 3.286, S = 0.535$) คหกรรมศาสตร์ ($\bar{X} = 3.151, S = 0.495$) วิทยาศาสตร์-ชีววิทยา ($\bar{X} = 3.440, S = 0.404$) ธุรกิจศึกษา (การตลาด) ($\bar{X} = 3.391, S = 0.438$) และเทคโนโลยีทางการศึกษา ($\bar{X} = 3.341, S = 0.499$)

นิสิตที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมสูงมีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยโดยรวมทุกด้านในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.494, S = 0.479$) นิสิตที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมปานกลางมีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.486, S = 0.485$) ส่วนนิสิตที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำ มีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยในระดับมาก ($\bar{X} = 3.527, S = 0.513$)

ตาราง 17 คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจต่อประสบการณ์
ในมหาวิทยาลัยของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
เป็นรายด้าน จำแนกตามเพศ

ความพึงพอใจต่อประสบการณ์ ในมหาวิทยาลัย	เพศชาย n = 303		เพศหญิง n = 612	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
ด้านวิชาการ	3.712	0.498	3.692	0.485
ด้านสังคม	3.619	0.599	3.646	0.525
ด้านสิ่งแวดล้อม	3.048	0.798	3.019	0.756
รวมทุกด้าน	3.505	0.519	3.493	0.475

จากตาราง 17 นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ เพศชาย มีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.505$, $S = 0.519$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน นิสิตชายมีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านวิชาการ และด้านสังคมในระดับมาก ($\bar{X} = 3.712$, $S = 0.498$; $\bar{X} = 3.619$, $S = 0.599$) ยกเว้น ด้านสิ่งแวดล้อมมีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.048$, $S = 0.798$)

นิสิตเพศหญิง มีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.493$, $S = 0.475$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน นิสิตหญิงมีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านวิชาการ และด้านสังคมในระดับมาก ($\bar{X} = 3.692$, $S = 0.485$; $\bar{X} = 3.646$, $S = 0.525$) ส่วนด้านสิ่งแวดล้อม นิสิตหญิงพอใจในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.019$, $S = 0.756$)

ตาราง 18 คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจต่อประสบการณ์
ในมหาวิทยาลัยของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
เป็นรายด้าน จำแนกตามชั้นปี

ความพึงพอใจต่อ ประสบการณ์ ในมหาวิทยาลัย	ชั้นปีที่ 1		ชั้นปีที่ 2		ชั้นปีที่ 3		ชั้นปีที่ 4	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
ด้านวิชาการ	3.789	0.501	3.714	0.457	3.616	0.464	3.641	0.521
ด้านสังคม	3.744	0.553	3.558	0.545	3.566	0.547	3.662	0.535
ด้านสิ่งแวดล้อม	3.212	0.828	2.976	0.721	2.951	0.654	2.924	0.821
รวมทุกด้าน	3.617	0.519	3.472	0.443	3.418	0.446	3.445	0.521

จากตาราง 18 นิสิตชั้นปีที่ 1 มีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยโดยรวมในระดับมาก ($\bar{X} = 3.617$, $S = 0.519$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 1 มีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย ด้านวิชาการและด้านสังคมในระดับมาก ($\bar{X} = 3.789$, $S = 0.501$; $\bar{X} = 3.744$, $S = 0.553$) ส่วนด้านสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.212$, $S = 0.828$)

นิสิตชั้นปีที่ 2 มีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยโดยรวมในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.472$, $S = 0.443$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 2 มีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย ด้านวิชาการและด้านสังคมในระดับมาก ($\bar{X} = 3.714$, $S = 0.457$; $\bar{X} = 3.558$, $S = 0.545$) ส่วนด้านสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.976$, $S = 0.721$)

นิสิตชั้นปีที่ 3 มีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.418$, $S = 0.446$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านวิชาการและด้านสังคม นิสิตมีความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{X} = 3.616$, $S = 0.464$; $\bar{X} = 3.566$, $S = 0.547$) ส่วนด้านสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.951$, $S = 0.654$)

นิสิตชั้นปีที่ 4 มีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.445, S = 0.521$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านวิชาการและด้านสังคม นิสิตมีความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{X} = 3.641, S = 0.521$; $\bar{X} = 3.662, S = 0.535$) ส่วนด้านสิ่งแวดล้อม นิสิตมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.924, S = 0.821$)

ตาราง 19 คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นรายด้าน จำแนกตามภูมิภาค

ความพึงพอใจต่อประสบการณ์ ในมหาวิทยาลัย	กรุงเทพมหานคร		ต่างจังหวัด	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
ด้านวิชาการ	3.648	0.508	3.732	0.475
ด้านสังคม	3.579	0.571	3.674	0.534
ด้านสิ่งแวดล้อม	3.015	0.797	3.037	0.753
รวมทุกด้าน	3.455	0.512	3.524	0.473

จากตาราง 19 นิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร มีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย โดยรวมทุกด้านในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.455, S = 0.512$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า นิสิตมีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ด้านวิชาการ และด้านสังคมในระดับมาก ($\bar{X} = 3.648, S = 0.508$; $\bar{X} = 3.579, S = 0.571$) ส่วนด้านสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.015, S = 0.797$)

นิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด มีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย โดยรวมทุกด้านในระดับมาก ($\bar{X} = 3.524, S = 0.473$) เมื่อศึกษาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่นิสิตมีความพึงพอใจมาก ได้แก่ ด้านวิชาการ ($\bar{X} = 3.732, S = 0.475$) และด้านสังคม ($\bar{X} = 3.674, S = 0.534$) ส่วนด้านสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.037, S = 0.753$)

ตาราง 20 คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจต่อประสบการณ์
ในมหาวิทยาลัยของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นรายด้าน
จำแนกตามระดับเศรษฐกิจของนิสิต

ความพึงพอใจต่อประสบการณ์ ในมหาวิทยาลัย	ระดับเศรษฐกิจ ต่ำ		ระดับเศรษฐกิจ ปานกลาง		ระดับเศรษฐกิจ สูง	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
ด้านวิชาการ	3.706	0.484	3.623	0.539	3.754	0.470
ด้านสังคม	3.647	0.549	3.545	0.559	3.643	0.559
ด้านสิ่งแวดล้อม	3.036	0.766	2.930	0.803	3.174	0.827
รวมทุกด้าน	3.505	0.487	3.411	0.514	3.566	0.474

จากตาราง 20 นิสิตที่มีระดับเศรษฐกิจต่ำ มีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยโดยรวมทุกด้านในระดับมาก ($\bar{X} = 3.505$, $S = 0.487$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตมีความพึงพอใจมากในด้านวิชาการ และด้านสังคม ($\bar{X} = 3.706$, $S = 0.484$; $\bar{X} = 3.647$, $S = 0.549$) ส่วนด้านสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.036$, $S = 0.766$)

นิสิตที่มีระดับเศรษฐกิจปานกลาง มีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยโดยรวมทุกด้านในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.411$, $S = 0.514$) เมื่อศึกษาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตมีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านวิชาการ และด้านสังคมในระดับมาก ($\bar{X} = 3.623$, $S = 0.539$ และ $\bar{X} = 3.545$, $S = 0.559$) ส่วนด้านสิ่งแวดล้อม นิสิตมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.930$, $S = 0.803$)

นิสิตที่มีระดับเศรษฐกิจสูง มีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยโดยรวมทุกด้านในระดับมาก ($\bar{X} = 3.566$, $S = 0.474$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตมีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย ด้านวิชาการและด้านสังคมในระดับมาก ($\bar{X} = 3.754$, $S = 0.470$ และ $\bar{X} = 3.643$, $S = 0.559$ ตามลำดับ) ในด้านสิ่งแวดล้อมพบว่า นิสิตมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.174$, $S = 0.827$)

ตาราง 21 คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นรายด้าน จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง

ความพึงพอใจต่อประสบการณ์ ในมหาวิทยาลัย	เพศตรกร		ค่ายาย		พนักงานสถาน ประกอบการเอกชน		พนักงาน รัฐวิสาหกิจ		รับราชการ		ประกอบอาชีพอิสระ อื่น ๆ	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
ด้านวิชาการ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม	3.806	0.446	3.700	0.497	3.628	0.453	3.588	0.482	3.642	0.496	3.688	0.516
	3.767	0.504	3.667	0.523	3.538	0.631	3.555	0.487	3.511	0.577	3.609	0.554
	2.995	0.715	3.098	0.750	3.011	0.797	3.069	0.839	2.985	0.794	3.040	0.801
รวมทุกด้าน	3.570	0.439	3.523	0.494	3.435	0.513	3.435	0.514	3.437	0.496	3.489	0.509

ข้อมูลจากตาราง 21 แสดงระดับความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยของนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นรายด้าน จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง นิสิตที่ผู้ปกครองมีอาชีพเกษตรกร มีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยโดยรวมทุกด้าน ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.570$, $S = 0.439$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความพึงพอใจในระดับมากในด้านวิชาการ ($\bar{X} = 3.806$, $S = 0.446$) และด้านสังคม ($\bar{X} = 3.767$, $S = 0.504$) และมีความพึงพอใจระดับปานกลางในด้านสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 2.995$, $S = 0.715$) ในทำนองเดียวกัน นิสิตที่ผู้ปกครองมีอาชีพค้าขาย มีความพึงพอใจโดยรวมในระดับมาก ($\bar{X} = 3.523$, $S = 0.494$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความพึงพอใจในระดับมากในด้านวิชาการ ($\bar{X} = 3.700$, $S = 0.497$) และด้านสังคม ($\bar{X} = 3.667$, $S = 0.523$) ส่วนด้านสิ่งแวดล้อมนิสิตมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.098$, $S = 0.750$)

นิสิตที่ผู้ปกครองมีอาชีพในอีก 4 กลุ่มอาชีพ คือ พนักงานสถานประกอบการเอกชน พนักงานรัฐวิสาหกิจ รับราชการ และประกอบอาชีพอิสระอื่น ๆ มีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยโดยรวมทุกด้านในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ มีค่าอยู่ระหว่าง 3.435 – 3.489 และ S อยู่ระหว่าง 0.496 – 0.514) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตที่ผู้ปกครองมาจาก 4 กลุ่มอาชีพนี้ มีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านวิชาการ ($\bar{X}$ อยู่ระหว่าง 3.588 – 3.688, S อยู่ระหว่าง 0.453 – 0.516) และด้านสังคม ($\bar{X}$ อยู่ระหว่าง 3.511 – 3.609 และ S อยู่ระหว่าง 0.487 – 0.631) ในระดับมาก สำหรับด้านสิ่งแวดล้อม นิสิตที่ผู้ปกครองมาจากทั้ง 4 กลุ่มอาชีพมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ อยู่ระหว่าง 2.985 – 3.069 และ S อยู่ระหว่าง 0.794 – 0.839)

ตาราง 22 คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจต่อประสบการณ์
ในมหาวิทยาลัยของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นรายด้าน
จำแนกตามเหตุจูงใจในการเข้าศึกษา

ความพึงพอใจต่อประสบการณ์ ในมหาวิทยาลัย	ความมุ่งหวังในการ ศึกษาและอาชีพ		การสนับสนุนจาก บุคคลอื่น		เหตุผลส่วนตัว	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
ด้านวิชาการ	3.792	0.487	3.725	0.461	3.641	0.489
ด้านสังคม	3.754	0.537	3.657	0.516	3.566	0.555
ด้านสิ่งแวดล้อม	3.096	0.759	3.003	0.814	2.996	0.766
รวมทุกด้าน	3.588	0.476	3.507	0.479	3.443	0.492

จากตาราง 22 นิสิตที่เข้าศึกษาเพราะความมุ่งหวังในการศึกษาและอาชีพ มีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยโดยรวมทุกด้านในระดับมาก ($\bar{X} = 3.588$, $S = 0.476$) และเมื่อศึกษาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตมีความพึงพอใจในระดับมากในด้านวิชาการ ($\bar{X} = 3.792$, $S = 0.487$) และด้านสังคม ($\bar{X} = 3.754$, $S = 0.537$) ในขณะที่มีความพึงพอใจระดับปานกลางในด้านสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 3.096$, $S = 0.759$) นิสิตที่เข้าศึกษาเพราะการสนับสนุนจากบุคคลอื่น มีความพึงพอใจโดยรวมในระดับมาก ($\bar{X} = 3.507$, $S = 0.479$) เมื่อศึกษาเป็นรายด้าน พบว่า มีความพึงพอใจในระดับมากในด้านวิชาการ ($\bar{X} = 3.725$, $S = 0.461$) และด้านสังคม ($\bar{X} = 3.657$, $S = 0.516$) และมีความพึงพอใจระดับปานกลางในด้านสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 3.003$, $S = 0.814$) ส่วนนิสิตที่เข้าศึกษาเพราะเหตุผลส่วนตัว มีความพึงพอใจโดยรวมในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.443$, $S = 0.492$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า มีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านวิชาการ ($\bar{X} = 3.641$, $S = 0.489$) และด้านสังคม ($\bar{X} = 3.566$, $S = 0.555$) ในระดับมาก และด้านสิ่งแวดล้อม นิสิตมีความพึงพอใจ ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.996$, $S = 0.766$)

ตาราง 23 คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจต่อประสิทธิภาพในมหาวิทยาลัยของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นรายด้าน จำแนกตามวิชาเอก

ความพึงพอใจ ต่อประสิทธิภาพ ในมหาวิทยาลัย	ดท		ดส		บศ		ภท		ภอ		ภฝ		ศศ		ศศ		วคค		วค	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
ด้านวิชาการ	3.639	0.452	3.501	0.550	3.741	0.428	3.558	0.487	3.484	0.530	3.985	0.407	3.533	0.517	3.435	0.578	3.737	0.436	3.732	0.490
ด้านสังคม	3.674	0.436	3.614	0.519	3.704	0.477	3.662	0.540	3.344	0.447	3.438	0.649	3.312	0.630	3.351	0.588	3.717	0.529	3.661	0.529
ด้านสิ่งแวดล้อม	3.085	0.664	3.007	0.763	3.138	0.676	3.093	0.911	3.308	0.787	3.218	0.725	2.825	0.801	2.490	0.575	3.036	0.664	3.060	0.820
รวมทุกด้าน	3.491	0.399	3.387	0.524	3.563	0.450	3.450	0.542	3.584	0.511	3.650	0.444	3.286	0.535	3.151	0.495	3.535	0.400	3.528	0.544

ตาราง 23 (ต่อ)

ความพึงพอใจ ต่อประสิทธิภาพ ในมหาวิทยาลัย	วช		วพ		วก		จศ		สศ		พศ		กน		ทศ		ปศ	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
ด้านวิชาการ	3.613	0.396	3.919	0.552	3.695	0.524	3.662	0.444	3.912	0.418	3.903	0.418	3.714	0.443	3.578	0.512	3.792	0.476
ด้านสังคม	3.609	0.475	3.815	0.555	3.893	0.585	3.444	0.599	3.638	0.552	3.688	0.552	3.704	0.586	3.561	0.452	3.839	0.529
ด้านสิ่งแวดล้อม	3.000	0.636	3.208	0.844	3.056	0.838	2.868	0.656	3.193	0.691	3.110	0.783	3.048	0.808	2.750	0.816	2.958	0.728
รวมทุกด้าน	3.440	0.404	3.697	0.530	3.559	0.567	3.391	0.438	3.650	0.470	3.633	0.442	3.525	0.513	3.341	0.499	3.568	0.451

ความหมายของคำย่อ

ดท	หมายถึง	ดุริยางคศาสตร์ (ไทย)	คศ	หมายถึง	คหกรรมศาสตร์	สศ	หมายถึง	สังคมศึกษา
ดส	หมายถึง	ดุริยางคศาสตร์ (สากล)	วคศ	หมายถึง	วิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์	พศ	หมายถึง	พลศึกษา
บศ	หมายถึง	บรรณารักษศาสตร์	วค	หมายถึง	วิทยาศาสตร์-เคมี	กน	หมายถึง	การแนะแนว
ภท	หมายถึง	ภาษาไทย	วช	หมายถึง	วิทยาศาสตร์-ชีววิทยา	ทศ	หมายถึง	เทคโนโลยีทางการศึกษา
ภอ	หมายถึง	ภาษาอังกฤษ	วพ	หมายถึง	วิทยาศาสตร์-ฟิสิกส์	ปศ	หมายถึง	การประถมศึกษา
ภฝ	หมายถึง	ภาษาฝรั่งเศส	วก	หมายถึง	วิทยาศาสตร์กายภาพชีวภาพ			
คศ	หมายถึง	ศิลปศึกษา	จศ	หมายถึง	ธุรกิจศึกษา (การตลาด)			

ข้อมูลจากตาราง 23 แสดงระดับความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย เป็นรายด้านและรวมทุกด้าน ของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามสาขาวิชาเอกในด้านวิชาการ นิสิตจากเกือบทุกสาขาวิชาเอกมีความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{X}$ มีค่าอยู่ระหว่าง 3.501–3.985, S อยู่ระหว่าง 0.396–0.552) ยกเว้นนิสิตจาก 2 สาขาวิชาเอก คือ ภาษาอังกฤษ ($\bar{X} = 3.484, S = 0.530$) และ คหกรรมศาสตร์ ($\bar{X} = 3.435, S = 0.578$) ซึ่งมีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ด้านนี้ในระดับปานกลาง สำหรับประสบการณ์ด้านสังคม นิสิตจาก 14 สาขาวิชาเอก มีความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{X}$ มีค่าอยู่ระหว่าง 3.561–3.893, S อยู่ระหว่าง 0.436–0.588) ยกเว้นนิสิตจาก 5 สาขาวิชาเอกต่อไปนี้คือ ภาษาอังกฤษ ($\bar{X} = 3.344, S = 0.447$) ภาษาฝรั่งเศส ($\bar{X} = 3.438, S = 0.649$) ศิลปศึกษา ($\bar{X} = 3.312, S = 0.630$) คหกรรมศาสตร์ ($\bar{X} = 3.351, S = 0.588$) และ ธุรกิจศึกษา (การตลาด) ($\bar{X} = 3.444, S = 0.599$) ซึ่งมีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ด้านสังคมในระดับปานกลาง ส่วนประสบการณ์ด้านสิ่งแวดล้อม นิสิตจากแทบทุกวิชาเอกมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ มีค่าอยู่ระหว่าง 2.750–3.308, S มีค่าอยู่ระหว่าง 0.636–0.911) มีเพียงนิสิตจากสาขาวิชาเอกคหกรรมศาสตร์ ที่มีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมในระดับต่ำ ($\bar{X} = 2.490, S = 0.575$)

เมื่อพิจารณาโดยรวมทุกด้านพบว่า นิสิตจาก 11 สาขาวิชาเอกต่อไปนี้ มีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยในระดับมาก ($\bar{X}$ อยู่ระหว่าง 3.525–3.697, S อยู่ระหว่าง 0.400–0.567) บรรณารักษศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส วิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์-เคมี วิทยาศาสตร์-ฟิสิกส์ วิทยาศาสตร์กายภาพชีวภาพ สังคมศึกษา พลศึกษา การแนะแนว และการประถมศึกษา และนิสิตจาก 8 สาขาวิชาเอกที่เหลือมีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยรวมทุกด้านในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ อยู่ระหว่าง 3.151–3.491, S อยู่ระหว่าง 0.399–0.542) ซึ่งได้แก่ วิชาเอก ดุริยางคศาสตร์ (ไทย) ดุริยางคศาสตร์ (สากล) ภาษาไทย ศิลปศึกษา คหกรรมศาสตร์ วิทยาศาสตร์-ชีววิทยา ธุรกิจศึกษา (การตลาด) และ เทคโนโลยีทางการศึกษา

ตาราง 24 คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจต่อประสบการณ์
ในมหาวิทยาลัยของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นรายด้าน
จำแนกตามคะแนนเฉลี่ยสะสม

ความพึงพอใจต่อประสบการณ์ ในมหาวิทยาลัย	คะแนนเฉลี่ยสะสม					
	สูง		ปานกลาง		ต่ำ	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
ด้านวิชาการ	3.708	0.514	3.681	0.480	3.736	0.492
ด้านสังคม	3.673	0.536	3.625	0.550	3.628	0.569
ด้านสิ่งแวดล้อม	2.973	0.690	3.032	0.794	3.073	0.789
รวมทุกด้าน	3.494	0.479	3.486	0.485	3.527	0.513

จากตาราง 24 นิสิตที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมสูง มีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย โดยรวมทุกด้านในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.494$, $S = 0.479$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านวิชาการและด้านสังคม นิสิตมีความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{X} = 3.708$, $S = 0.514$ และ $\bar{X} = 3.673$, $S = 0.536$) ส่วนด้านสิ่งแวดล้อม นิสิตมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.973$, $S = 0.690$)

นิสิตที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมปานกลาง มีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย โดยรวมทุกด้านในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.486$, $S = 0.485$) เมื่อศึกษาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตมีความพึงพอใจด้านวิชาการและด้านสังคมในระดับมาก ($\bar{X} = 3.681$, $S = 0.480$ และ $\bar{X} = 3.625$, $S = 0.550$) ส่วนด้านสิ่งแวดล้อม นิสิตกลุ่มนี้มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.032$, $S = 0.794$)

นิสิตที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำ มีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยโดยรวมทุกด้านในระดับมาก ($\bar{X} = 3.527$, $S = 0.513$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตมีความพึงพอใจด้านวิชาการและด้านสังคมในระดับมาก ($\bar{X} = 3.736$, $S = 0.492$ และ $\bar{X} = 3.628$, $S = 0.569$) ส่วนด้านสิ่งแวดล้อม นิสิตกลุ่มนี้มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.078$, $S = 0.789$)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 4

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติวิชาชีพครู กับความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน แสดงไว้ในตาราง 25

ตาราง 25 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติวิชาชีพครูกับความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

	ความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย			ทัศนคติวิชาชีพครู
	ด้านวิชาการ	ด้านสังคม	ด้านสิ่งแวดล้อม	
ด้านวิชาการ	-	0.5599 ^{***}	0.5287 ^{***}	0.4056 ^{***}
ด้านสังคม		-	0.5607 ^{***}	0.4518 ^{***}
ด้านสิ่งแวดล้อม			-	0.2906 ^{***}
รวมทุกด้าน (n = 915)				0.4425 ^{***}

ข้อมูลจากตาราง 25 แสดงว่า ความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยของนิสิต มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับทัศนคติวิชาชีพครูของนิสิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.4425, p < .001$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยทั้งด้านวิชาการ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม ล้วนมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับทัศนคติวิชาชีพครูของนิสิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ จากสูงไปต่ำดังนี้ ด้านสังคม ($r = 0.4518, p < .001$) ด้านวิชาการ ($r = 0.4056, p < .001$) และด้านสิ่งแวดล้อม ($r = 0.2906, p < .001$)

นอกจากนี้ ความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยแต่ละด้านยังมีความสัมพันธ์ต่อกันในทางบวกในระดับสูง โดยที่ ด้านสังคมกับด้านสิ่งแวดล้อม $r = 0.5607, p < .001$ ด้านสังคมกับด้านวิชาการ $r = 0.5599, p < .001$ และด้านวิชาการกับด้านสิ่งแวดล้อม $r = 0.5287, p < .001$

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ และเปรียบเทียบทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ จำแนกตามตัวแปร เพศ ชั้นปี ภูมิสำเนา ระดับเศรษฐกิจของนิสิต อาชีพของผู้ปกครอง เหตุสนใจในการเข้าศึกษา วิชาเอก และคะแนนเฉลี่ยสะสม นอกจากนี้ยังศึกษาระดับความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยของนิสิต และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อวิชาชีพครูกับความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2538 จำนวน 1,105 คน ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้นจากประชากร
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามทัศนคติต่อวิชาชีพครู ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ชั้นปี ภูมิสำเนา ระดับเศรษฐกิจของนิสิต อาชีพของผู้ปกครอง เหตุสนใจในการเข้าศึกษา วิชาเอก และคะแนนเฉลี่ยสะสม ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยของนิสิต ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของไลเคิร์ท แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ด้านวิชาการ 16 ข้อ ด้านสังคม 7 ข้อ ด้านสิ่งแวดล้อม 9 ข้อ แบบสอบถามมีค่าอำนาจจำแนกสูงกว่าเกณฑ์ 1.734 ที่กำหนด และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.9013 (ภาคผนวก ข) ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามทัศนคติต่อวิชาชีพครู ของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าตามแบบของไลเคิร์ท จำนวน 50 ข้อ แต่ละข้อมีตัวเลือก 5 ระดับ มีทั้งข้อความในเชิงนิมิตและนิเสธ แบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.7028 และมีค่าอำนาจจำแนกสูงกว่าค่า 1.734 ที่กำหนด ผู้วิจัยเก็บ

รวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง รวมแบบสอบถามที่แจกไปทั้งหมดจำนวน 1,105 ฉบับ ได้รับคืนและมีความสมบูรณ์ 915 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 82.81

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ศึกษาทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. เปรียบเทียบทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สำหรับตัวแปร เพศ และภูมิลำเนาของนักศึกษา โดยใช้ t-test และเปรียบเทียบทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ สำหรับตัวแปร ชั้นปี ระดับเศรษฐกิจของนิสิต อาชีพของผู้ปกครอง เหตุจูงใจในการเข้าศึกษา วิชาเอก และคะแนนเฉลี่ยสะสม โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way Analysis of Variance) และทดสอบเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของ Scheffé ในกรณีที่ ANOVA มีนัยสำคัญ

3. ศึกษาระดับความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยพิจารณาจากค่าคะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย กับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product - Moment Correlation Coefficient)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่สมบูรณ์ทั้งหมดสรุปได้ดังนี้
 - 1.1 กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชาย 303 คน เพศหญิง 612 คน
 - 1.2 จำแนกกลุ่มตัวอย่างตามชั้นปี แบ่งเป็น ชั้นปีที่ 1 จำนวน 268 คน ชั้นปีที่ 2 จำนวน 254 คน ชั้นปีที่ 3 จำนวน 200 คน ชั้นปีที่ 4 จำนวน 193 คน
 - 1.3 จำแนกตามภูมิลำเนา แบ่งเป็นกรุงเทพมหานคร 357 คน ต่างจังหวัด 558 คน

1.4 จำแนกตามระดับเศรษฐกิจของนิสิต แบ่งเป็น ระดับเศรษฐกิจต่ำ 812 คน ระดับเศรษฐกิจปานกลาง 87 คน ระดับเศรษฐกิจสูง 16 คน

1.5 จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง แบ่งเป็น เกษตรกร 208 คน ค้าขาย 193 คน พนักงานสถานประกอบการเอกชน 68 คน พนักงานรัฐวิสาหกิจ 34 คน รับราชการ 204 คน และประกอบอาชีพอิสระอื่น ๆ 208 คน

1.6 จำแนกตามเหตุจูงใจที่เข้าศึกษา แบ่งเป็น เพราะความมุ่งหวังในการศึกษาและอาชีพ 292 คน เพราะได้รับการสนับสนุนจากบุคคลอื่น 110 คน และเหตุผลส่วนตัว 513 คน

1.7 จำแนกตามวิชาเอก แบ่งเป็น ดุริยางคศาสตร์ (ไทย) 67 คน ดุริยางคศาสตร์ (สากล) 47 คน บรรณารักษศาสตร์ 42 คน ภาษาไทย 132 คน ภาษาอังกฤษ 22 คน ภาษาฝรั่งเศส 29 คน ศิลปศึกษา 64 คน คหกรรมศาสตร์ 22 คน วิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ 52 คน วิทยาศาสตร์-เคมี 46 คน วิทยาศาสตร์-ชีววิทยา 49 คน วิทยาศาสตร์-ฟิสิกส์ 24 คน วิทยาศาสตร์กายภาพชีวภาพ 8 คน ธุรกิจศึกษา (การตลาด) 27 คน สังคมศึกษา 30 คน พลศึกษา 87 คน การแนะแนว 28 คน เทคโนโลยีทางการศึกษา 28 คน และการประถมศึกษา 111 คน

1.8 จำแนกตามคะแนนเฉลี่ยสะสม แบ่งเป็น คะแนนเฉลี่ยสะสมสูง 211 คน คะแนนเฉลี่ยสะสมปานกลาง 505 คน และคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำ 199 คน

2. การศึกษาทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปรากฏผลดังนี้

2.1 นิสิตทั้งเพศชายและเพศหญิงมีทัศนคติต่อวิชาชีพครูในระดับสูง

2.2 นิสิตทุกชั้นปีมีทัศนคติต่อวิชาชีพครูในระดับสูง

2.3 นิสิตทั้งที่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร และนิสิตจากต่างจังหวัด มีทัศนคติต่อวิชาชีพครูในระดับสูง

2.4 นิสิตทั้งที่มีระดับเศรษฐกิจต่ำ ปานกลาง สูง มีทัศนคติต่อวิชาชีพครูในระดับสูง

2.5 นิสิตที่ผู้ปกครองมีอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ มีทัศนคติต่อวิชาชีพครูในระดับปานกลาง ส่วนนิสิตที่ผู้ปกครองมีอาชีพในกลุ่มอื่น ๆ ได้แก่ เกษตรกร ค้าขาย พนักงานในสถานประกอบการเอกชน รับราชการ และประกอบอาชีพอิสระอื่น ๆ มีทัศนคติต่อวิชาชีพครูในระดับสูง

2.6 นิสิตที่มีเหตุผลในการเข้าศึกษาเพราะความมุ่งมั่นในการศึกษาและอาชีพ นิสิตที่เข้าศึกษาเพราะได้รับการสนับสนุนจากบุคคลอื่น และเพราะเหตุผลส่วนตัว ต่างก็มีทัศนคติที่ติดตัววิชาชีพครูในระดับสูง

2.7 นิสิตจากเกือบทุกสาขาวิชาเอก มีทัศนคติที่ติดตัววิชาชีพครูในระดับสูง ยกเว้น นิสิตจากสาขาวิชาศิลปศึกษา และ เทคโนโลยีทางการศึกษา ซึ่งมีทัศนคติที่ติดตัววิชาชีพครูในระดับปานกลาง

2.8 นิสิตทั้งที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม สูง ปานกลาง และต่ำ มีทัศนคติที่ติดตัววิชาชีพครูในระดับสูง

2.9 โดยส่วนรวม นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีทัศนคติที่ติดตัววิชาชีพครูในระดับสูง

3. การเปรียบเทียบทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามตัวแปรอิสระ ปรากฏผลดังนี้

3.1 นิสิตเพศชายและเพศหญิง มีทัศนคติต่อวิชาชีพครูไม่แตกต่างกัน

3.2 นิสิตชั้นปีต่างกันมีทัศนคติต่อวิชาชีพครูไม่แตกต่างกัน

3.3 นิสิตที่มีภูมิลำเนาในกรุงเทพมหานคร มีทัศนคติต่อวิชาชีพครูแตกต่างกับนิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้ นิสิตจากต่างจังหวัดมีทัศนคติที่ติดตัววิชาชีพครู สูงกว่านิสิตจากกรุงเทพมหานคร

3.4 นิสิตที่มีระดับเศรษฐกิจต่างกัน มีทัศนคติต่อวิชาชีพครูไม่แตกต่างกัน

3.5 นิสิตที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน มีทัศนคติต่อวิชาชีพครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยที่ นิสิตที่ผู้ปกครองมีอาชีพเกษตรกร มีทัศนคติต่อวิชาชีพครูแตกต่างกับ นิสิตที่ผู้ปกครองมีอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานสถานประกอบการเอกชน รับราชการ และประกอบอาชีพอิสระอื่น ๆ

3.6 นิสิตที่มีเหตุจูงใจในการเข้าศึกษาต่างกันมีทัศนคติต่อวิชาชีพครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยที่ นิสิตที่เข้าศึกษาเนื่องจากความมุ่งมั่นในการศึกษาและอาชีพ มีทัศนคติต่อวิชาชีพครูแตกต่างจาก กลุ่มที่เข้าศึกษาเพราะเหตุผลส่วนตัว และกลุ่มที่เข้าศึกษาเพราะได้รับการสนับสนุนจากบุคคลอื่น

3.7 นิสิตจากต่างวิชาเอากัน มีทักษะต่อวิชาชีพครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยที่ นิสิตวิชาเอกการประถมศึกษา มีทักษะต่อวิชาชีพครูแตกต่างกับ นิสิตวิชาเอกศิลปศึกษา และนิสิตวิชาเอกภาษาไทย และนิสิตวิชาเอกพลศึกษามีทักษะต่อวิชาชีพครูแตกต่างกับนิสิตวิชาเอกศิลปศึกษา

3.8 นิสิตที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมต่างกัน มีทักษะต่อวิชาชีพครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้ นิสิตที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมสูง มีทักษะต่อวิชาชีพครูแตกต่างกับนิสิตที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมปานกลาง และนิสิตกลุ่มที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำ

4. การศึกษาระดับความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปรากฏผลดังนี้

4.1 นิสิตชายมีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยในระดับมาก ส่วนนิสิตหญิงมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง

4.2 นิสิตชั้นปีที่ 1 มีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยในระดับมาก ส่วนนิสิตชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 ชั้นปีที่ 4 มีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยในระดับปานกลาง

4.3 นิสิตที่มีภูมิลำเนาในกรุงเทพมหานคร มีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยในระดับปานกลาง นิสิตที่มีภูมิลำเนาต่างจังหวัด มีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยในระดับมาก

4.4 นิสิตที่มีระดับเศรษฐกิจต่ำ และนิสิตที่มีระดับเศรษฐกิจสูงมีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยในระดับมาก ส่วนนิสิตที่มีระดับเศรษฐกิจปานกลาง มีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยในระดับปานกลาง

4.5 นิสิตที่ผู้ปกครองมีอาชีพเกษตรกรและอาชีพค้าขาย มีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยในระดับมาก ส่วนนิสิตที่ผู้ปกครองอยู่ในอีก 4 กลุ่มอาชีพ คือ พนักงานสถานประกอบการเอกชน พนักงานรัฐวิสาหกิจ รับราชการ และประกอบอาชีพอิสระอื่น ๆ มีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยในระดับปานกลาง

4.6 นิสิตที่เข้าศึกษาเพราะมีความมุ่งมั่นหวังในการศึกษาและอาชีพ และนิสิตที่เข้าศึกษาเพราะได้รับการสนับสนุนจากบุคคลอื่น มีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยในระดับมาก นิสิตที่เข้าศึกษาเพราะเหตุผลส่วนตัวมีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยในระดับปานกลาง

4.7 นิสิตจาก 11 สาขาวิชาเอก มีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยในระดับมาก ซึ่งประกอบด้วยวิชาเอก บรรณารักษศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส วิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์-เคมี วิทยาศาสตร์-ฟิสิกส์ วิทยาศาสตร์กายภาพชีวภาพ สังคมศึกษา พลศึกษา การแนะแนว และการประถมศึกษา นิสิตจากอีก 8 สาขาวิชาเอก มีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยในระดับปานกลาง ซึ่งประกอบด้วยวิชาเอก ดุริยางคศาสตร์ (ไทย) ดุริยางคศาสตร์ (สากล) ภาษาไทย ศิลปศึกษา คหกรรมศาสตร์ วิทยาศาสตร์-ชีววิทยา ธุรกิจศึกษา (การตลาด) และเทคโนโลยีทางการศึกษา

4.8 นิสิตที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมสูง และนิสิตที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมปานกลางมีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยในระดับปานกลาง ส่วนนิสิตที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำมีความพึงพอใจในระดับมาก

4.9 โดยส่วนรวม นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตมีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ด้านวิชาการ มากเป็นอันดับสูงสุด รองลงมา คือ ด้านสังคม อันดับสุดท้าย คือ ประสบการณ์ด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งนิสิตส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง

5. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อวิชาชีพครูกับความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปราณูปถัมภ์

5.1 ทัศนคติต่อวิชาชีพครู มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง กับความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยของนิสิตในแต่ละด้าน และโดยรวมทุกด้าน

อภิปรายผล

1. จากผลการศึกษาทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า โดยส่วนรวมนิสิตมีทัศนคติต่อวิชาชีพครูในระดับสูง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนิสิตส่วนใหญ่มีสำนึกว่าการประกอบอาชีพครูจะเปิดโอกาสให้ได้ทำประโยชน์ต่อส่วนรวม ทั้งการมีส่วนช่วยในการพัฒนาการศึกษาของประเทศ การช่วยให้นักเรียนมีความรู้ขึ้นมาจากที่ไม่เคยรู้ การเสียสละแรงกายแรงใจในการช่วยสอนให้เด็กได้เรียนรู้เป็นสิ่งที่จะทำให้ นิสิตมีความภาคภูมิใจ และจะช่วยให้ นิสิตบรรลุจุดมุ่งหมายของชีวิต ในด้านส่วนตัววิชาชีพครูช่วยฝึกให้รู้จักค้นคว้าหาความรู้เพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการอยู่เสมอ ฝึกให้มีความอดทนสูงขึ้น รู้จักควบคุมตนเอง มี

ไหวพริบ มีความเชื่อมั่นในตนเองและสามารถพึ่งตนเองได้ดียิ่งขึ้น ดังจะเห็นได้จากการที่นิสิตส่วนใหญ่เน้นความสำคัญของเหตุผลเหล่านี้ในระดับสูง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประมวล ศิริพันธ์แก้ว (2513 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเหตุผลของการเลือกและไม่เลือกวิชาชีพครูของนักเรียนมัธยมในภาคตะวันออก และพบว่า ผู้ที่เลือกวิชาชีพครูเพราะต้องการสอนให้เด็กมีความรู้และเป็นพลเมืองดี รองลงไปเป็นความมั่นคงของวิชาชีพ และผลงานวิจัยของเจริญ โชติพันธุ์ (2526 : บทคัดย่อ) ซึ่งได้ศึกษาค่านิยมในอาชีพครูของนักศึกษาวิทยาลัยครูอุบลราชธานี พบว่า นักศึกษาให้เหตุผลที่เลือกเรียนวิชาชีพครูว่าต้องการช่วยเหลือสังคมและคนอื่นมากเป็นอันดับแรก รองลงมา คือ ความมีเกียรติและความก้าวหน้า กับผลงานวิจัยของ ทองเหลา ฤทธิ์รุ่ง (2531 : บทคัดย่อ) ซึ่งศึกษาทัศนคติต่ออาชีพครูของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ครูส่วนใหญ่เห็นว่าอาชีพครูช่วยแนะแนวทางให้นักเรียนได้ เป็นอาชีพที่มีความสำคัญต่อชุมชนและสังคม มีความรับผิดชอบ เสียสละ เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน และเป็นอาชีพที่น่าภูมิใจ นอกจากนี้ ประสพการณ์ในมหาวิทยาลัยก็มีส่วนสำคัญในการส่งเสริมให้นิสิตมีทัศนคติต่อวิชาชีพครูในระดับสูง โดยเฉพาะประสพการณ์ด้านวิชาการ และด้านสังคม ซึ่งนิสิตส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับมาก ซึ่งเป็นไปในแนวทางเดียวกับผลงานวิจัยของเลวิน และบุคคลอื่น ๆ (Levin and others. 1985.) เรื่อง ประสพการณ์สำคัญในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู : ผลต่อการเลือกวิชาชีพและการนำไปสู่การปรับปรุงโปรแกรม พบว่า นักศึกษาที่ผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบเต็มเวลามีความเห็นในทิศทางดี มากกว่าทางไม่ดี และงานวิจัยของล็อกวูด (Lockwood. 1994 : 992A) ที่ได้ศึกษาผลการสอนวิทยาศาสตร์โดยวิธีใช้วิจัยเป็นหลักต่อทัศนคติต่อวิชาวิทยาศาสตร์ นักวิทยาศาสตร์ และวิชาชีพด้านวิทยาศาสตร์ พบว่า หลังจากนักศึกษาได้ผ่านการเรียนอย่างละเอียดถี่ถ้วนโดยการวิจัย ช่วยให้นักศึกษาได้เข้าใจธรรมชาติของวิชาได้ดีขึ้น และสามารถเปลี่ยนทัศนคติของนักศึกษาต่อวิชาวิทยาศาสตร์ให้ดีขึ้นมาก

2. นิสิตทั้งเพศชายและเพศหญิงต่างมีทัศนคติต่อวิชาชีพครูในระดับสูง และเมื่อเปรียบเทียบกันแล้วไม่พบว่าแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องจากนิสิตทั้งสองกลุ่มเห็นความสำคัญของวิชาชีพครูและมุ่งที่จะช่วยให้เด็กได้เรียนรู้ ประกอบกับการที่นิสิตทั้งเพศชายและเพศหญิงได้รับประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยในลักษณะเดียวกัน จึงอาจมีทัศนคติคล้ายคลึงกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สนั่น รัตนวงศ์ (2526 : บทคัดย่อ) เกี่ยวกับทัศนคติของครูบรรจุใหม่ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ครูบรรจุใหม่ที่มีเพศต่างกัน มีทัศนคติต่อวิชาชีพครูไม่แตกต่างกัน และงานวิจัยของวรรณวิภา ทองงอก (2517 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาความ

สัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่ออาชีพครู วินัยในตนเอง ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนและการสอนของนิสิต ฝึกสอนวิทยาลัยวิชาการศึกษาพิษณุโลก พบว่า ทัศนคติต่ออาชีพครูของเพศชายและเพศหญิงไม่แตกต่างกัน รวมทั้งงานวิจัยของ ทองเหลา ฤทธิ์รุ่ง (2531 : บทคัดย่อ) ที่ไม่พบความแตกต่างระหว่างเพศเกี่ยวกับทัศนคติต่ออาชีพครูเช่นกัน ในทำนองเดียวกัน ล็อควูด (Lockwood. 1994 : 992A) พบว่า ประสบการณ์การเรียนช่วยให้ทัศนคติต่อวิชาที่เรียนดีขึ้น แต่ก็ไม่พบความแตกต่างของระดับทัศนคติของนักศึกษาที่มีเพศต่างกัน ส่วนวิทเทคเกอร์ (Whitaker. 1993 : 1449A) ได้สำรวจทัศนคติต่อวิชาชีพที่มีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพของนักเรียนเกรดเก้าในแคนาดา ไม่พบว่ามี ความแตกต่างระหว่างนักเรียนเพศหญิงและเพศชายในเรื่องทัศนคติและวุฒิภาวะทางอาชีพ

3. การศึกษาทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนิสิตจำแนกตามชั้นปี พบว่า นิสิตทุกชั้นปีมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครูในระดับสูง ทั้งนี้อาจเนื่องจากนิสิตมีความตั้งใจมุ่งมั่นที่จะยึดอาชีพครูเป็นจุดมุ่งหมายในชีวิต และเมื่อเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยได้รับประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะทางด้านวิชาการตามที่คาดหวังไว้ จึงอาจช่วยส่งเสริมให้นิสิตมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครูในระดับสูง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบัคเคิลีย์ (Buckley. 1991 : 2576A) ที่ได้ศึกษารูปแบบของการมีวุฒิภาวะทางอาชีพของครูในระบบโรงเรียน 2 แบบ และผลจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างในเชิงลึก พบว่า เมื่อครูได้เพิ่มพูนประสบการณ์มากขึ้น จะช่วยให้ครูได้เข้าใจลักษณะและสิ่งที่จำเป็นสำหรับวิชาชีพครู และองค์ความรู้ที่ตนทำงานอยู่ ซึ่งกระบวนการเช่นนี้ก็คือการมีวุฒิภาวะทางอาชีพอย่างหนึ่งที่มีผลต่อทัศนคติและความเชื่อที่มีต่อวิชาชีพครู และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของศรีไส (Srisai. 1993 : 2122A) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรบางประการกับความสำเร็จในการฝึกสอนและทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาวิชาเอกการประถมศึกษาที่มหาวิทยาลัยนอร์ทเจอร์น อัลลินอยส์ และพบว่า ทัศนคติต่อวิชาชีพครู ของนักศึกษาก่อนเริ่มเรียนและทักษะทางวิชาชีพก่อนเริ่มเรียนมีอิทธิพลต่อทัศนคติของนักศึกษาหลังจากเสร็จสิ้นการฝึกสอน ทั้งยังสรุปว่า นักศึกษาที่มีทัศนคติทางบวกต่อวิชาชีพครูหลังจากเสร็จสิ้นการฝึกสอน มีทัศนคติทางบวกต่อวิชาชีพครูตั้งแต่เริ่มเข้าเรียน และหลังจากเรียนจบและเสร็จสิ้นการฝึกสอนแล้วนักศึกษามีทัศนคติทางบวกต่อวิชาชีพครูเพิ่มขึ้น และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สปริก (Sprik. 1989 : 1568A) ที่ศึกษาจุดมุ่งหมายและทัศนคติต่ออาชีพของนักศึกษามหาวิทยาลัยมิชิแกน โดยวิธีการติดตามผลในระยะยาว และพบว่า จุดมุ่งหมายและทัศนคติต่ออาชีพของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมีการเปลี่ยนแปลงน้อยมากจากช่วงที่เข้าเรียนจนถึงเรียนจบ และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นก็คล้ายคลึงกับที่ตั้งใจไว้เดิม หากแต่ต้องการศึกษาเพิ่มเติมในระดับสูงขึ้น

4. การศึกษาทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด พบว่า ทั้งสองกลุ่มต่างก็มีทัศนคติต่อวิชาชีพครูในระดับสูง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนิสิตที่เข้ามาเรียนวิชาชีพนี้เห็นว่าเป็นอาชีพที่มีประโยชน์ต่อสังคม มีความภาคภูมิใจ และมีความมั่นคง อย่างไรก็ตามเมื่อเปรียบเทียบระดับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของทั้งสองกลุ่มนี้ ผลปรากฏว่านิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานครกับนิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด มีทัศนคติต่อวิชาชีพครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยนิสิตจากต่างจังหวัดมีทัศนคติต่อวิชาชีพครูสูงกว่านิสิตในกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้อาจเนื่องจากลักษณะของสังคมเมืองใหญ่ที่มีสภาพการดำเนินชีวิตที่มีการแข่งขันสูง ผู้ที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครมีหลากหลายอาชีพ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบด้านรายได้กับอาชีพอื่น ๆ แล้ว อาชีพครูนับว่ามีรายได้น้อย ถึงแม้จะเป็นอาชีพที่มีความมั่นคงเพราะส่วนใหญ่จะทำงานรับราชการ แต่ก็มีภาระค่าใช้จ่ายสูงกว่าผู้ที่อยู่ต่างจังหวัด นอกจากนี้สังคมต่างจังหวัดโดยส่วนรวมยังมีลักษณะเป็นวัตถุนิยมน้อยกว่า ประชาชนส่วนใหญ่เห็นความสำคัญของครูที่มีต่อสังคมไม่ว่าด้านความเป็นผู้นำทางวิชาการ และด้านการประพฤติตนเป็นแบบอย่างแก่นักเรียนและคนในชุมชน รวมทั้งการใช้ความรู้ความสามารถในการทำประโยชน์ต่อชุมชนในด้านต่าง ๆ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2536 : 229-235) จึงทำให้บทบาทของครูในต่างจังหวัดมีความโดดเด่นมากกว่าในกรุงเทพมหานคร และอาจทำให้นิสิตที่เติบโตมาในสังคมต่างจังหวัดมองภาพรวมของวิชาชีพครูได้เด่นชัดและรู้สึกชอบมากกว่า ซึ่งสอดคล้องกับทีโคพและฮานน่า (Cope and Hannah. 1975 : 23) กล่าวว่า สภาพภูมิศาสตร์ที่แตกต่างกันมักมีความแตกต่างเกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณี ค่านิยม จุดมุ่งหมายในการดำเนินชีวิต ความเชื่อในการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวและสภาพชุมชน อันอาจมีอิทธิพลต่อการมีทัศนคติต่อวิชาชีพครูที่แตกต่างกันได้

5. การศึกษาทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนิสิตจำแนกตามระดับเศรษฐกิจของนิสิต พบว่านิสิตจากทุกกลุ่มระดับเศรษฐกิจมีทัศนคติต่อวิชาชีพครูในระดับสูง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโดยรวมแล้วนิสิตมีความมุ่งหวังที่จะทำประโยชน์ต่อสังคม และเห็นว่าอาชีพครูเป็นอาชีพที่มีเกียรติ อนึ่งนิสิตส่วนใหญ่ของคณะศึกษาศาสตร์มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด แม้จะมีระดับเศรษฐกิจต่ำเป็นส่วนมาก แต่ความคุ้นชินกับการใช้จ่ายอย่างประหยัด ดำรงตนอย่างเรียบง่ายตามที่ได้รับ การอบรมสั่งสอนมาและฝึกจนเป็นนิสัย ประกอบกับค่าใช้จ่ายในการศึกษาวิชาชีพครูน้อยกว่าวิชาชีพอื่น ๆ และนิสิตบางส่วนได้รับความช่วยเหลือจากทางมหาวิทยาลัยตามโครงการเพชรในตม เป็นต้น ประกอบกับความคาดหวังว่าเมื่อเรียนสำเร็จแล้วจะมีอาชีพที่มั่นคง มีรายได้ช่วยเหลือครอบครัว ก็อาจมีส่วนทำให้นิสิตมีทัศนคติต่อวิชาชีพในระดับสูง (เจือจันทร์ จงสถิตย์อยู่. 2525 : 19-20) เมื่อ

เปรียบเทียบทักษะต่อวิชาชีพครูของนิสิตที่มีระดับเศรษฐกิจต่ำ ปานกลางและสูง ไม่พบว่าแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนิสิตส่วนใหญ่มีรายได้มาจากผู้ปกครอง นิสิตจึงยังไม่ต้องรับภาระในเรื่องนี้ และจากการศึกษาทักษะต่อวิชาชีพที่มีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพของนักเรียนเกรดเก้าในโรงเรียนมัธยมในเขตชานเมือง วิทเทคเกอร์ (Whitaker. 1992 : 1449A) พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ให้คุณค่าแก่ครอบครัวมากกว่าเงินและงาน จึงเป็นไปได้ที่ระดับเศรษฐกิจของนิสิตไม่ส่งผลให้เกิดความแตกต่างของระดับทักษะต่อวิชาชีพครู

6. การศึกษาทักษะต่อวิชาชีพครูของนิสิตจำแนกตามอาชีพของผู้ปกครองของนิสิต พบว่า นิสิตที่ผู้ปกครองมีอาชีพเกษตรกร ค้าขาย พนักงานสถานประกอบการเอกชน รับราชการ และประกอบอาชีพอิสระอื่น ๆ มีทักษะที่ดีต่อวิชาชีพครูในระดับสูง ส่วนนิสิตที่ผู้ปกครองมีอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจมีทักษะที่ดีต่อวิชาชีพครูในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากค่านิยมด้านอาชีพของบิดามารดามีอิทธิพลต่อความคิดเห็นด้านอาชีพของบุตร นิสิตบางส่วนที่บิดามารดามีอาชีพรับราชการ อาจจะได้เห็นแนวปฏิบัติของบิดามารดาในลักษณะที่เป็นแบบอย่างที่ดี จึงอาจรับเอาค่านิยมของบิดามารดาเกี่ยวกับอาชีพรับราชการ และถ่ายทอดไปยังอาชีพครู ซึ่งส่วนใหญ่เป็นข้าราชการก็เป็นได้ ลักษณะเช่นนี้สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบนดูรา (Bandura. 1986 : 47-50) ที่ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้จากการสังเกตจากตัวแบบ ยิ่งไปกว่านั้น นิสิตที่ผู้ปกครองมีอาชีพครู ได้รู้จักคุ้นเคยกับวิชาชีพครูมาตลอด จึงมีความรู้และทักษะเชิงวิชาชีพมาก่อน และส่งผลให้มีทักษะที่ดีต่อวิชาชีพครูก็เป็นได้ ดังที่ ประมวล ศิริพันธ์แก้ว (2513 : บทคัดย่อ) พบว่า นักเรียนมัธยมในภาคตะวันออกที่เลือกอาชีพครู ส่วนใหญ่เป็นบุตรครูและข้าราชการ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ไทรแอนดิส (Triandis. 1971 : 2-3) ที่กล่าวว่า การคุ้นเคยกับวิชาชีพอาจมีส่วนต่อทัศนคติได้ เพราะทัศนคติมีความรู้เป็นองค์ประกอบอยู่ด้วย และในทางตรงกันข้าม ความไม่รู้จักคุ้นเคยกับอาชีพอาจมีผลให้มีทัศนคติทางบวกต่อวิชาชีพต่ำลงมาอยู่ในระดับปานกลาง ดังที่ปรากฏในกลุ่มนิสิตที่ผู้ปกครอง มีอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ

อย่างไรก็ตาม เมื่อเปรียบเทียบระดับทักษะต่อวิชาชีพครูระหว่างนิสิตที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน พบว่า นิสิตที่ผู้ปกครองมีอาชีพเกษตรกร มีทักษะที่ดีต่อวิชาชีพครูสูงกว่านิสิตที่ผู้ปกครองมีอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานสถานประกอบการเอกชน รับราชการ และประกอบอาชีพอิสระอื่น ๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนิสิตที่ผู้ปกครองมีอาชีพเกษตรกร มักจะมีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด ซึ่งมีพื้นที่เหมาะสมในการทำอาชีพมากกว่าในเมืองใหญ่ และจากข้อมูลที่สามารถได้ในการวิจัยนี้ พบว่า นิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัดมีทักษะที่ดีต่อวิชาชีพครูในระดับสูง ซึ่งอาจจะเป็นผลโดยอ้อมจาก

อิทธิพลของค่านิยมการประกอบอาชีพรับราชการของครอบครัว ดังที่ปรากฏในงานวิจัยโครงการสภาพแวดล้อมห้องเรียน (กรมการฝึกหัดครู. 2529) ที่พบว่าภูมิหลังครอบครัวของนักเรียน ส่งผลโดยอ้อมต่อเจตคติต่อวิชาเรียน โดยส่งผลผ่านกลุ่มตัวแปรพื้นความรู้เดิม และความใฝ่ฝันในการศึกษาของนักเรียนแล้วจึงส่งผลมายังเจตคติต่อวิชาที่เรียน สาเหตุอีกประการหนึ่ง อาจมาจากการที่การกระจายรายได้ไปสู่ภาคเกษตรยังน้อยกว่าภาคอื่น ๆ (เมธี ครองแก้ว. 2538 : 1) ผู้ที่มีอาชีพเกษตรกรจึงมักมีทัศนคติต่อวิชาชีพครู อันเป็นวิชาชีพรับราชการที่อยู่ใกล้ตัวที่สุด เพราะมีโรงเรียนอันเป็นที่ทำงานของครูกระจายอยู่ทั่วทุกพื้นที่ ว่าเป็นอาชีพที่มีความมั่นคงสูง มีรายได้ที่แน่นอน มีเกียรติในสังคม และได้ถ่ายทอดค่านิยมเหล่านี้มายังบุตรก็เป็นได้ ลักษณะทำนองเดียวกันนี้พบจากผลงานวิจัยของวิทเทเกอร์ (Whitaker. 1993 : 1449A) ที่สรุปว่านักเรียนมัธยมปลายในเขตชานเมืองของแคนาดาส่วนใหญ่ เห็นว่าบิดามารดามีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของพวกเขา

7. นิสิตที่มีเหตุผลในการเข้าศึกษาเพราะความมุ่งหวังในการศึกษาและอาชีพ นิสิตที่เข้าศึกษาเพราะได้รับการสนับสนุนจากบุคคลอื่น และเพราะเหตุผลส่วนตัว ต่างก็มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครูในระดับสูง ทั้งนี้อาจเนื่องจาก นิสิตที่เข้ามาศึกษาไม่ว่าจะด้วยเหตุผลใดก็ตาม เมื่อมาได้รับประสบการณ์การเรียนการสอนจากมหาวิทยาลัย และมีความพึงพอใจมากต่อประสบการณ์ที่ตนได้รับก็อาจจะปรับเปลี่ยนทัศนคติต่อวิชาที่เรียนมาเป็นทางบวกเพิ่มขึ้นได้ การวิจัยโครงการสภาพแวดล้อมห้องเรียน (กรมการฝึกหัดครู. 2529) พบว่า ความใฝ่ฝันในการศึกษาหรือความประสงค์ที่จะได้รับการศึกษาสูง ๆ ได้ส่งผลโดยอ้อมต่อเจตคติที่ดีต่อการศึกษา นักเรียนที่มีความมุ่งมั่นจะศึกษาต่อไปในระดับสูงจะมีเจตคติเชิงบวกต่อวิชาและโรงเรียนเบื้องต้น ซึ่งจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านเจตคติอย่างสม่ำเสมอ ทั้งความใฝ่ฝันในการศึกษานี้ก็ได้รับอิทธิพลโดยตรงจากภูมิหลังของครอบครัว ซึ่งเป็นผู้สนับสนุนทั้งทางทุนทรัพย์และร่างกายแรงใจให้กับนิสิต ภูมิหลังด้านครอบครัวได้ส่งผลต่อค่านิยม และค่านิยมนี้เองที่ส่งผลต่อเจตคติต่อวิชาชีพ

เมื่อเปรียบเทียบทัศนคติของนิสิตที่มีเหตุผลในการเข้าศึกษาต่างกัน พบว่า นิสิตที่เข้าศึกษา เนื่องจากมีความมุ่งหวังในการศึกษาและอาชีพ มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครูสูงกว่านิสิตกลุ่มที่เข้าศึกษาเพราะเหตุผลส่วนตัว และกลุ่มที่เข้าศึกษาเพราะได้รับการสนับสนุนจากบุคคลอื่น ที่เป็นดังนี้อาจเนื่องจากนิสิตที่เข้าศึกษาเพราะมีความมุ่งหวังในการศึกษาและอาชีพมีจุดหมายและอุดมการณ์ในการเข้าศึกษาอย่างชัดเจน มีความต้องการเข้าสู่อาชีพ เพราะเห็นว่าเป็นอาชีพที่สามารถสร้างประโยชน์ให้กับส่วนรวมได้ สร้างความภาคภูมิใจ เป็นอาชีพที่มีความรับผิดชอบและ

เสียสละ ดังที่พบในผลงานวิจัยของ ทองเหลา ฤทธิ์รุ่ง (2531 : บทคัดย่อ) และผลงานวิจัยของศรีใส (Srisai. 1993 : 2122A) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรและความสำเร็จในการฝึกสอน กับทักษะต่อวิชาชีพครู และพบว่า นักศึกษาครูที่มีทักษะที่ดีต่อวิชาชีพครูก่อนเริ่มเรียนวิชาชีพครู มีทักษะที่ดีต่อวิชาชีพครู หลังจากการฝึกสอนและเรียนจบแล้ว จึงส่งผลให้นิสิตที่มีเหตุผลเพราะความมุ่งมั่นในการศึกษาและอาชีพมีทักษะต่อวิชาชีพครูสูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ ก็เป็นไปได้

8. นิสิตจากเกือบทุกสาขาวิชาเอกมีทักษะที่ดีต่อวิชาชีพครูในระดับสูง ยกเว้นนิสิตจากสาขาวิชาเอกศิลปศึกษาและเทคโนโลยีทางการศึกษา ซึ่งมีทักษะที่ดีต่อวิชาชีพครูในระดับปานกลาง และเมื่อเปรียบเทียบทักษะต่อวิชาชีพครูของนิสิตจากต่างวิชาเอกกัน พบว่า นิสิตวิชาเอกการประถมศึกษา มีทักษะที่ดีต่อวิชาชีพครูสูงกว่านิสิตสาขาวิชาเอกศิลปศึกษา และนิสิตวิชาเอกภาษาไทย และนิสิตวิชาเอกพลศึกษามีทักษะที่ดีต่อวิชาชีพครูสูงกว่านิสิตวิชาเอกศิลปศึกษา จากการที่นิสิตส่วนใหญ่จากเกือบทุกวิชาเอกมีทักษะที่ดีต่อวิชาชีพครูในระดับสูงอาจเนื่องจากความมุ่งมั่นในการศึกษาและอาชีพอยู่ในระดับสูง และเมื่อเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัย ได้รับประสบการณ์การศึกษา โดยเฉพาะทางวิชาการและทางสังคมเป็นที่พึงพอใจ ก็อาจทำให้มีทักษะที่ดีต่อวิชาชีพ อย่างไรก็ตามการที่นิสิตวิชาเอกการประถมศึกษา มีทักษะต่อวิชาชีพครูในระดับสูงกว่านิสิตวิชาเอกศิลปศึกษาและนิสิตวิชาเอกภาษานั้น อาจเนื่องมาจากการที่นิสิตวิชาเอกการประถมศึกษาส่วนใหญ่ เป็นนิสิตในโครงการเพชรในตม ซึ่งเป็นโครงการที่รับนิสิตจากหมู่บ้านในโครงการพัฒนาป้องกันตนเองจากต่างจังหวัด นิสิตเหล่านี้ได้รับความช่วยเหลือจากทางมหาวิทยาลัยและกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในด้านทุนการศึกษาและที่พักอาศัยขณะศึกษา และเมื่อจบแล้วมีงานรองรับที่ภูมิลำเนาของตน จึงอาจมีส่วนทำให้นิสิตเหล่านี้มีทักษะที่ดีต่อวิชาชีพครู เพราะมองเห็นโอกาสก้าวหน้าในอนาคตและมีความมั่นคงในจิตใจสูง ในขณะที่นิสิตวิชาเอกศิลปศึกษา และภาษาไทย เมื่อเรียนจบยังต้องออกหางานทำแข่งขันกับบัณฑิตจากสถาบันอื่น ๆ หนึ่งบัณฑิตทางศิลปศึกษาบางส่วนก็ได้เข้าสู่วิชาชีพครู แต่หันไปประกอบอาชีพอิสระ อันเป็นลักษณะอย่างหนึ่งของบุคลากรทางด้านนี้ จึงอาจทำให้มีทักษะต่อวิชาชีพครูในทางบวกไม่สูงนัก ส่วนความแตกต่างระหว่างนิสิตวิชาเอกพลศึกษากับศิลปศึกษานั้น อาจเนื่องจากธรรมชาติของวิชาที่ทำให้มีประสบการณ์การเรียน และแบบของการเรียนต่างกัน และส่งผลต่อทักษะต่อวิชาชีพที่แตกต่างกัน ดังเช่นในงานวิจัยของ มิดเดิลมิส (Middlemiss. 1991 : 3993A) ที่ศึกษาผลของแบบการเรียน และฐานะของวิชาชีพต่อทักษะต่อเนื้อหาวิชาที่เรียน และพบว่า แบบของการเรียนส่งผลต่อความแตกต่างของทัศนคติ ซึ่งในเรื่องนี้ เบนเนท (Bennet. 1989 : 2076A) ได้ศึกษาทักษะต่อวิชา

ชีพของครูศิลป และพบว่า ครูศิลปมองตนเองว่ามีลักษณะกึ่งแปลกแยก (semi-detached) จากวิชาชีพครูในด้านการเป็นสมาชิกขององค์กรวิชาชีพ ความผูกพันกับวิชาชีพ และความมุ่งมั่นที่จะทำงานในวิชาชีพ และสาเหตุประการสำคัญได้แก่ แบบของการฝึกอบรม ซึ่งส่งผลต่อทัศนคติต่อวิชาชีพ และพฤติกรรมบางประการด้วย

9. นิสิตทั้งที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมสูง ปานกลาง ต่ำ มีทัศนคติต่อวิชาชีพครูในระดับสูง และเมื่อเปรียบเทียบนิสิตจากทั้งสามกลุ่มพบว่า นิสิตที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมสูง มีทัศนคติต่อวิชาชีพครูสูงกว่านิสิตที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำ และปานกลาง ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าการที่นิสิตที่มีความสำเร็จด้านการศึกษาเป็นสิ่งจูงใจให้อยากประสบความสำเร็จในทำนองเดียวกันนั้นอีก จึงมีความรู้สึกที่ติดต่อกันนั้น นอกจากนี้ การที่นิสิตมีเกรดเฉลี่ยสูง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมชาติของวิชาชีพครู ช่วยให้เห็นประโยชน์ของวิชาชีพนี้มากขึ้นจึงมีทัศนคติทางบวกต่อวิชาชีพครูสูงก็เป็นได้ การมีคุณลักษณะด้านวิชาการสูงเช่นนี้ สอดคล้องกับคุณลักษณะที่ดีของครูดังที่กรมการฝึกหัดครู (2516 : 17-18) ได้สรุปไว้ และสอดคล้องกับทฤษฎีการเสริมแรงของสกินเนอร์ (Skinner, 1958 : 969-977) ที่กล่าวว่า ความสำเร็จในการกระทำอันหนึ่งจะเป็นสิ่งเร้าให้ทำพฤติกรรมอีกอันหนึ่งในทำนองเดียวกัน

10. จากการศึกษาระดับความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยโดยจำแนกตามตัวแปร ได้แก่ เพศ ชั้นปี ภูมิฐานะ ระดับเศรษฐกิจของนิสิต อาชีพของผู้ปกครอง เหตุจูงใจในการเข้าศึกษา วิชาเอก คะแนนเฉลี่ยสะสม ปรากฏผล ดังนี้

จากการศึกษาความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยของนิสิตเพศชาย พบว่า มีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผลการวิจัยที่ว่า มหาวิทยาลัยสนับสนุนให้นิสิตจัดแสดงผลงานทางวิชาการและวิชาชีพ ซึ่งส่วนใหญ่ นิสิตเพศชายจะเป็นผู้นำทางด้านการจัดกิจกรรม และได้รับการยอมรับจากสมาชิก ส่วนเมื่อศึกษาความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย จำแนกตามชั้นปี พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 1 มีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผลการวิจัยที่พบว่า นิสิตรุ่นพี่ให้คำแนะนำด้านการเรียนและการฝึกปฏิบัติแก่รุ่นน้อง ซึ่งอาจส่งผลให้นิสิตมีความรัก ความประทับใจ และเกิดความผูกพันในกลุ่มของนิสิต ทำให้สามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อน ๆ ได้ดีและร่วมมือจัดกิจกรรมเผยแพร่ความรู้เพื่อชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย ประกอบกับมหาวิทยาลัยให้การสนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมอย่างเพียงพอ ซึ่งนิสิตชั้นปีที่ 1 มีความพึงพอใจต่อกิจกรรมที่มหาวิทยาลัยจัดให้มีขึ้น ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อนิสิตอย่างมาก

จากการศึกษาความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย พบว่า นิสิตที่มีภูมิลำเนาต่างจังหวัด มีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องจาก นิสิตบางส่วนมาจากโครงการเพชรในตม ซึ่งโครงการนี้ได้รับความช่วยเหลือจากทางมหาวิทยาลัย และกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ด้านทุนการศึกษาและที่พักอาศัยขณะศึกษา และเมื่อจบการศึกษาแล้ว มีอาชีพรองรับที่ภูมิลำเนาของตน ประกอบกับอาชีพครูต่างจังหวัดมีบทบาทสำคัญต่อชุมชนอย่างเด่นชัด อันเป็นแบบอย่างที่ดีและเป็นที่ยอมรับจากชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทองเหลา ฤทธิ์รุ่ง (2531 : 78) ที่ว่าอาชีพครูเป็นอาชีพที่มีความสำคัญต่อชุมชนและสังคม อาชีพครูเป็นอาชีพที่ประพุดิตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนได้ และเป็นอาชีพที่น่าภาคภูมิใจ

จากการศึกษาระดับเศรษฐกิจของนิสิต พบว่า นิสิตที่มีระดับเศรษฐกิจต่ำมีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนิสิตกลุ่มนี้มีความคิดว่า อาชีพครูเป็นวิชาชีพทางการศึกษาที่มีค่าใช้จ่ายต่อหัวในระดับต่ำ เป็นอาชีพที่มีเกียรติ ทั้งได้ใช้ความรู้ความสามารถให้เกิดความภาคภูมิใจต่อตนเองและครอบครัว ส่วนนิสิตที่มีระดับเศรษฐกิจสูง ก็มีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยในระดับมากเช่นเดียวกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนิสิตกลุ่มนี้มีรายได้ทางเศรษฐกิจสูงอยู่แล้ว จึงไม่มีความจำเป็นจะต้องเลือกอาชีพที่ทำรายได้ให้ตนเองสูงอีก อีกทั้งอยากเสียสละและใช้ความรู้ความสามารถของตนเองทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมและชุมชน

จากการศึกษาความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยพบว่า นิสิตที่ผู้ปกครองมีอาชีพเกษตรและค้าขาย มีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก อาชีพครูเป็นอาชีพที่มีค่าใช้จ่ายต่อหัวในการเข้าศึกษาต่ำ ส่งผลให้นิสิตที่มีผู้ปกครองที่มีอาชีพเกษตรกรและค้าขายเลือกเข้าศึกษาเป็นส่วนใหญ่ เมื่อนิสิตกลุ่มนี้ได้เข้าศึกษาทำให้พบกลุ่มเพื่อนที่มีอาชีพของผู้ปกครองในระดับใกล้เคียงกัน ส่งผลให้นิสิตเกิดความเข้าอกเข้าใจกัน มีการดำเนินกิจกรรมร่วมกัน และมีการยอมรับซึ่งกันและกัน ทำให้นิสิตมีความพึงพอใจในระดับมาก

จากการศึกษานิสิตที่เข้าศึกษาเพราะมีความมุ่งหวังการศึกษาและอาชีพ และนิสิตกลุ่มที่เข้าศึกษาเพราะได้รับการสนับสนุนจากบุคคลอื่น พบว่า มีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก นิสิตสองกลุ่มนี้มีความประทับใจต่ออาชีพครู เพราะคิดว่าอาชีพครูเป็นอาชีพที่มีเกียรติ ได้รับการเคารพยกย่องจากสังคมและชุมชนเป็นอย่างดี

จากการศึกษาความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย จำแนกตามสาขาวิชาเอก พบว่า นิสิตวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส วิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์

วิทยาศาสตร์-เคมี วิทยาศาสตร์-ฟิสิกส์ วิทยาศาสตร์กายภาพชีวภาพ สังคมศึกษา พลศึกษา การแนะแนว และการประถมศึกษา มีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากวิชาเอกดังกล่าว เมื่อนิสิตสำเร็จการศึกษาแล้ว มักจะมีอาชีพครูรองรับโดยตรง ประกอบกับวิชาเอกดังกล่าว จำเป็นต้องมีวิชาชีพปฏิบัติ ซึ่งเป็นวิชาบังคับที่จะต้องทำกิจกรรมร่วมกัน ทำให้นิสิตได้มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน เกิดกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติร่วมกันมากขึ้น จึงมีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยในระดับมาก

ส่วนนิสิตที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำ พบว่า มีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก นิสิตกลุ่มนี้มักจะสนใจในการจัดกิจกรรมและสามารถดำเนินการได้เป็นอย่างดี จนได้รับการยอมรับและยกย่องจากมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นการลดปมด้อยทางด้านการเรียน ส่งผลให้นิสิตกลุ่มนี้มีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยในระดับมาก

11. นิสิตคณะศึกษาศาสตร์โดยส่วนรวมมีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตมีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ด้านวิชาการมากเป็นอันดับสูงสุด รองลงมา คือ ด้านสังคมและอันดับสุดท้ายคือด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งนิสิตมีความพึงพอใจประสบการณ์ด้านนี้ในระดับปานกลาง ที่เป็นอย่างนี้อาจเนื่องมาจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีประสบการณ์ด้านการเตรียมทรัพยากรบุคคลออกสู่วิชาชีพครูมาเป็นเวลาอันยาวนาน ทั้งมีการพัฒนาการเรียนการสอนและหลักสูตรให้ทันสมัยอยู่เสมอ มีการวิจัยทางวิชาการ โดยบุคลากรในมหาวิทยาลัย และนำผลการวิจัยมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงกระบวนการเรียน จึงทำให้มหาวิทยาลัยมีศักยภาพในการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะในด้านวิชาชีพครูสูงเป็นไปตามความคาดหวังของนิสิตและสังคม นอกจากนี้อาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ยังมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพในทุก ๆ ด้าน (มาลินี แซ่เคื่อง, 2533 : บทคัดย่อ) จึงทำให้อาจารย์ส่วนใหญ่อุทิศตัวต่อการสอน และมีความสัมพันธ์กับนิสิตในระดับดี ส่งผลให้บรรยากาศการเรียนการสอนโดยทั่วไปเป็นที่น่าพึงพอใจของนิสิต ทั้งนิสิตในมหาวิทยาลัยก็มีความสามัคคี มีความประพฤติเรียบร้อย มีการรักษาวัฒนธรรมประเพณีสืบเนื่องมาจากการที่เดิมมหาวิทยาลัยเคยเป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษา จึงช่วยให้ประสบการณ์ด้านสังคมเป็นที่พึงพอใจของนิสิตในระดับมาก อย่างไรก็ตาม ในด้านประสบการณ์สิ่งแวดล้อม นิสิตส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องจากในสภาพปัจจุบัน มหาวิทยาลัยได้มีการเจริญเติบโตทางวิชาการ มีการเปิดสาขาวิชาเรียนเพิ่มมากขึ้น และรับนิสิตเข้าศึกษาจำนวนมากขึ้น แต่สถานที่เรียนไม่เพียงพอ สนามของมหาวิทยาลัยมีขนาดเล็ก ขาดที่นั่งพักผ่อนของนิสิต และขาดอุปกรณ์การสอน เนื่องจากมหาวิทยาลัยได้รับ

งบประมาณเพิ่มขึ้นไม่สมดุลกับสัดส่วนของนิสิตที่เพิ่มขึ้น จึงอาจเป็นสาเหตุให้นิสิตมีความพึงพอใจ ประสพการณ์ด้านนี้ในระดับปานกลาง

12. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะต่อวิชาชีพครูกับความพึงพอใจต่อประสพการณ์ ในมหาวิทยาลัยของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ ปรากฏว่า ทักษะต่อวิชาชีพครู มีความสัมพันธ์ทางบวก ในระดับสูงกับความพึงพอใจต่อประสพการณ์ในมหาวิทยาลัยของนิสิตในแต่ละด้านและรวมทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเมื่อนิสิตเข้ามาศึกษาวิชาชีพครู ได้เข้าใจถึงธรรมชาติและเรียนรู้สิ่งที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพครูอย่างเป็นกระบวนการต่อเนื่องถึงสี่ปี ทำให้นิสิตเกิดภาวะทางวิชาชีพเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ประสพการณ์ที่ดีมีแนวโน้มที่จะทำให้บุคคลมีความรู้สึกดีต่อสิ่งนั้น และในทางตรงกันข้าม การมีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งที่เรียน และสถานที่เรียนจะช่วยให้ผู้เรียนมีความตั้งใจที่จะเรียนให้ประสบความสำเร็จ และมีทัศนคติที่ดีต่อตนเองและวิชาชีพที่เรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จำปา (Jafar. 1994 : 3725A) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์ต่อตนเอง แรงจูงใจในการทำงาน การรับรู้เกี่ยวกับอาชีพ และทักษะต่อสถานที่เรียน กับผลการเรียนของนักเรียนมัธยม และพบว่า นักเรียนที่มีทัศนคติเชิงบวกต่อโรงเรียนมีมโนทัศน์ต่อตนเองในทางบวกในระดับสูง ผลการเรียนที่ดี ช่วยให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อโรงเรียน และความมีชื่อเสียงของสถานศึกษา กับการมีอาจารย์ที่สอน ตีมีมนุษยสัมพันธ์สูงช่วยให้นักเรียนเลือกมาเรียนที่สถาบันนั้น

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากการที่นิสิตคณะศึกษาศาสตร์โดยส่วนรวมมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครูในระดับสูง แสดงว่า การจัดการเรียนการสอนและประสพการณ์ให้แก่ นิสิตของคณะศึกษาศาสตร์เป็นไปในทิศทางที่ถูกต้อง อย่างไรก็ตาม จากสภาพเศรษฐกิจสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา การศึกษาค้นคว้าเพื่อนำข้อมูลมาช่วยในการวางแผนการเรียนการสอน เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมจะต้องมีอยู่เสมอ เพื่อสนับสนุนให้นิสิตมีทักษะต่อวิชาชีพครูในระดับที่สูงขึ้น เพื่อจะได้เป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าของสังคม นอกจากนี้ ในยุคโลกาภิวัตน์ที่มีการติดต่อสื่อสารถึงกันทั่วโลกอย่างไร้พรมแดน เช่นจากเครือข่ายอินเทอร์เน็ต การเสริมสร้างประสพการณ์ ในด้านการรู้จักเลือกสรรข่าวสาร ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อวิชาชีพจึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นสูง มหาวิทยาลัยจึงควรมีนโยบายและแผนงานที่ชัดเจนในการที่จะสนับสนุนนิสิตให้มีศักยภาพทาง

วิชาการสูงขึ้น และส่งผลให้มีทักษะต่อวิชาชีพดีขึ้น มีความพร้อมที่จะออกไปประกอบอาชีพครู และ มีศักยภาพสูงในการพัฒนาตนเองและพัฒนาการศึกษาของชาติต่อไป

2. ถึงแม้ว่าโดยส่วนรวมนิสิตจะมีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้วพบว่า ประสบการณ์ด้านสิ่งแวดล้อม นิสิตทุกกลุ่มมีความพึงพอใจในระดับปานกลางเท่านั้น ดังนั้น มหาวิทยาลัยจึงควรกำหนดเป้าหมายด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัยโดยเน้นความสำคัญอยู่ในอันดับแรก ๆ เพราะการที่พบว่าทักษะต่อวิชาชีพครูมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยเป็นข้อมูลที่ชี้ให้เห็นว่า การปรับปรุงสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัยอาจส่งผลต่อทักษะต่อวิชาชีพของนิสิตในระดับสูง

3. นิสิตวิชาเอกศิลปศึกษามีทักษะที่ดีต่อวิชาชีพครูโดยส่วนรวมในระดับปานกลาง ซึ่งอาจเนื่องจากธรรมชาติของวิชาทางศิลปที่มีความเป็นเฉพาะตัวสูง หรืออาจเนื่องจากสภาพแวดล้อมในการเรียนการสอนยังขาดความเหมาะสม มหาวิทยาลัยจึงควรให้ความสนใจเป็นพิเศษ และควรศึกษาเพื่อหาสาเหตุที่แท้จริง และหาทางแก้ไขปรับปรุงตามสาเหตุ เพื่อช่วยปรับเปลี่ยนทักษะต่อวิชาชีพให้ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาทักษะต่อวิชาชีพของนิสิตในสาขาอื่น ๆ โดยเฉพาะสาขาที่กำลังขาดแคลนและเป็นที่ต้องการในสังคม เช่น สาขาวิทยาศาสตร์ เป็นต้น

2. ตามที่รัฐบาลมีนโยบายจะเปิดสอนภาษาอังกฤษให้นักเรียนตั้งแต่ระดับประถมศึกษาปี 1 เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จึงอาจมีการขาดแคลนครูสอนภาษาอังกฤษชั้นในอนาคตอันใกล้ จึงควรมีการศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนภาษาอังกฤษ เพื่อนำข้อมูลไปใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนเพื่อเตรียมบุคลากรด้านนี้ให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม

3. ควรมีการศึกษาสมรรถนะของบัณฑิตและบุคลิกภาพของบัณฑิตคณะศึกษาศาสตร์เมื่อเข้าสู่อาชีพครูแล้ว

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

การฝึกหัดครู, กรม. "ลักษณะของครูที่ดี, โครงการวิจัยลักษณะของครูที่ดี. 2516.

_____. รายงานผลการประชุมสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง การวิจัยในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ : การศาสนา 2529.

(*)เจริญ โชติพันธุ์. ค่านิยมในอาชีพครูของนักศึกษาวิทยาลัยครูอุบลราชธานี. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2526.

เจือจันทร์ จงสถิตย์อยู่. แนวคิดและวิธีการวางแผนการศึกษา. กรุงเทพฯ : กองนโยบายและแผนการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2529.

เจลิยว บุรีรักษ์. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2517.

ชม ภูมิภาค. จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2522.

เชิดศักดิ์ โมวาสินธุ์. การวัดทัศนคติและบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน. "การวัดทัศนคติ," ใน เอกสารการอบรมการวิจัยขั้นสูงทางพฤติกรรมศาสตร์ เรื่อง การวัดทัศนคติเพื่อทำนายพฤติกรรม. ภาคฤดูร้อน ปีการศึกษา 2523. หน้า 1-36. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523. อัดสำเนา.

เดโช สนวนานนท์. ปทานุกรมจิตวิทยา. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2512.

ทองเหลา ฤทธิ์รุ่ง. ทัศนคติที่มีต่ออาชีพครูของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์. ปริญญาโท กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2531.

ทิตยา สุวรรณะชฎ. สังคมวิทยา มนุษยวิทยาและจิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : มงคลการพิมพ์, 2527.

มหาวิทยาลัย, ทบวง. ข้อมูลการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2537. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ประกายพริก, กันยายน 2537.

ทิพย์วรรณ นพวงศ์ ณ ออยุธยา. "เรียนเพื่ออะไร," วิทยาคาร, 81(4) : 32-36 ; ตุลาคม-ธันวาคม 2526.

- ธีรพร อวรรณโณ. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
- นัยนา อ่างสันติกุล. การวิเคราะห์องค์ประกอบสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยไทย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522. อัดสำเนา.
- บุญชัย จงกลณี. “บรรยายภาควิชาการในมหา'ลัย : อุดมคติที่ยากต่อการบรรลุถึง,” วารสารศึกษาศาสตร์ (ม.ช.). 12 : 24-26; มิถุนายน-กันยายน 2531.
- ประกอบ คุปรัตน์. “ทิศทางการอุดมศึกษาของประเทศไทยในทศวรรษหน้า,” ใน เอกสารประกอบการบรรยายโครงการประชุมทางวิชาการ เรื่อง การศึกษาเพื่อพัฒนาประเทศ : ทิศทางที่ต้องทบทวน. หน้า 1-5. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.
- ประมวล ศิริพันธ์แก้ว. เหตุผลของนักเรียนชั้น ม.ศ. 3 และ ม.ศ. 5 ในภาคตะวันออกเกี่ยวกับการเลือกและไม่เลือกเรียนทางครู. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2513.
- ✓ พจน์ สะเพียรชัย. “การศึกษากับการพัฒนาเยาวชน,” วารสารการศึกษาแห่งชาติ. 17(2) : 7-16 ; ธันวาคม-มกราคม 2526.
- พรรณี ชูทัย. จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2522.
- พระเทพเวที (ประยุทธ์ ปยุตโต). ธรรมานุชิต. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2533.
- ✓ มนัส ประสงค์. การวิเคราะห์องค์ประกอบที่สัมพันธ์กับการสละสิทธิ์เข้าเป็นนักศึกษาในมหาวิทยาลัยของนักเรียนที่สอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยได้. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526. อัดสำเนา.
- มาลินี แซ่เตื่อง. ทัศนะของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีต่อวิชาชีพและสภาพแวดล้อมในการทำงาน. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533.
- เมธี ครองแก้ว. “สังคมไทยกับการกระจายโอกาสและรายได้,” บทความเสนอในการสัมมนาวิชาการประจำปี 2538 ครั้งที่ 18 เรื่อง การกระจายความเจริญในประเทศไทย. จัดโดย คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ณ โรงแรมรอยัล ออคิด เชอราตัน วันที่ 30-31 มีนาคม 2538.

ยุพา วีระไวยะ และคนอื่น ๆ. รายงานการวิจัยเรื่องการประสานสัมพันธ์ระหว่างการศึกษา
ระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษากับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : โครงการจัดทำแผนอุดม-
ศึกษาระยะยาว ทบวงมหาวิทยาลัย, 2532.

เยาวรินทร์ จันทนัมภุระ. ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของครูในระดับมัธยมศึกษา.
กรุงเทพฯ. 2534.

วรรณวิภา ทองงอก. ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะต่ออาชีพครู วินัยในตนเอง ผลสัมฤทธิ์ทางการ
เรียนและการสอนของนิสิตฝึกสอนวิทยาลัยวิชาการศึกษา พิษณุโลก ปริญญาโท
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2517.

วิชัย วงษ์ใหญ่. "การปรับรื้อระบบหลักสูตรและการสอนทางศึกษาศาสตร์," ใน การสัมมนาทาง
วิชาการ เรื่อง วิสัยทัศน์ศึกษาศาสตร์ในทศวรรษหน้า. หน้า 60-65. เชียงใหม่ : คณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2536.

วิภา เกษรศิริเจริญ. ประสิทธิภาพक्रमมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521. อัดสำเนา.

ศรีนครินทรวิโรฒ, มหาวิทยาลัย. คู่มือการเรียนระดับปริญญาตรี (ภาคปกติ) ประจำปีการศึกษา
2538. หน้า 10-12, 16. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538.

_____. "หลักสูตรคณะศึกษาศาสตร์," ใน คู่มือและหลักสูตรการศึกษาชั้นปริญญาตรี ฉบับ
ปรับปรุง ครั้งที่ 4 พ.ศ. 2536. หน้า 1-6. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2536.

_____. สรุปจำนวนนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประจำปีการศึกษา 2538. หน้า 8.
กรุงเทพฯ : กองบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538.

สนั่น รัตนวงศ์. ทักษะต่อวิชาชีพของครูบรรจุใหม่ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัด
นครศรีธรรมราช. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2526.

สมพงษ์ เกษมสิน. การบริหารงาน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2520.

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. "ความพึงพอใจที่มีต่อสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยของนิสิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย," ใน วารสารบัณฑิตวิทยาลัย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
6 : 84-90 ; ธันวาคม 2528.

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. "สาเหตุการออกจากมหาวิทยาลัยกลางคัน." ใน วารสารการศึกษาแห่งชาติ.

14 (4) : 68-83 ; เมษายน-พฤษภาคม 2523.

สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. "การวิจัยเกี่ยวกับครูและพฤติกรรมของครู." ใน ประมวลสาระชุดวิชาการวิจัยหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน. หน่วยที่ 8-11. หน้า 229-235. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2536.

อดิสร วิริยะประสพโชค. การศึกษาทัศนคติของเกษตรกรต่อโครงการปรับปรุงระบบส่งเสริมการเกษตรแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2525. อัดสำเนา.

อรรถพ คุณพันธ์. การสร้างแบบสำรวจจำแนกสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521. อัดสำเนา.

อรนุช ปุณยกก. การวิเคราะห์องค์ประกอบที่สัมพันธ์กับการออกกลางคันของนิสิตชั้นปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526. อัดสำเนา.

Allport, G. N. Handbooks of Social Psychology. Massachusetts : Clark University Press, 1940.

Armstrong, Betty Wise. "Perception of Alabama Teachers toward their Teacher Education Programs : A Comparative Study," Dissertation Abstract International. 55, 3 (1994) : 535 A.

Astin, Alexander W. The College Environment. Washington, D.C. : American Council on Education, 1968.

_____. Preventing Students from Dropout. 3rd. ed., San Francisco : Jossey - Bass, Inc., 1977.

Bandura, Albert. Social Foundations of Thought and Action : A Social Cognitive Theory. New Jersey : Prentice - Hall, 1986.

Bennet, Carey. "Art Teacher's Careers and Career Perceptions," University of Oxford (United Kingdom) Dissertation Abstract International. Vol. 49 No. 8 February 1989. 342 A.

Bloom, Benjamin S. The Taxonomy of Educational Objectives. New York : David McKay Co., Inc., 1956.

- Buckley, Kathleen Marie "Career Maturation Patterns of Teachers in two Suburban School Systems," Boston College. Dissertation Abstract International. Vol. 51. No. 8 February 1991. 2576A.
- Chickering, Auther W. and Robert Blackburn. The Undergraduate. Unpublished Manuscript, 1970.
- Clark, Candace Louis. "Teacher Learning to Teach : Stories Teachers Tell." University of Illinois at Urbana Champaign. Dissertation Abstract International. Vol. 53 No. 7 January 1993. 2332A.
- Cope, Robert and William Hannah. Revolving College Doors. New York : John Wiley & Sons, Inc., 1975.
- Cronbach, Lee J. Essentials of Psychological Testing. 4th. ed., New York : Harper & Row, 1984.
- Cross, Sandra Jean. "The Passion to Teach : How to Identify and Retain Outstanding Teachers," Dissertation Abstract International. 54, 4 (1993) : 1323 a.
- Cruze, Wondel W. Educational Psycholgy. New York : The Ronel Press Co., 1974.
- Dipboye, W. J. and W.F. Anderson. "The Ordering of Occupational Values by High School Fresh men and Seniors," Personal and Guidance Journal. 38 (2) : 121-124, October 1954.
- Edwards, Allen L. Techniques of Attitude Scale Construction. New York : Appleton Century Crofts, Inc., 1957.
- Ehrenreich, Barbara. "Making Sense of la Différence," Time. Vol. 139 No. 3 January 1992. p.39.
- Evans, J. M.; and M. M. Brueckner. Teaching and You : Committing, Preparing and Succeeding. Needham Heights, Mass. : Allyn and Bacon, 1992.
- Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology and Education. 5th. ed., New York : McGraw - Hill Book Co., 1981.
- Fishbein, Martin and Icek Ajzen. Belief, Attitude, Intention and Behavior. Manila : Adison - Wesley Publishing Co., Inc., 1975.

- ✓Gorman, Christine. "Sizing up the Sexes," Time. Vol. 139 No. 3 January 20, 1992. p.32-39.
- Greenwald, A. G. Psychological Foundation of Attitude. New York : Academic Press, 1968.
- ✓Gribbons, Warren D. and Paul R.Lohnes. "Shifts in Adolescents Vocational Values," Personal and Guidance Journal. 44(3) : 248-252 November, 1965.
- Hilgard, Ernest R. Introduction to Psychology. New York : Harcourt, Brace & World, Inc., 1962.
- Insko, Chester A. Thories of Attitude Change. New York : Appleton - Century - Crofts, 1967.
- ✓ Jackson, Robert Charles. "Motivation for Teaching : An Analysis of the Motive for Teaching among Selected University of Akron Students," Dissertation Abstract International. 53, 7 (1993) : 2333 A
- Jafar, Rasmi A. "A Study of Self-Concept, Motivation to Work, Career Awareness, Attitude toward School, and Anticipated Learning Outcome of Students Attending an Alternative School or High School," Texas Woman's University. Dissertation Abstract International. Vol. 54 No. 10 April 1994. 3725A.
- Kendler, Howard H. Basic Psychology. California : W. A. Benjamin Inc., 1974.
- Kerry, Trevor. Invitation to Teaching. New York : Basil Blackwell Inc., 1986.
- Kiesler, Charles H., B. E. Collins and N. Miller. Attitude Change. New York : John Wiley, 1965.
- Klausmeir, H. and R. E. Ripple. Learning and Human Abilities. New York : Harper and Row Publisher, Inc., 1971.
- Krathwohl, David R.; Benjamin S. Bloom. and Bertram B. Masia. Taxonomy of Educational Objectives; The Classification of Educational Goals, Handbook II : Affective Domain. New York : Longman, Green and Co., Ltd., 1964.

- Krejcie, Robert V. and Daryle M. Morgan. "Determining Sample Size for Research Activities," Educational and Psychological Measurement, 30 : 607-610; Autumn, 1970.
- Levin, J. and Others. "Critical Experiences in Student Teaching : Effects on Career Choice and Implications for Program Modification," Paper Presented at the Annual Meeting of the American Educational Research Association. (69th Chicago, IL. March 31- April 4, 1985.
- Lockwood, Jeffrey Frank. "The Effect of Research-Based Science Instruction on the Attitudes of Students, by Gender, Towards Science, Scientists and Career in Science," University of Arizona. Dissertation Abstract International. Vol. 55 No. 4 October 1994. 922A.
- McGuire, W. J. "The Nature of Attitude and Attitude Change." The Handbook of Social Psychology. Lindzey, G. and E. Aronson. (Eds.) 2nd ed., Cambridge, Mass. : Addison Wesley, 1969.
- Martin, Gloria Jansonius. "Teachers' Perception on First Year Teaching and the Role of Teacher Education Program on Teaching, Dissertation Abstract International. 52, 3 (1991) : 885 A.
- Middlemiss, Elizabeth Dixon. "Staff Development and the Teachers as Student : Effects of Preferred Learning Styles and Career Stages on Attitudes toward Staff Development Courses and on Usage of Course Content," Georgia State University. Dissertation Abstract International. Vol. 51 No. 12 June 1991. 3993A.
- Nelson, Jack L. The Foundation of Education : Stasis and Change. New York : Random House, 1984.
- Newcomb, Theodore M. Social Psychology. New York : Dryden Press, 1954.
- _____. The Acquaintance Process. New York : Holt, Rinehart and Winston, 1961.
- Oskamp, Stuart. Attitude and Opinions. Englewood Cliffs, N. J., Prentice - Hall, 1968.
- Pantages, Timothy J. and Carol F. Creedon. "Studies of College Attrition : 1950-1957." Review of Educational Research. 48 (1) : 49-101; Winter, 1978.

- Rokeach, Milton. Beliefs, the Reformation and the Social Change. London : Macmillan, 1972.
- Rosenburg, M. J. "A Structional Theory of Attitude Dynamics." The Public Opinion Quarterly. 24 : 322. Spring, 1960.
- Secord, Paul F. and Carl W. Backman. Social Psychology. New York : McGraw - Hill, 1964.
- Senita, Gail Merein. "The Effects of A Yearlong Clinical Supervision Internship Program on the Attitudes and Teaching Behaviors of Preservice Teachers." Dissertation Abstract International. 54, 12 (1994) : 4411A.
- Shaver, Kelly G. Principles of Social Psychology. Cambridge, Massachusetts : Winthrop Publishers, Inc., 1977.
- Sherief, M. and C. Hovland. Social Judgement : Assimilation and Contrast Effect in Communication and Attitude Change. New Haven: Yale University Press, 1961.
- Skinner, B. F. "Teaching Machines," Science. 128 (October 1958), 969-977.
- Sprik, Jeanette Fay. "Change in the Career Goals and Attitudes of Undergraduates : A Longitudinal Panel Study of the University of Michigan Class of 1983," University of Michigan. Dissertation Abstract International. Vol. 50 No. 6 December 1989. 1568A.
- Srisai, Suttanu. "The Study of Relationships between Selected Factors and Students' Success in Student Teaching and Attitude toward Teaching as a Career," Northern Illinois University. Dissertation Abstract International. Vol. 54. No. 6 December 1993. 2122A.
- Strike, Kenneth A. "Is Teaching a Profession : How Would We Know?," Journal of Personnel Evaluation in Education. 4, 1 (1990) : 91-117.
- Thurstone, L. L. Theory of Measurement. New York : John Wiley and Sons, 1967.
- Tinto, Vincent. "Dropout from Higher Education : A Theoretical Synthesis of Recent Research," Review of Educational Research. 45 (1) 89-125; Winter, 1975.

Triandis, Harry C. Attitude and Attitude Change. New York : John Wiley and Sons, Inc., 1971.

Whitaker, Shirley. "A Survey of the Career Attitudes that Influence Career Maturity in Grade Nine Students," The University of Manitoba (Canada). Master Thesis Abstract International. Vol. 31 No. 4 Winter 1993. 1449A.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

หนังสือแนะนำและแบบสอบถาม

บันทึกขอมติ

3 พ.ย. 2538

ส่วนราชการ ... คณะรัฐมนตรี ... 268

ที่ ... 1007/4907 วันที่ 3 พฤศจิกายน 2538

เรื่อง ... ขอความเห็นชอบ

เรียน ...

ที่คณะรัฐมนตรี ขอรับรองว่า นางสาววิมลนาถ กิตติเมทนีดล เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
 วิชาเอกการทูตศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
 นิสิตผู้มีความประสงค์จะมาฝึกสอนขอทุน สหกรณ์การศึกษากันทั่ว เพื่อหาทุนปริญญาโท
 เรื่อง ... ขอความเห็นชอบของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร

ดร.จางวรณ	ตบถ	ประธาน
รศ.พร.วิชัย	วงษ์ใหญ่	กรรมการ

สิ่งที่นิสิตขอทุนขอความเห็นชอบจาก ... ขอความเห็นชอบระดับชั้นปีที่ 1 - 4
 ถูกพิจารณา ... ในระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2538 ...

มติที่มหาวิทยาลัยเห็นชอบว่า ... และขอความเห็นชอบ
 ขอมติขอทุน ...

...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...

...
 ...
 ...

บันทึกข้อความ

จดหมาย (บางงาน)
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
เลขรับ 1812
วันที่ 19.05.38
เวลา 15.10.40

ส่วนราชการ วิทยาลัย มศว ประสานมิตร โทร. 268

ที่ ทพ. 1007/ 5954 วันที่ 19 ธันวาคม 2538

เรื่อง ขอลงความอนุเคราะห์

เรียน รองคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มศว บางเขน

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นางสาววันเภา หัดเปิบ เป็นนิสิตระดับปริญญาตรี
วิชาเอกการอุดมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง ทักษะต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

ดร.จรรพวรรณ สกฤต

ประธาน

รศ.ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่

กรรมการ

สิ่งที่นิสิตฯ ขอความอนุเคราะห์ คือ ขอให้นิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 - 4 ทุกวิชาเอกที่เรียนที่บางเขน
เป็นกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม ในระหว่างเดือนกันยายน 2538 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคณาจารย์
ช่วยเหลือนักเรียนอนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดปรานแก่นิสิตผู้นี้ด้วย

[Signature]

(นางสาวศิริภา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ศาสตราจารย์ ดร. เสงี่ยม ใจจง

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

[Signature]

19 10 38

แผนกการอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

ธันวาคม 2538

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

เรียน

ดิฉัน นางสาววัลนิภา พัดเปีย นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ไคร่ขอความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถาม เพื่อประกอบการทำปฏิญานพนธ์เรื่อง ทศนะต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์และมีความสำคัญยิ่งต่อการวิจัยครั้งนี้ ผลของการวิจัยจะเป็นแนวทางในการวางแผนปรับปรุงการเรียนการสอนและสภาพภายในมหาวิทยาลัยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ดิฉันหวังเป็นอย่างยิ่งในความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาววัลนิภา พัดเปีย)

นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการอุดมศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

แบบสอบถาม

แบบสอบถามงานวิจัย

เรื่อง

ทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ
ชั้นปี ภูมิลำเนา ระดับเศรษฐกิจของนิสิต อาชีพของผู้ปกครอง เหตุสนใจในการเข้าศึกษา วิชาเอก
และคะแนนเฉลี่ยสะสม (ข้อ 1-8)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย โดยแบ่ง
เป็น 3 ประสบการณ์ ได้แก่

1) ประสบการณ์ทางวิชาการ	จำนวน 16 ข้อ
2) ประสบการณ์ทางสังคม	จำนวน 7 ข้อ
3) ประสบการณ์ทางสิ่งแวดล้อม	จำนวน 9 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามทัศนคติของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ต่อวิชาชีพครูเป็นข้อคำถาม
ทั้งหมด 50 ข้อ

2. โปรดตอบแบบสอบถามฉบับนี้ให้ครบถ้วนทุกข้อ อย่าเว้นข้อหนึ่งข้อใดไว้ และตอบ
ให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงที่ท่านประสบ หรือตามความคิดเห็นของท่านให้มากที่สุด

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของท่าน

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน () และกรอกข้อความที่เหมาะสมกับสถานภาพของท่านมากที่สุด

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. ชั้นปี

() ชั้นปีที่ 1

() ชั้นปีที่ 3

() ชั้นปีที่ 2

() ชั้นปีที่ 4

3. ภูมิลำเนา

() กรุงเทพมหานคร

() ต่างจังหวัด

4. รายได้รวมที่ท่านได้รับต่อเดือน

() ไม่เกิน 5,000 บาท

() 5,001 - 10,000 บาท

() มากกว่า 10,000 บาท

5. อาชีพของผู้ปกครอง (ถ้าผู้ตอบเป็นเพศชายให้ตอบอาชีพของบิดา ถ้าผู้ตอบเป็นเพศหญิงให้ตอบอาชีพของมารดา)

() เกษตรกร

() พนักงานรัฐวิสาหกิจ

() ค้าขาย

() รับราชการ

() พนักงานสถานประกอบ () ประกอบอาชีพอิสระอื่น ๆ

การเอกชน

โปรดระบุ

6. เหตุจูงใจในการเข้าศึกษา

() ความมุ่งหวังในการศึกษาและอาชีพ

() การสนับสนุนจากบุคคลอื่น

() เหตุผลส่วนตัว

7. วิชาเอก สาขาวิชา :

☐ ดุริยางคศาสตร์ (ไทย)	☐ วิทยาศาสตร์ - ชีววิทยา
☐ ดุริยางคศาสตร์ (สากล)	☐ วิทยาศาสตร์ - ฟิสิกส์
☐ บรรณารักษศาสตร์	☐ วิทยาศาสตร์กายภาพชีวภาพ
☐ ภาษาไทย	☐ ธุรกิจศึกษา (การตลาด)
☐ ภาษาอังกฤษ	☐ สังคมศึกษา
☐ ภาษาฝรั่งเศส	☐ พลศึกษา
☐ ศิลปศึกษา	☐ การแนะแนว
☐ คหกรรมศาสตร์	☐ เทคโนโลยีทางการศึกษา
☐ วิทยาศาสตร์ - คณิตศาสตร์	☐ การประถมศึกษา
☐ วิทยาศาสตร์ - เคมี	

8. คะแนนเฉลี่ยสะสม

- ☐ 3.00 ขึ้นไป
- ☐ ระหว่าง 2.50 - 2.99
- ☐ 2.49 และต่ำกว่า

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะสำรวจความพึงพอใจของท่านเกี่ยวกับประสบการณ์ที่ท่านได้รับขณะศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย ซึ่งอาจเป็นประสบการณ์ทางวิชาการ ประสบการณ์ทางสังคม หรือประสบการณ์ทางสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

ขอให้ท่านพิจารณาข้อความต่อไปนี้ว่าตรงกับความรู้สึกหรือความคิดเห็นของท่านเพียงใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่มีคำตอบตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุดเพียงแห่งเดียวในแต่ละข้อ

ข้อที่	ข้อความ	ระดับของความคิดเห็น				
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
	<u>ประสบการณ์ทางวิชาการ</u>					
1.	อาจารย์มีการเตรียมการสอน อย่างดีก่อนเข้าสอน.....					
2.	อาจารย์ชี้แจงวัตถุประสงค์ของ การเรียนการสอนในแต่ละวิชา ก่อนทำการสอน.....					
3.	อาจารย์สามารถอธิบายเนื้อหา สาระให้นิสิตเข้าใจได้ง่าย.....					
4.	อาจารย์ใช้อุปกรณ์การเรียนที่ สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา.....					
5.	อาจารย์มีการสร้างความสนใจใน การเรียนแก่นิสิต.....					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับของความคิดเห็น				
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
6.	อาจารย์มีความสามารถในการ ใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องและชัดเจน.....					
7.	อาจารย์มีหลักเกณฑ์ในการวัดผล และประเมินผลการเรียนอย่าง ถูกต้องตามหลักวิชาการ.....					
8.	อาจารย์มีการค้นคว้าหาความรู้ อยู่เสมอ.....					
9.	อาจารย์มีการนำเทคนิควิธีสอน ใหม่ ๆ มาใช้.....					
10.	อาจารย์ได้ผลิตผลงานทางด้าน วิชาการอยู่เสมอ.....					
11.	อาจารย์สนใจในการค้นคว้าและ วิจัยอยู่เสมอ.....					
12.	จำนวนหนังสือที่จำเป็นสำหรับวิชา ชีพครูในห้องสมุดมีเพียงพอ.....					
13.	มหาวิทยาลัยสนับสนุนให้นิสิต จัดแสดงผลงานทางวิชาการและ วิชาชีพ.....					
14.	หลักสูตรวิชาในคณะศึกษาศาสตร์ เน้นกระบวนการพัฒนานิสิตให้ เป็นครูที่มีคุณภาพ.....					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับของความคิดเห็น				
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
15.	หลักสูตรมุ่งพัฒนานิสิตให้มีความรู้ มีคุณธรรม และจริยธรรมในวิชาชีพ ครู.....					
16.	มหาวิทยาลัยจัดให้มีการปฐมนิเทศ เกี่ยวกับการปฏิบัติตนในมหา- วิทยาลัยให้นิสิตเข้าใจ.....					
<u>ประสบการณ์ทางสังคม</u>						
1.	นิสิตรุ่นพี่ให้คำแนะนำด้าน การเรียนและการฝึกปฏิบัติแก่นิสิต รุ่นน้อง.....					
2.	นิสิตสามารถปรับตัวให้เข้ากับ เพื่อน ๆ ได้ดี.....					
3.	นิสิตร่วมมือกันจัดกิจกรรมเผยแพร่ ความรู้แก่ชุมชนเพื่อชื่อเสียงของ มหาวิทยาลัย.....					
4.	นิสิตมีความรักและความผูกพันใน มหาวิทยาลัย.....					
5.	มหาวิทยาลัยให้การสนับสนุนงบ- ประมาณในการจัดกิจกรรมของ นิสิตอย่างเพียงพอ.....					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับของความคิดเห็น				
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
6.	กิจกรรมที่จัดขึ้นในมหาวิทยาลัยมี ประโยชน์ต่อนิสิต.....					
7.	ระเบียบข้อบังคับของมหาวิทยาลัย ที่ใช้กับนิสิตเหมาะสมกับสภาพ สังคมปัจจุบัน.....					
	<u>ประสบการณ์ทางสิ่งแวดล้อม</u>					
1.	การจัดแต่งบริเวณภายใน มหาวิทยาลัยเป็นระเบียบเรียบร้อย.....					
2.	มหาวิทยาลัยจัดที่นั่งพักผ่อนให้ นักศึกษาอย่างเพียงพอ.....					
3.	สถานที่รับประทานอาหารของนิสิต สะอาดถูกหลักอนามัย.....					
4.	ห้องเรียนมีอากาศถ่ายเทสะดวก.....					
5.	สนามกีฬาของมหาวิทยาลัยมี เพียงพอต่อความต้องการใช้.....					
6.	บรรยากาศในห้องเรียนเอื้ออำนวย ต่อกิจกรรมการเรียนการสอน.....					
7.	มหาวิทยาลัยมีบริการให้คำปรึกษา แก่นิสิตอย่างเหมาะสม.....					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับของความคิดเห็น				
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
8.	เมื่อนิสิตเจ็บป่วยได้รับการเอาใจใส่ ดูแลจากอาจารย์.....					
9.	ผู้บริหารดูแลเอาใจใส่ต่อสวัสดิการ ต่าง ๆ ของนิสิต.....					

ตอนที่ 3 ทักษะต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เพื่อสำรวจทักษะของท่านต่อวิชาชีพครู ขอให้ท่านพิจารณาข้อความต่อไปนี้ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่มีคำตอบตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุด เพียงแห่งเดียวในแต่ละข้อ

ข้อที่	ข้อความ	ระดับของความคิดเห็น				
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
1.	ความรู้ทางวิชาชีพครูฝึกให้ท่าน มีความเชื่อมั่นในตนเอง.....					
2.	การเป็นครูเป็นอาชีพที่น่าภูมิใจ.....					
3.	ท่านชอบอภิปรายกับเพื่อนเกี่ยวกับ คุณลักษณะความเป็นครู.....					
4.	อาชีพครูเป็นอาชีพที่มีความมั่นคง สูง.....					
5.	วิชาชีพครูช่วยให้ท่านมองโลกในแง่ดี.....					
6.	ท่านชอบอ่านบทความและวารสาร เกี่ยวกับวิชาชีพครูเสมอ.....					
7.	การเรียนรู้วิชาชีพครูฝึกให้ท่านเป็น คนละเอียดถี่ถ้วน.....					
8.	ความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพครูช่วยให้ ท่านตัดสินใจได้ดีขึ้น.....					
9.	ท่านศรัทธาในความเสียสละของ ครูต่อสังคม.....					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับของความคิดเห็น				
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
10.	อาชีพครูมีอุดมการณ์และ จุดมุ่งหมายที่ชัดเจน					
11.	การสอนเด็กเป็นเรื่องน่าเบื่อหน่าย					
12.	ท่านมีความตั้งใจที่จะหาความรู้ที่ เป็นประโยชน์ต่อวิชาชีพครูเพิ่มเติม เสมอ.....					
13.	การแก้ปัญหาเฉพาะหน้าในขณะ สอนเป็นเรื่องน่าสนุก.....					
14.	ท่านรู้สึกไม่สบายใจที่รู้ว่ามีเด็ก เป็นจำนวนมากยังขาดความ เท่าเทียมทางโอกาสการศึกษา.....					
15.	วิชาชีพครูช่วยให้ท่านมีความอดทน สูงขึ้น.....					
16.	ท่านมั่นใจในความสามารถของ ตนเองว่าจะประกอบอาชีพด้านอื่น ได้ดีกว่าอาชีพครู.....					
17.	วิชาชีพครูช่วยปลูกฝังคุณลักษณะ ประชาธิปไตยแก่ท่าน.....					
18.	ท่านรู้สึกเสียดายที่ไม่ได้เข้าร่วมฟัง การอภิปราย ปัญหาที่เกี่ยวกับการ สอนวิชาชีพครู.....					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับของความคิดเห็น				
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
19.	ครูต้องทำงานหนักจนแทบไม่มีเวลาพักผ่อน.....					
20.	คนที่เรียนอะไรไม่ได้แล้วเท่านั้น ถึงจะมาเรียนทางครู.....					
21.	ท่านเห็นว่าการได้ช่วยสอนให้เด็ก ได้เรียนรู้เป็นสิ่งที่จะทำให้ท่าน บรรลุจุดหมายของชีวิต.....					
22.	การเรียนวิชาชีพครูช่วยให้ท่าน ยอมรับความเปลี่ยนแปลงได้ดีขึ้น.....					
23.	ท่านรู้สึกปวดศีรษะขึ้นมาทันทีเมื่อ คิดว่าเรียนจบแล้วต้องไปเป็นครู.....					
24.	ท่านมาเรียนทางครูด้วยความจำใจ.....					
25.	ท่านศึกษาวิทยาการใหม่ ๆ เพื่อ เตรียมพร้อมก่อนออกไปประกอบ อาชีพครู					
26.	ท่านภูมิใจที่จะมีส่วนช่วยในการ พัฒนาด้านการศึกษาของประเทศ.....					
27.	การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ช่วยให้ท่านมีไหวพริบเพิ่มขึ้น.....					
28.	วิชาชีพครูช่วยให้ท่านสามารถพึ่ง ตนเองได้ดียิ่งขึ้น.....					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับของความคิดเห็น				
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
29.	อาชีพครูเป็นอาชีพที่ทันสมัยอยู่ เสมอ.....					
30.	การได้เรียนวิชาอาชีพครูฝึกให้ท่าน รู้จักควบคุมตนเอง.....					
31.	อาชีพครูเป็นอาชีพที่มีรายได้น้อย.....					
32.	ถ้าเลือกได้ท่านคงไม่มาเรียนวิชา ที่จบแล้วทำงานเป็นครู.....					
33.	ท่านเห็นว่าการเป็นครูในปัจจุบัน มีเกียรติได้น้อยลง.....					
34.	อาชีพครูจะเปิดโอกาสให้ท่านได้ทำ ประโยชน์ต่อส่วนรวม.....					
35.	ท่านเห็นครูที่หมดความอดทนใน การสอนแล้วก็คิดว่าท่านก็คงเป็น เหมือนเขาด้วย.....					
36.	อาชีพครูเปิดโอกาสให้ใช้ความรู้ ความสามารถได้เต็มที่.....					
37.	ความก้าวหน้าทางวิชาการ สาขา ต่าง ๆ มีความสำคัญต่อวิชาอาชีพครู.....					
38.	ท่านทุ่มเทความพยายามให้กับ การเรียนวิชาอาชีพครูอย่างเต็มที่ เพราะเชื่อมั่นในอนาคตที่ดีงาม.....					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับของความคิดเห็น				
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
39.	ท่านไม่ขาดเรียนถ้าไม่มีความ จำเป็นจริง ๆ.....					
40.	ท่านรู้สึกท้อแท้ต่อการเรียนวิชาชีพ ครูบ่อย ๆ					
41.	ท่านสนับสนุนให้ผู้อื่นมาเรียน วิชาชีพครู.....					
42.	อาชีพครูไม่ค่อยมีหลักเกณฑ์อะไร ใคร ๆ ก็สอนได้.....					
43.	ท่านจะยินดีมากถ้าไม่ต้องทำงาน กับนักเรียน.....					
44.	ท่านสนใจการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น มาประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอน.....					
45.	การช่วยให้นักเรียนมีความรู้ขึ้นมา จากที่ไม่เคยรู้เป็นเรื่องน่าภูมิใจ.....					
46.	วิชาชีพครูช่วยให้ท่านเข้าใจสังคม อื่น และเข้าใจความเกี่ยวโยง สัมพันธ์กันไปทั่วโลก.....					
47.	แม้จะต้องไปปฏิบัติงานในที่เสี่ยง อันตราย ท่านคิดว่าความเป็นครู คงช่วยให้ท่านมีความปลอดภัย.....					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับของความคิดเห็น				
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
48.	วิชาชีพครูฝึกให้ท่านสามารถ วิเคราะห์ทางเลือกต่าง ๆ ที่ต้อง เผชิญ.....					
49.	ท่านมั่นใจว่าท่านจะสามารถหา ความสุขจากการเป็นครู.....					
50.	ท่านมั่นใจว่าวิชาชีพครูเป็นที่ยอมรับ ของสังคม.....					

[ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือด้วยดีในการตอบแบบสอบถามนี้]

ภาคผนวก ข

ตารางค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

1. ตารางค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพึงพอใจต่อ
ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย

ลำดับข้อ	ด้าน	ค่าอำนาจจำแนก t	ลำดับข้อ	ด้าน	ค่าอำนาจจำแนก t
	<u>วิชาการ</u>			<u>สังคม</u>	
1		6.096	1		3.086
2		3.973	2		2.547
3		3.881	3		5.262
4		4.583	4		3.182
5		2.751	5		4.019
6		3.343	6		4.093
7		4.146	7		2.333
8		9.000		<u>สิ่งแวดล้อม</u>	
9		5.060	1		6.794
10		3.761	2		3.143
11		3.600	3		3.074
12		2.634	4		4.565
13		4.235	5		3.750
14		2.466	6		7.090
15		2.970	7		4.159
16		2.424	8		4.123
			9		3.806

ค่าความเชื่อมั่น (α - coefficient) ของแบบสอบถาม

ด้านวิชาการ = 0.8745

ด้านสังคม = 0.6277

ด้านสิ่งแวดล้อม = 0.7690

รวมทั้งฉบับ = 0.9013

2. ตารางค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่คณะต่อวิชาชีพครู

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
I	I	I	I	I	I
1	3.674	18	3.028	35	5.308
2	4.554	19	3.767	36	5.334
3	4.303	20	3.951	37	3.349
4	2.307	21	3.098	38	2.278
5	4.191	22	1.756	39	4.408
6	4.222	23	2.466	40	3.431
7	4.243	24	3.981	41	4.191
8	2.286	25	3.157	42	2.087
9	5.853	26	2.278	43	2.923
10	2.588	27	4.439	44	4.174
11	5.425	28	4.629	45	3.130
12	4.913	29	3.674	46	2.333
13	5.814	30	2.887	47	3.264
14	3.781	31	2.613	48	4.330
15	1.964	32	5.259	49	1.765
16	3.735	33	2.298	50	2.032
17	3.785	34	3.130		

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (α - coefficient) = 0.7028

ภาคผนวก ค

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

1. ชื่อ รองศาสตราจารย์ ดร. วิรัช วรรณรัตน์
 คุณวุฒิ กศ.บ., กศ.ม., ค.ด. (การวัดและประเมินผล)
 ตำแหน่ง รองศาสตราจารย์
 สังกัด สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร
2. ชื่อ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ดิลก ดิลกานนท์
 คุณวุฒิ กศ.บ. (การประถมศึกษา), กศ.ม., กศ.ด. (วิจัยและพัฒนาหลักสูตร)
 ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์
 สังกัด สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร
3. ชื่อ รองศาสตราจารย์ ดร. กัญญา ลินทรัตนศิริกุล
 คุณวุฒิ ค.บ., ค.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา) กศ.ด. (การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร)
 ตำแหน่ง รองศาสตราจารย์
 สังกัด ศูนย์วิจัยและพัฒนาแบบทดสอบ สำนักทะเบียนและวัดผล มหาวิทยาลัยสุโขทัย-
 ธรรมาธิราช
4. ชื่อ อาจารย์ ดร. กาญจนา วัฒนสุนทร
 คุณวุฒิ M.Sc. (Community Education), ค.ด. (การวัดและประเมินผลการศึกษา)
 ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสำนักทะเบียนและวัดผล
 สังกัด ศูนย์วิจัยและพัฒนาแบบทดสอบ สำนักทะเบียนและวัดผล มหาวิทยาลัยสุโขทัย-
 ธรรมาธิราช
5. ชื่อ อาจารย์ ดร. วรรณดี แสงประทีปทอง
 คุณวุฒิ วท.บ. (ศึกษาศาสตร์), ค.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา),
 กศ.ด. (การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร)
 ตำแหน่ง อาจารย์ระดับ 7 รักษาการในตำแหน่งหัวหน้าหน่วยประมวลข้อมูลและวัดผล
 สังกัด ฝ่ายวัดผลการศึกษา สำนักทะเบียนและวัดผล มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ นางสาววัลนิภา พัดเปีย

เกิดวันที่ 11 เดือนกุมภาพันธ์

สถานที่เกิด

สถานที่อยู่ปัจจุบัน

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน

สถานที่ทำงาน

พุทธศักราช 2496

จังหวัดธนบุรี

34/17 หมู่ 2 ซอยบุญมี ถนนสุขาภิบาล 1 ตำบลบางแค

อำเภอภาษีเจริญ กรุงเทพฯ 10160

ผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายวิชาการ

สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด

จังหวัดนนทบุรี 11120

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2520

ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) วิชาเอกภาษาฝรั่งเศส

จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง

พ.ศ. 2539

การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) วิชาเอกการอุดมศึกษา

จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ทักษะต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทคัดย่อ
ของ
วัลลภา พัดเปีย

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการอุดมศึกษา

มีนาคม 2539

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามตัวแปร เพศ ชั้นปี ภูมิสำเนา ระดับเศรษฐกิจของนิสิต อาชีพของผู้ปกครอง เหตุจูงใจในการเข้าศึกษา วิชาเอก และคะแนนเฉลี่ยสะสม และเพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยของนิสิต รวมทั้งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อวิชาชีพครูกับความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยของนิสิต กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ ทุกชั้นปี จาก 19 สาขาวิชาเอก จำนวน 915 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพส่วนตัวของผู้ตอบ ความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยของนิสิต และทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนิสิต ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าห้าระดับตามแนวของไลเคิร์ท สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ คะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test, One-way Analysis of Variance และทดสอบรายคู่ในกรณีที่มีย่อยสำคัญโดยใช้วิธีของ Scheffé

ผลการวิจัยปรากฏผลดังนี้

1. นิสิตคณะศึกษาศาสตร์โดยส่วนรวม มีทัศนคติต่อวิชาชีพครูในระดับสูง และเมื่อพิจารณาจำแนกตามตัวแปรอิสระ พบว่า นิสิตจากทุกกลุ่มมีทัศนคติต่อวิชาชีพครูในระดับสูง
2. นิสิตเพศชายและเพศหญิงมีทัศนคติต่อวิชาชีพครูไม่แตกต่างกัน และนิสิตต่างชั้นปีมีทัศนคติต่อวิชาชีพครูไม่แตกต่างกัน
3. นิสิตจากต่างจังหวัดมีทัศนคติต่อวิชาชีพครูสูงกว่านิสิตที่มีภูมิลำเนาในกรุงเทพมหานคร
4. นิสิตที่มีระดับเศรษฐกิจต่างกันมีทัศนคติต่อวิชาชีพครูไม่แตกต่างกัน
5. นิสิตที่ผู้ปกครองมีอาชีพเกษตรกร มีทัศนคติต่อวิชาชีพครูสูงกว่านิสิตที่ผู้ปกครองมีอาชีพ พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานสถานประกอบการเอกชน รับราชการ และประกอบอาชีพอิสระอื่น ๆ
6. นิสิตที่เข้าศึกษาเนื่องจากความมุ่งหวังในการศึกษาและอาชีพมีทัศนคติต่อวิชาชีพครูสูงกว่ากลุ่มที่เข้าศึกษาเพราะเหตุผลส่วนตัว และเพราะได้รับการสนับสนุนจากบุคคลอื่น
7. นิสิตต่างวิชาเอกกันมีทัศนคติต่อวิชาชีพครูต่างกัน นิสิตวิชาเอกการประถมศึกษา มีทัศนคติต่อวิชาชีพครูสูงกว่านิสิตวิชาเอกศิลปศึกษา และวิชาเอกภาษาไทย และนิสิตวิชาเอกพลศึกษามีทัศนคติต่อวิชาชีพครูสูงกว่านิสิตวิชาเอกศิลปศึกษา

8. นิลิตที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมสูง มีทักษะที่ตืออวิชาชีพรุสูงกว่านิลิตที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมปานกลาง และนิลิตที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำ

9. นิลิตคณะศึกษาศาสตร์โดยส่วนรวม มีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยในระดับมาก โดยเฉพาะในด้านวิชาการและด้านสังคม

10. ทักษะต่อวิชาชีพรุ มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยของนิลิต

PERCEPTIONS TOWARD TEACHING PROFESSION OF THE FACULTY
OF EDUCATION STUDENTS AT SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY

AN ABSTRACT

BY

WALNIPA PADPIA

Presented in partial fulfillment of the requirements for the

Master of Education degree in Higher Education

at Srinakharinwirot University

March 1996.

The purposes of this study were to investigate and to compare the perceptions toward teaching profession of the Faculty of Education Students at Srinakharinwirot University among subgroups in each of the eight variables; gender, educational level, hometown, economic status, parent's occupation, motivation factor, major, and grade point average. The additional objectives were to investigate the students' satisfaction on experience gained while studying at the university and to examine whether the relationship between perceptions toward teaching profession and these university experiences exist. The sample consisted of 915 students randomly selected from the population. The instrument used in collecting data was a five-point Likert-Type rating scale questionnaire consisting 3 section, namely, demographic data, university experience satisfaction, and perceptions about teaching profession. The data were analyzed using mean, standard deviation, t-test, and One-way analysis of variance with Scheffé paired comparison test.

The results were;

1. Most education students had high positive perceptions about teaching profession. Further analysis by demographic variables indicated that students in each subgroup also showed highly positive attitudes toward teaching profession.
2. There was no significant difference between male and female students' perceptions toward teaching profession. No significant differences were found among educational levels groups.
3. Students from the rural areas showed a higher level of positive attitudes toward teaching profession than those from Bangkok Metropolis.
4. Students with different economic status did not differ in perceptions about teaching profession.
5. Students whose parents were agriculturists had higher levels of positive perceptions toward teaching profession than students whose parents were from other occupation groups except business.

6. Students entering the Faculty of Education at Srinakharinwirot University because teaching was their career choice had higher levels of positive perceptions toward teaching profession as compared to those who enrolled with personal reasons and those whose reason for entering the program was a support from others.

7. Students from different majors differed significantly on perceptions toward teaching profession. Elementary major students had higher levels of positive perceptions than art major and Thai language major students. A significant difference was also found among physical education students and art students.

8. Students with high grade point average had higher levels of perceptions toward teaching profession than students with moderate and low grade point averages.

9. Most students were highly satisfied with university experiences, especially in the academic and social areas.

10. Statistically significant relationship was found between perceptions toward teaching profession and university experience satisfaction.